

ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยใน
ตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

ภัทรนพิน พวงเงิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยใน
ตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

EFFECTS OF OUTDOOR ACTIVITIES WITH PLAN-DO-REVIEW PROCESS TO
ENHANCE SELF-DISCIPLINE OF PRESCHOOLERS

PATTARANAPIN PUANGNGOEN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER DEGREE OF EDUCATION
IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION
FACULTY OF EDUCATION
BURAPHA UNIVERSITY

2024

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ภัทรนพิน พวงเงิน ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชวง ช้อนบุญ)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พฤทธิกุล)

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ บุตรกัตัญญ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชวง ช้อนบุญ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พฤทธิกุล)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัลยา สุเมธ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สญาญ ชีระวนิชตระกูล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส แจ่มเยี่ยม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

63920089: สาขาวิชา: การศึกษาปฐมวัย; กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย)

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน วินัยในตนเอง
เด็กวัยอนุบาล

ภัทรนพิน พวงเงิน : ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล. (EFFECTS OF OUTDOOR ACTIVITIES WITH PLAN-DO-REVIEW PROCESS TO ENHANCE SELF-DISCIPLINE OF PRESCHOOLERS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: เชวง ช้อนบุญ, กศ.ด., ศิริประภา พุทธิกุล, ก.ด. ปี พ.ศ. 2567.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน (2) เปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน (3) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน กลุ่มตัวอย่างคือเด็กวัยอนุบาล อายุ 3-4 ปี โรงเรียนคลองบ้านพร้าว ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 22 คน ใช้เวลาในการทดลองครั้งละ 40 นาที ติดต่อกันสัปดาห์ละ 4 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แผนการกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน จำนวน 24 แผน ซึ่งมี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวางแผน ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ และขั้นที่ 3 การทบทวน 2) แบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และค่าดัชนีประสิทธิผล สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ได้แก่ การทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า (1) เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองก่อนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับควรปรับปรุง หลังการทดลองอยู่ในระดับ ดี (2) เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการใช้กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน สามารถนำไปใช้ในการเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลได้ (3) กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8219 แสดงว่า เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.8219 หรือคิดเป็น ร้อยละ 82.19

63920089: MAJOR: EARLY CHILDHOOD EDUCATION; M.Ed. (EARLY CHILDHOOD EDUCATION)

KEYWORDS: OUTDOOR ACTIVITIES PLAN-DO-REVIEW PROCESS SELF-DISCIPLINE PRESCHOOLERS

PATTARANAPIN PUANGNGOEN : EFFECTS OF OUTDOOR ACTIVITIES WITH PLAN-DO-REVIEW PROCESS TO ENHANCE SELF-DISCIPLINE OF PRESCHOOLERS. ADVISORY COMMITTEE: CHAWENG SONBOON, Ed.D SIRAPRAPA PHRUTTIKUL, Ph.D. 2024.

This research aimed to (1) examine the self-discipline of kindergarten-age children before and after participation in outdoor activities, including the planning, implementation, and review stages; (2) compare the self-discipline of these children before and after the outdoor activity intervention; and (3) evaluate the effectiveness of this intervention through an effectiveness index. The research participants consisted of 22 Preschoolers aged 3 to 4 years. All participants were cluster randomly assigned by using the classroom as a random unit. Each 40-minute experimental session was executed four times a week for a total period of six weeks. The research instruments consisted of 1) the study utilized an outdoor activity plan incorporating planning, practice, and review. 2) self-discipline observation form for preschool children. Statistical analyses used in the present study were the effectiveness index and calculations for mean, standard deviation, and t-test.

The major findings were as follows: (1) preschool children's self-discipline was at an "Need for Improvement" level before the activities and at a "good" level after the implementation; (2) there was a significant statistical improvement in self-discipline after the activities compared to before, with a significance level of .05, demonstrating that outdoor activities combined with the Plan – Do – Review process can effectively enhance self-discipline in preschool children; and (3) the effectiveness index of these activities was 0.8219, indicating an increase in self-discipline by 0.8219, or 82.19%.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เป็นอย่างดี เนื่องมาจากการให้ความสนับสนุนและการให้ความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสงี่ยม บุญญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้จุดประกายความคิด คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ ผลักดันจนสำเร็จ ด้วยความเอาใจใส่ รวมทั้งให้กำลังใจอันมีคุณค่ายิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริประภา พุทธิสกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ให้ความกรุณาสละเวลาในการให้ความช่วยเหลือในการให้ความรู้ ให้คำแนะนำต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ บุตรกัตติญ อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย ผู้เป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัลยา สุเมธอ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ผู้เป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาในการตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขและปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร.ฉัฐติพา แซ่มขมดาว นางรัตนภรณ์ ศรีจำปา และนางสาวสุพัตรา สารพันธ์ ที่กรุณาเสียสละเวลาในการตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์อันมีค่ายิ่งต่อผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการโรงเรียนคลองบ้านพร้าว และคณะครูทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งผู้ปกครองและเด็ก ๆ ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีแก่ผู้วิจัย

เหนือสิ่งอื่นใดผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัวที่คอยให้กำลังใจ ห่วงใย สนับสนุน ผู้วิจัยจนวิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์

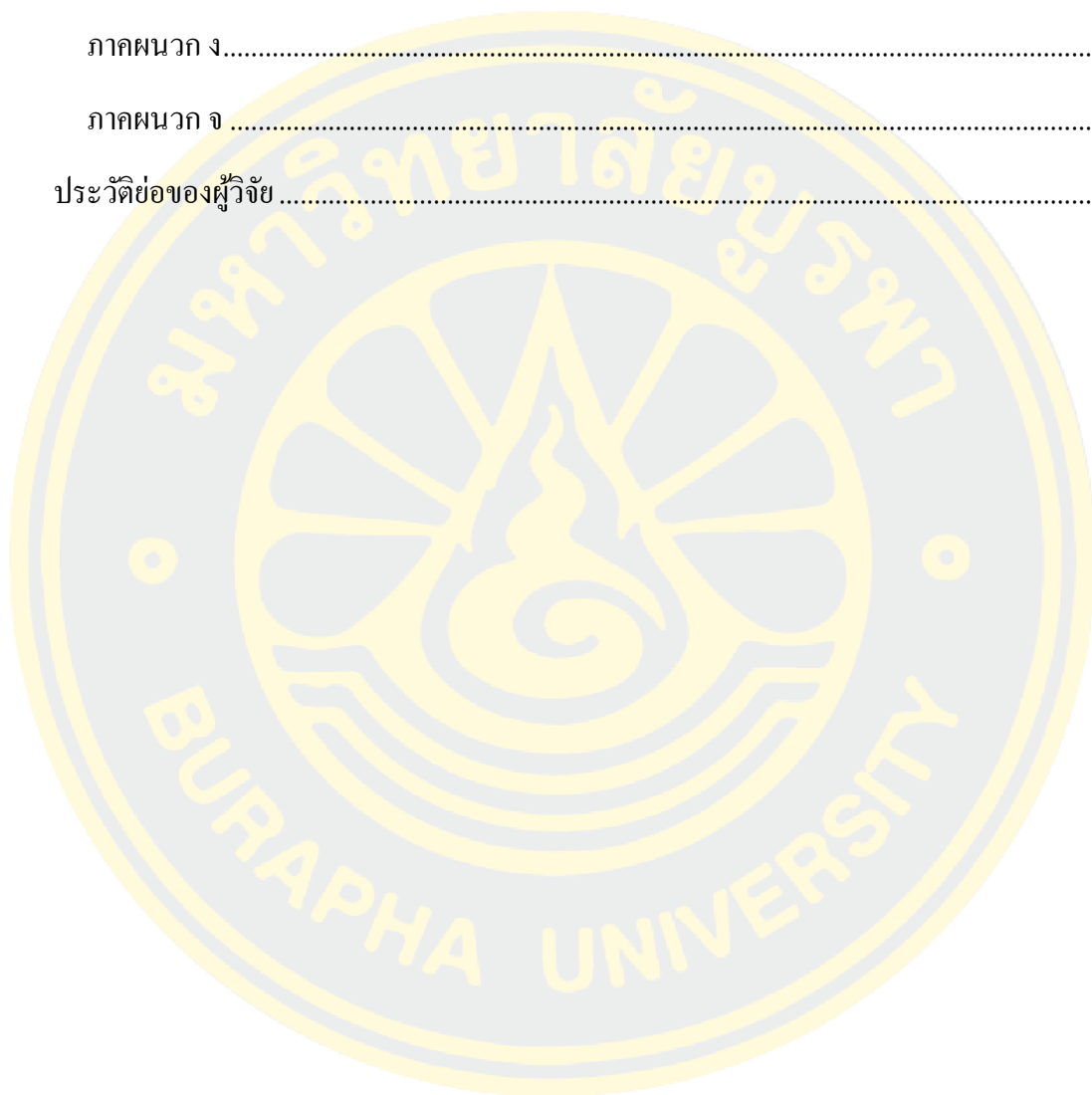
ภัทรนพิน พวงเงิน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1	1
บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	5
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	9
บทที่ 2	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
กิจกรรมกลางแจ้ง	13
กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน	17
วินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
บทที่ 3	46

วิธีดำเนินการวิจัย	46
การกำหนดประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	49
แบบแผนการวิจัย	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล	69
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	72
บทที่ 4	74
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน	75
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน	81
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล	91
ตอนที่ 4 ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กที่เกิดวินัยในตนเองจากการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน	92
บทที่ 5	101
สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	101
สรุปผลการวิจัย	102
อภิปรายผล	103
ข้อเสนอแนะ	112
บรรณานุกรม	113
ภาคผนวก	115

ภาคผนวก ก	116
ภาคผนวก ข	122
ภาคผนวก ค	136
ภาคผนวก ง.....	182
ภาคผนวก จ	191
ประวัติย่อของผู้วิจัย	198

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน	52
ตารางที่ 2 โครงสร้างกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนจำแนกตาม หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมพื้นฐาน และกิจกรรมใหม่	53
ตารางที่ 3 ผลการปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมฯ ในขั้นการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา	57
ตารางที่ 4 ผลการปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ฯ ในขั้นการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ	59
ตารางที่ 5 โครงสร้างแบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล อายุ 3 - 4 ปี	62
ตารางที่ 6 เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล	63
ตารางที่ 7 โครงสร้างการสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล	67
ตารางที่ 8 ผลการปรับปรุงแบบสังเกตฯ ในขั้นการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา	68
ตารางที่ 9 แบบแผนการวิจัย	69
ตารางที่ 10 โครงสร้างเวลาการสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล	70
ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยคะแนนวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยรวม	75
ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยคะแนนวินัยในตนเองด้านการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม.....	76
ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยคะแนนวินัยในตนเองด้านการควบคุมตนเองของเด็กวัยอนุบาล ก่อนและหลัง การจัดกิจกรรม	78
ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยคะแนนวินัยในตนเองด้านการรับผิดชอบต่อตนเองของเด็กวัยอนุบาล ก่อนและ หลังการจัดกิจกรรม	79
ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยคะแนนวินัยในตนเองด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวมของเด็กวัยอนุบาล ก่อน และหลังการจัดกิจกรรม	80

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยรวม	81
ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม.....	83
ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการควบคุมตนเอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม	85
ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการรับผิดชอบต่อตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรม	87
ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวมก่อนและหลังการจัดกิจกรรม	89
ตารางที่ 21 ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม	91
ตารางที่ 22 โครงสร้างการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน	139
ตารางที่ 23 บทบาทครูและบทบาทเด็ก.....	140
ตารางที่ 24 โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน จำแนกตามหน่วยการเรียนรู้	143
ตารางที่ 25 แผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน	155
ตารางที่ 26 โครงสร้างแบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล อายุ 3-4 ปี	170
ตารางที่ 27 เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล	171
ตารางที่ 28 โครงสร้างน้ำหนักของแบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล	175
ตารางที่ 29 กรอบความคิดของพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล	176

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	11
ภาพที่ 2 วงล้อแห่งการเรียนรู้.....	19
ภาพที่ 3 การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน	30
ภาพที่ 4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน.....	51
ภาพที่ 5 โครงสร้างแบบสังเกตวินัยในตนเอง.....	61
ภาพที่ 6 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลรายด้านและ โดยรวมก่อนและหลังการทดลอง.....	82
ภาพที่ 7 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม.....	84
ภาพที่ 8 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการควบคุมตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรม	86
ภาพที่ 9 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการรับผิดชอบตนเอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม	88
ภาพที่ 10 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม	90
ภาพที่ 11 เด็กและครูร่วมกันซักซ้อมข้อตกลง.....	93
ภาพที่ 12 ครูอธิบายและสาธิตการเล่นกิจกรรม	93
ภาพที่ 13 เด็กวางแผนการทำกิจกรรม	94
ภาพที่ 14 เด็กทำกิจกรรม	95
ภาพที่ 15 ตัวแทนนำเสนอผลงาน	96
ภาพที่ 16 เด็กทำกิจกรรม	99

ภาพที่ 17 โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน หน่วยคณิตคิดสนุก.....	154
ภาพที่ 18 ตารางดังเต	165

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วินัยในตนเอง คือการควบคุมตนเอง ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ ดำรงชีวิตร่วมกันเพื่อให้อยู่อย่างราบรื่นมีความสุข ไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน ตามข้อตกลงที่กำหนดขึ้น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัยดังนี้ มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัยแข็งแรงและมีสุขนิสัยที่ดี สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม มีทักษะชีวิตและการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทักษะการคิด การใช้ภาษา สื่อสาร การแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

วิกฤตปฐมวัยกระทบอนาคตชาติ ในด้านวิกฤตด้านการสร้างวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการฝึกฝนวินัยให้กับเด็ก การปล่อยปละละเลยส่งผลกระทบต่อวินัยของเด็ก ปัญหาเรื่อง “วินัย” จะเป็นเรื่องที่เป็นปัญหาระดับชาติ จึงได้มีการระบุไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับล่าสุด พ.ศ. 2560 ให้มีการส่งเสริมตั้งแต่ช่วงปฐมวัย ดังความในมาตราที่ 54 ที่กล่าวว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษ ตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย” (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ, 2560) ความเชื่อและทัศนคติที่ส่งผลต่อการฝึกฝนวินัยให้กับเด็ก การปลูกฝังวินัยให้กับเด็กนั้นเป็นสิ่งที่ต้องทำตั้งแต่ช่วงปฐมวัย เพราะเป็นวัยที่สมองกำลังพัฒนาทักษะ EF และทักษะสำคัญหนึ่งในนั้น คือ การยับยั้งชั่งใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการมีวินัยในตนเองของเด็ก แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ยังมี พ่อแม่ ครู ที่คิดว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ยังเล็ก จึงปล่อยให้ทำอะไรตามใจชอบ ไม่อยากขัดใจ ไว้โตก่อนค่อยฝึกก็ได้ อีกทั้งจะพบว่าแม้ทำผิดก็ยังเห็นเป็นเรื่องขบขันกันในครอบครัว ทำให้เด็กแยกแยะไม่ออกว่าอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ จึงขาดการฝึกฝนทักษะการยับยั้งชั่งใจ ขาดการกำกับตัวเอง ยังมีความเข้าใจผิดอีกว่าการฝึกฝนวินัยตั้งแต่เล็กเป็นการปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ และเป็นการตีกรอบความคิดของเด็ก ทำให้เด็กไม่ฉลาด จึงปล่อยให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ อย่างไม่มีขอบเขต หรือเคยชินกับการทำอะไรตามใจตัวเองไม่รู้จักรับฟังข้อตกลง หรือกติกาใด ๆ กลายเป็นเด็กที่ไม่เชื่อฟัง คือ รื้อน เอาแต่ใจ รอคอยไม่เป็น ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนอีกประการหนึ่งคือ เข้าใจว่าวินัยเป็นเรื่องเกี่ยวกับการลงโทษ ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองส่วนหนึ่งจึงไม่อบรมบ่มเพาะเรื่องวินัย เพราะกลัวจะทำให้เด็กได้รับความทุกข์ทั้ง

กายและใจ ในทางตรงข้ามกับความคิดนี้ คือ หากต้องการให้ลูกมีวินัย ต้องใช้วิธีการควบคุมอย่างเข้มงวด ใช้การลงโทษทางกาย และการดูว่า กอดด้วยการประคบประชน ซึ่งสร้างความเจ็บปวดทางใจ ที่ไม่ได้ช่วยส่งเสริมวินัยให้กับเด็ก แต่กลับกลายเป็นการสร้างแบบอย่างของการใช้ความรุนแรง ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อเด็ก (Tanasetkom, 2014, อ้างถึงใน ธิดา พิทักษ์สินสุข, 2562)

โครงสร้างของครอบครัว และชีวิตครอบครัวที่เปลี่ยนไปกับการจัดการกับพฤติกรรมของลูก การขาดความรู้และทักษะในการใช้วินัยเชิงบวกในการฝึกวินัยให้กับเด็กนั้น หากขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องก็จะทำการฝึกวินัยหรือการควบคุมตัวเองของเด็กทำได้ไม่ดี เช่น ความเข้าใจผิดที่คิดว่าวินัยในตนเองสามารถพัฒนาขึ้นเองได้เมื่อเด็กโตขึ้น การลงโทษเป็นวิธีที่เหมาะสมในการฝึกวินัยเด็กเพื่อให้เกิดความหยาบช้า การตั้งกฎกติกาที่ไม่สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก การควบคุมกำกับพฤติกรรมโดยปราศจากความสัมพันธ์ที่ดีหรือความรู้สึกปลอดภัย อีกทั้งความไม่สม่ำเสมอของการฝึกวินัย และการไม่เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องของวินัย ย่อมทำให้เด็กไม่สามารถพัฒนาการมีวินัยในตนเองได้ (พิทักษ์สินสุข, 2562) ซึ่งนฤมล เนียมหอม (2549) กล่าวว่าวินัยเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้เกิดระบบระเบียบแก่ชีวิตและสังคม หากไม่มีวินัยจะเกิดความขัดข้องวุ่นวายและยุ่งเหยิง ดังนั้น การสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัย เนื่องจากเป็นการบ่มเพาะเมล็ดพืชแห่งวินัยในตัวเด็กตั้งแต่วัยเริ่มแรก เพื่อให้วินัยหยั่งรากลึกกลงอย่างมั่นคงมากขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กเพื่อให้เด็กควบคุมตนเองได้ การมีวินัยจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดกิจกรรมหรือร่วมกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดความมีระเบียบ เป็นแบบแผนเดียวกันของสังคมห้องเรียน สังคมโรงเรียน และนำไปสู่การอยู่ในสังคมโลก

ปัญหาวิกฤตปฐมวัยกระทบอนาคตชาติ ด้านวินัยเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้น เป็นปัญหาในเรื่องของควมมีวินัยในตนเอง เนื่องจากเด็กขาดการฝึกฝนทักษะการยับยั้งชั่งใจ ขาดการกำกับตัวเองยังมีความเข้าใจผิดอีกว่า การฝึกฝนวินัยของเด็กนั้นเป็นการปิดกั้นความเป็นตัวของตัวเอง และตีกรอบความคิดของเด็ก อาจจะทำให้เด็กนั้นมีการกระทำในสิ่งต่างๆ ที่ไม่มีขอบเขต ไม่เคารพข้อตกลงหรือกติกาใดๆของสังคม (Tanasetkom, 2014, อ้างถึงใน ธิดา พิทักษ์สินสุข, 2562) และปัญหาดังกล่าวเป็นทักษะการดำเนินชีวิตในสังคมที่ขาดไป ซึ่งวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลควรได้รับการส่งเสริมตามวัย โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์วินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลจาก Gordon และ Browne (1996) นฤมล เนียมหอม (2549) และ กระทรวงศึกษาธิการ (2560) เป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 คือ การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1.1) การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง 1.2) การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก องค์ประกอบที่ 2 คือ การควบคุมตนเอง มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 2.1) การอดทนและรอคอย 2.2) การปฏิบัติตามข้อตกลง

องค์ประกอบที่ 3 คือ การรับผิดชอบตนเอง มี 2 ตัวบ่งชี้ 3.1) การช่วยเหลือตนเอง 3.2) ปฏิบัติงานในหน้าที่ และองค์ประกอบที่ 4 คือ การรับผิดชอบต่อส่วนรวม มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 4.1) การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น 4.2) การปฏิบัติตามมารยาทสังคม

ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการพัฒนาและปลูกฝังความมีวินัยให้แก่เด็กตั้งแต่ระดับปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกฝนวินัยและการยับยั้งชั่งใจ และผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้วางแผนและเปิดโอกาสให้เด็กตัดสินใจในการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย โดยปฏิบัติตามที่เด็กตั้งใจในทีโล่งหรือสนามเพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนาน รู้จักการเคารพกฎกติกา ข้อตกลงของกิจกรรมนั้นๆ และเมื่อปฏิบัติแล้วเป็นช่วงที่เด็กได้สะท้อน พุศุข และนำเสนอเกี่ยวกับสิ่งที่ทำในช่วงการทำงาน การเล่าประสบการณ์ในการทำงาน และการเล่นกลางแจ้งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอีกด้วย สามารถเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลได้

เด็กวัยอนุบาลมีธรรมชาติการเรียนรู้ผ่านการจัดประสบการณ์ที่ลงมือกระทำ ดังนั้น กลยุทธ์การจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองมากยิ่งขึ้น คือการนำกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน มาหนุนเสริมการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ซึ่งกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน คือการจัดกิจกรรมแบบลงมือกระทำ ซึ่งเด็กสามารถวางแผนและคาดเดาช่วงเวลาต่อไปว่าเป็นกิจกรรมใดและเด็กสามารถจัดการ ควบคุมได้ว่าช่วงเวลาต่อไปต้องการทำกิจกรรมใด ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์มาจาก วรรณาท รักสกุลไทย และคนอื่น ๆ (2539) Hohmann and Weikart (1995) มีขั้นตอนการจัดประสบการณ์จำแนกได้ เป็นขั้นตอน 3 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวางแผน (1.1) ให้เด็กวางแผนเลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเองและวางแผนกับเพื่อน วางแผนด้วยภาพหรือสัญลักษณ์ ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (2.1) ให้เด็กปฏิบัติตามที่ได้วางแผนเป็นรายบุคคลและปฏิบัติร่วมกับกลุ่ม (2.2) ครูจัดบันทึกการเล่นของเด็กตามที่วางแผนไว้ (2.3) ให้เด็กช่วยกันเก็บวัสดุอุปกรณ์หลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้วขั้นที่ 3 การทบทวน (3.1) สะท้อนสิ่งที่เด็กได้กระทำหรือการจัดกิจกรรมสนทนาอภิปรายถึงผลงานที่เด็กทำและทบทวน (3.2) เชื่อมโยงระหว่างกระบวนการวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่ มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร จากการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน สำหรับเด็กปฐมวัยพบว่า ชายชาติ ปิลาวสาน (2544) สรุปว่าผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีความสามารถในการแก้ปัญหาโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .001 และ สุพัตรา สาริพันธ์ (2564) สรุปว่า

เด็กอนุบาลมีทักษะการคิดเชิงบริหารหลังการ ทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยนี้สนับสนุนว่า กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ และทบทวนตามแนวคิดไฮสโคปสามารถนำไปใช้เสริมสร้างการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กอนุบาลได้

การจัดกิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีโอกาสได้ เคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งจะประกอบกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ ในที่โล่งหรือสนาม เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนาน รู้จักการเล่นเป็นกลุ่ม และให้เด็กได้รู้จักการเคารพกฎกติกาข้อตกลงของกิจกรรมนั้นๆ สามารถสร้างความปลอดภัยในการเล่น ผู้วิจัยได้เลือกใช้ประเภทของกิจกรรมกลางแจ้งจากกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ซึ่งมีกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม ดังนี้ 1) เครื่องเล่นสนาม 2) บ่อทราย 3) ที่เล่นน้ำ 4) บ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง 5) มุมช่างไม้ และ 6) เกมการละเล่น จากการศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมกลางแจ้ง พบว่า อูรีฟี แซมฮีรัญ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งโดยการเล่นเกมน ผลการวิจัยพบว่า 1) จำนวนเด็กปฐมวัยที่แสดงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ระหว่างการจัดกิจกรรมกลางแจ้งโดยการเล่นเกมน สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม 2) จำนวนเด็กปฐมวัยที่แสดง พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สูงขึ้นระหว่างการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง โดยการเล่นเกมน 3) เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองระหว่างที่ได้รับการจัดกิจกรรม กลางแจ้งโดยการเล่นเกมน สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ 4) เด็ก ปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองระหว่างการจัดกิจกรรมกลางแจ้งโดยการเล่นเกมนมีแนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมกลางแจ้งโดยการเล่นเกมนสามารถพัฒนา พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น

ความสำคัญและความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจในการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ซึ่งความมีวินัยมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการดำรงชีวิตประจำวันในสังคม และการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนนักเรียนสามารถเรียนรู้ในเรื่องของความมีวินัยในตนเอง การยับยั้งชั่งใจซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างวินัยใจตนเอง ให้เด็กได้นำปรับใช้ในชีวิตประจำวันและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

2. เพื่อเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน
3. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

คำถามวิจัย

1. การจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน สามารถเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลได้อย่างไร
2. วินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน แตกต่างกันอย่างไร
3. แผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน สำหรับเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลมีลักษณะอย่างไรและมีค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน สูงกว่าร้อยละ 50 หรือไม่ อย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

เด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน มีวินัยในตนเองสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เด็กวัยอนุบาลได้รับการส่งเสริมวินัยในตนเอง
2. ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้แนวทางการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล
3. วงการการศึกษาปฐมวัยได้รับองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลที่เกิดจากการสังเคราะห์การใช้กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากร คือ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 1 อายุ 3 – 4 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียน คลองบ้านพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 44 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ การจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ตัวแปรตาม คือ วินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ได้แก่

1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง

1.1 การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง

1.2 การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก

2. การควบคุมตนเอง

2.1 การอดทนและรอคอย

2.2 การปฏิบัติตามข้อตกลง

3. การรับผิดชอบต่อตนเอง

3.1 การช่วยเหลือตนเอง

3.2 การปฏิบัติงานในหน้าที่

4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม

4.1 การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น

4.2 การปฏิบัติตามมารยาทสังคม

3. เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเป็นหน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ถิ่นบัว หลวง 2) สัตว์น่ารัก 3) เศรษฐกิจพอเพียง 4) คณิตคิดสนุก 5) วิทยาศาสตร์น่ารู้ 6) สีสันสดใส

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้ระยะเวลาในการทดลองครั้งละ 40 นาที สัปดาห์ละ 4 วัน จำนวน 6 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

กิจกรรมกลางแจ้ง คือ กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีโอกาสได้ เคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งจะ ประกอบกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ ในที่โล่งหรือสนาม เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนาน รู้จักการเล่น เป็นกลุ่ม และให้เด็กได้รู้จักการเคารพกฎกติกาข้อตกลงของกิจกรรมนั้นๆ สามารถสร้างความ

ปลอดภัยในการเล่น โดยแสดงออกอย่างอิสระโดยยึดหลักความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก และการเล่นกลางแจ้งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาทางด้านการร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้นโยบายการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งของกระทรวงศึกษาธิการ (2560) มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 8 ขั้นตอน ดังนี้ 1) เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง 2) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นให้พร้อม การติดตั้งเครื่องเล่นควรติดตั้งบนพื้นสนามหญ้า เพื่อว่าจะได้ปลอดภัย และควรติดตั้งให้ห่างกันพอสมควร เมื่อเกิดการพลัดตกหกล้มจะได้ไม่พาดถูกคนอื่น หรือ เครื่องเล่นอื่น 3) สาธิตการเล่นเครื่องเล่นสนามบางชนิด 4) ให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจและให้เวลาเล่นนานพอสมควร 5) ครูควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย (ไม่ควรจัดกิจกรรมพลศึกษา) เช่น การเล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบ้านตุ๊กตา เล่นในมุมช่างไม้ เล่นบล็อกกลวง เครื่องเล่นสนาม เกมการละเล่น เล่นอุปกรณ์กีฬาสำหรับเด็ก เล่นเครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เล่นของเล่นพื้นบ้าน (เดินกะลา ฯลฯ) 6) ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น การอยู่ร่วมกันกับ เพื่อนของเด็ก 7) เมื่อหมดเวลาควรให้เด็กเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย 8) ให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น และการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้ประเภทของกิจกรรมกลางแจ้งจากกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ซึ่งมีกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม ดังนี้ 1) เครื่องเล่นสนาม 2) บ่อทราย 3) ที่เล่นน้ำ 4) บ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง 5) มุมช่างไม้ และ 6) เกมการละเล่น

กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน คือ การจัดกิจกรรมแบบลงมือกระทำ ซึ่งเด็กสามารถวางแผนและคาดเดาช่วงเวลาต่อไปว่าเป็นกิจกรรมใดและเด็กสามารถจัดการ ควบคุมได้ว่าช่วงเวลาต่อไปต้องการทำกิจกรรมใด

1. การวางแผน (Plan) คือ การที่เด็กบอกหรือแสดงให้เห็นให้ผู้ใหญ่รู้ว่าเขาจะทำอะไร เมื่อไร อย่างไร ซึ่งเป็นกระบวนการที่เด็กมี โอกาสเลือกและตัดสินใจครูจะมีส่วนช่วยในการวางแผนเพื่อจัดเตรียมกิจกรรมสนองความคิดของเด็กอีกทั้งช่วยให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมด้วยความรู้สึที่ดีการวางแผนกิจกรรมจะแสดงได้ด้วยภาพหรือ สัญลักษณ์ประจำตัวเด็ก

2. การปฏิบัติ (Do) คือ การทำกิจกรรมหรือเล่นตามที่เด็กวางแผนและตั้งใจไว้ สามารถทำงานด้วยตัวของเขาเอง หรือร่วมกับเพื่อน รวมทั้งช่วยกันเก็บและจัดของให้เข้าที่เรียบร้อยหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม

3. การทบทวน (Review) คือ การสะท้อนสิ่งที่เด็กได้กระทำหรือการจัดกิจกรรมสนทนาอภิปรายถึงผลงานที่เด็กทำและทบทวนเป็นการเชื่อมโยงระหว่างการวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร

กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการ วางแผน ปฏิบัติ ทบทวน คือ กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้วางแผนและเปิดโอกาสให้เด็กตัดสินใจในการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งจะปฏิบัติตรงตามที่ได้ตั้งใจในที่โล่งหรือสนามเพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนาน เด็กได้ตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักการควบคุมตนเอง การรับผิดชอบต่อตนเอง การรับผิดชอบต่อส่วนรวม และเมื่อปฏิบัติแล้วเป็นช่วงที่เด็กได้สะท้อน พูดคุย และนำเสนอเกี่ยวกับสิ่งที่ทำในช่วงการทำงาน การเล่าประสบการณ์ในการทำงาน และการเล่นกลางแจ้งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอีกด้วย โดยมีกำหนดการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนเป็นเวลา 40 นาที สัปดาห์ละ 4 วัน จำนวน 6 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน

เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง ชักชวนข้อตกลง ครูอธิบาย สาธิตการเล่นกิจกรรม และวางแผนเลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเอง วางแผนร่วมกับเพื่อน ซึ่งมีกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม 1) เครื่องเล่นสนาม 2) บ่อทราย 3) ที่เล่นน้ำ 4) บ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง 5) มุมช่างไม้ และ 6) เกมการละเล่น ซึ่งในแต่ละกิจกรรมจะมีกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่ที่บูรณาการหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์ยกเว้นกิจกรรมเครื่องเล่นสนาม และต้องวางแผนเลือกทำกิจกรรม 3 กิจกรรม ลักษณะการวางแผนเด็กจะวางแผนกลุ่มย่อยอย่างละเอียดกับครูวันละ 1 กลุ่ม ซึ่งในแต่ละวันเด็กต้องเลือกทำกิจกรรมใหม่อย่างน้อย 1 กิจกรรม โดยวางแผนด้วยภาพหรือสัญลักษณ์

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ

เด็กปฏิบัติกิจกรรม 3 กิจกรรมตามที่ได้วางแผนทั้งกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่ตามที่วางแผนเป็นรายบุคคลและปฏิบัติร่วมกับกลุ่ม ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น ครูจดบันทึกการเล่นของเด็กตามที่วางแผนไว้ เมื่อครบกำหนดเวลาครูส่งสัญญาณให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเป็นกิจกรรมลำดับที่ 2 และ 3 ตามที่วางแผนไว้ตามลำดับ หากเด็กเปลี่ยนใจจากแผนที่กำหนดไว้ ครูต้องถามเหตุผลในการเปลี่ยน และไม่ควรให้เด็กเปลี่ยนแผนบ่อยนัก หากหมดเวลาให้เด็กอบอุ่นร่างกายหลังเล่นเสร็จและเก็บของเล่นอุปกรณ์ให้เรียบร้อย

ขั้นที่ 3 การทบทวน

เด็กสะท้อนสิ่งที่ได้กระทำหรือการจัดกิจกรรมอย่างละเอียดวันละ 1 กลุ่มสนทนาอภิปรายถึงผลงานที่เด็กทำและทบทวน มีการเชื่อมโยงระหว่างวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร และให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น

วินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล คือ การควบคุมตนเอง ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ ดำรงชีวิตร่วมกันเพื่อให้อยู่อย่างราบรื่นมีความสุข ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ตามข้อตกลงที่กำหนดขึ้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล อายุ 3 – 4 ปี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นการสังเกตก่อน 2 สัปดาห์และหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ ช่วงเวลาการสังเกตเมื่อทำกิจกรรมประจำวันในแต่ละวัน จำแนกโครงสร้างออกเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 คือ การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1.1) การยอมรับอารมณ์ ความรู้สึกของตนเอง 1.2) การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก องค์ประกอบที่ 2 คือ การควบคุมตนเอง มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 2.1) การอดทนและรอคอย 2.2) การปฏิบัติตามข้อตกลง องค์ประกอบที่ 3 คือ การรับผิดชอบต่อตนเอง มี 2 ตัวบ่งชี้ 3.1) การช่วยเหลือตนเอง 3.2) ปฏิบัติงานในหน้าที่ และองค์ประกอบที่ 4 คือ การรับผิดชอบต่อส่วนรวม มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 4.1) การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น 4.2) การปฏิบัติตามมารยาทสังคม เกณฑ์การให้คะแนนใช้มาตรฐานค่าแบบบรรยาย (scoring rubric) 3 ระดับคุณภาพ รวม 8 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน รวม 24 คะแนน วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำคะแนนดิบมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยรายตัวบ่งชี้ รายด้าน และโดยรวม แปลผลโดยนำช่วงค่าเฉลี่ยที่วิเคราะห์ได้มาเทียบกับเกณฑ์เพื่อระบุระดับวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล อายุ 3 – 4 ปี โดยแบ่งเป็น 3 ระดับคุณภาพ ดังนี้ ช่วงคะแนน 2.34 – 3.00 หมายถึง อยู่ในระดับดี ช่วงคะแนน 1.67 – 2.33 หมายถึง อยู่ในระดับพอใช้ ช่วงคะแนน 1.00 – 1.66 หมายถึง อยู่ในระดับควรปรับปรุง

เด็กวัยอนุบาล คือ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนคลองบ้านพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้พบปัญหาด้านวินัยในตนเอง จึงมีความสนใจแก้ปัญหาดังกล่าวโดยใช้กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน จำนวน 24 แผน สำหรับเด็กวัยอนุบาล อายุ 3 – 4 ปี ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดการจัดกิจกรรมกลางแจ้งจาก กระทรวงศึกษาธิการ (2560) เป็นขั้นตอนหลักของจัดกิจกรรมกลางแจ้ง จำแนกได้ 8 ขั้นตอน ได้แก่ (1) เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง (2) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นให้พร้อม การติดตั้งเครื่องเล่น ควรติดตั้งบนพื้นสนามหญ้า เพื่อจะได้ปลอดภัย และควรติดตั้งให้ห่างกันพอสมควร เมื่อเกิดการพลัดตกหกล้มจะได้ไม่พาดถูกคนอื่น หรือ เครื่องเล่นอื่น (3) สาธิตการเล่นเครื่องเล่นสนามบางชนิด (4) ให้เด็กเลือกเล่นอิสระ

ตามความสนใจและให้เวลาเล่นนานพอควร (5) ครูควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย (ไม่ควรจัดกิจกรรมพลศึกษา) เช่น การเล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบ้านตุ๊กตา เล่นในมุมช่างไม้ เล่นบล็อกกลวง เครื่องเล่นสนาม เกมการละเล่น เล่นอุปกรณ์กีฬาสำหรับเด็ก เล่นเครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เล่นของเล่นพื้นบ้าน (เดินกะลา ฯลฯ) (6) ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น การอยู่ร่วมกันกับเพื่อนของเด็ก (7) เมื่อหมดเวลาควรให้เด็กเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย (8) ให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น และศึกษาประเภทของกิจกรรมกลางแจ้งจากกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ซึ่งมีกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม ดังนี้ 1) เครื่องเล่นสนาม 2) บ่อทราย 3) ที่เล่นน้ำ 4) บ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง 5) มุมช่างไม้ และ 6) เกมการละเล่น ซึ่งให้วางแผนเลือกทำกิจกรรม 3 กิจกรรม โดยวางแผนด้วยภาพหรือสัญลักษณ์

2. ศึกษาแนวคิดกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์มาจาก วรรณาท รักสกุลไทย และคนอื่น ๆ (2539) และ Hohmann and Weikart (1995) มีขั้นตอนการจัดประสบการณ์จำแนกได้ เป็นขั้นตอน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1. การวางแผน (1.1) ให้เด็กวางแผนเลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเองและวางแผนกับเพื่อน วางแผนด้วยภาพหรือสัญลักษณ์ ขั้นที่ 2. การปฏิบัติ (2.1) ให้เด็กปฏิบัติตามที่ได้วางแผนเป็นรายบุคคลและปฏิบัติร่วมกับกลุ่ม (2.2) ครูจัดบันทึกการเล่นของเด็กตามที่วางแผนไว้ (2.3) ให้เด็กช่วยกันเก็บวัสดุอุปกรณ์หลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้วขั้นที่ 3. การทบทวน (3.1) สะท้อนสิ่งที่เด็กได้กระทำหรือการจัดกิจกรรมสนทนาอภิปรายถึงผลงานที่เด็กทำและทบทวน (3.2) เชื่อมโยงระหว่างการวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่ มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร

3. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาจาก Gordon และ Browne (1996) นฤมล เนียมหอม (2549) และ กระทรวงศึกษาธิการ (2560) เป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 คือ การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1.1) การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง 1.2) การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก องค์ประกอบที่ 2 คือ การควบคุมตนเอง มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 2.1) การอดทนและรอคอย 2.2) การปฏิบัติตามข้อตกลง องค์ประกอบที่ 3 คือ การรับผิดชอบต่อตนเอง มี 2 ตัวบ่งชี้ 3.1) การช่วยเหลือตนเอง 3.2) ปฏิบัติงานในหน้าที่ และองค์ประกอบที่ 4 คือ การรับผิดชอบต่อส่วนรวม มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 4.1) การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น 4.2) การปฏิบัติตามมารยาทสังคม

กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการ

วางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ขั้นที่ 1 การวางแผน

1. สร้างข้อตกลงเพื่อความเป็นระเบียบ
2. ชักซ้อมข้อตกลง
3. อธิบายและสาธิตการเล่นกิจกรรมนั้นๆ
4. เด็กวางแผนเลือกกิจกรรมตามความสนใจ

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ

5. ให้เด็กปฏิบัติตามที่ได้วางแผน และดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น
6. เมื่อครบกำหนดเวลาครูส่งสัญญาณให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเป็นกิจกรรมลำดับที่ 2 และ 3 ตามที่วางแผนไว้ตามลำดับ
7. เก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย

ขั้นที่ 3 การทบทวน

8. สะท้อนสิ่งที่เด็กได้กระทำ
9. เชื่อมโยงระหว่างการวางแผน การปฏิบัติ และผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ครั้งอย่างไร
10. ทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น

วินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง

- 1.1 การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง
- 1.2 การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก

2. การควบคุมตนเอง

- 2.1 การอดทนและรอคอย
- 2.2 การปฏิบัติตามข้อตกลง

3. การรับผิดชอบต่อตนเอง

- 3.1 การช่วยเหลือตนเอง
- 3.2 การปฏิบัติงานในหน้าที่

4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม

- 4.1 การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 4.2 การปฏิบัติตามมารยาทสังคม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสรุปสาระพอสังเขปตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมกลางแจ้ง
 - 1.1 ความหมายของกิจกรรมกลางแจ้ง
 - 1.2 ความสำคัญของกิจกรรมกลางแจ้ง
 - 1.3 ประเภทของกิจกรรมกลางแจ้ง
 - 1.4 แนวทางของการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง
2. กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน
 - 3.1 การจัดการศึกษาตามแนวคิดไฮสโคป
 - 3.2 ความหมายของกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน
 - 2.3 ขั้นตอนในการจัดกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน
3. วินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล
 - 3.1 ความหมายของวินัยในตนเอง
 - 3.2 ความสำคัญของวินัยในตนเอง
 - 3.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง
 - 3.4 ประเภทของวินัย
 - 3.5 ลักษณะของวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล
 - 3.6 หลักการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

กิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีโอกาสได้ เคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งจะประกอบกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ ในที่โล่งหรือสนาม เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนาน รู้จักการเล่นเป็นกลุ่ม และให้เด็กได้รู้จักการเคารพกฎกติกาข้อตกลงของกิจกรรมนั้นๆ สามารถสร้างความปลอดภัยในการเล่น โดยแสดงออกอย่างอิสระโดยยึดหลักความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก และการเล่นกลางแจ้งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้นโยบายการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งของกระทรวงศึกษาธิการ (2560) มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 8 ขั้นตอน ดังนี้ 1) เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง 2) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นให้พร้อม การติดตั้งเครื่องเล่น ควรติดตั้งบนพื้นสนามหญ้า เพื่อว่าจะได้ปลอดภัย และควรติดตั้งให้ห่างกันพอสมควร เมื่อเกิดการพลัดตกหกล้มจะได้ไม่พาดถูกคนอื่น หรือ เครื่องเล่นอื่น 3) สาธิตการเล่นเครื่องเล่นสนามบางชนิด 4) ให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจและให้เวลาเล่นนานพอควร 5) ครูควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย (ไม่ควรจัดกิจกรรมพลศึกษา) เช่น การเล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบ้านตุ๊กตา เล่นในมุมช่างไม้ เล่นบล็อกกลวง เครื่องเล่นสนาม เกมการละเล่น เล่นอุปกรณ์กีฬาสำหรับเด็ก เล่นเครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เล่นของเล่นพื้นบ้าน (เดินกะลา ฯลฯ) 6) ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น การอยู่ร่วมกันกับ เพื่อนของเด็ก 7) เมื่อหมดเวลาควรให้เด็กเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย 8) ให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น

ความหมายของกิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายในที่โล่งหรือสนาม เพื่อให้เด็กได้เล่นร่วมกับเพื่อน ได้รับความสนุกสนาน ปฏิบัติตามข้อตกลง โดยมีนักวิชาการ และนักการศึกษาได้ให้ความหมายของกิจกรรมกลางแจ้งได้อย่างหลากหลาย ดังนี้

อูรพี แชมหิรัญ (2561:8) กิจกรรมกลางแจ้ง หมายถึง กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีโอกาสได้ เคลื่อนไหวร่างกาย และประกอบกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ ในที่โล่งเพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนานรู้จักการเล่นเป็นกลุ่ม เคารพกฎกติกา และความสามารถสร้างความปลอดภัยในการเล่น อันเป็น องค์ประกอบพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ออกไปข้างนอกห้องเรียนไปสู่สนามเด็กเล่น ทั้งที่บริเวณกลางแจ้งและในร่ม เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกาย ออกกำลัง และแสดงออกอย่างอิสระโดยยึดหลักความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก

ธนกร เทียมทัน (2558 : 18) กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง หมายถึง กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย ในที่โล่งแจ้ง เป็นการเล่นกับวัสดุท้องถิ่น เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนาน รู้จักเล่นเป็นกลุ่ม หรือ การเล่นที่มีกฎกติกา มีกระบวนการจัดกิจกรรมให้เด็กได้ร่วมมือและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ โดยแบ่งกลุ่มเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีการทำงานร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน รับผิดชอบร่วมกัน ในขณะที่เล่นสามารถดูแลความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นได้

อมรรัตน์ สารหงส์ (2553 : 16) กิจกรรมกลางแจ้ง หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการเล่นที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวออกกำลังกาย หรือประกอบกิจกรรมการเล่นในสนาม โดยมีจุดมุ่งหมายส่งเสริม พัฒนาการด้านร่างกาย โดยเฉพาะกล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กเป็นหลัก และรวมไปถึงส่งเสริม พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กด้วย

สรุปได้ว่า กิจกรรมกลางแจ้ง คือ กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีโอกาสได้ เคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งจะประกอบกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ ในที่โล่งหรือสนาม เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนาน รู้จักการเล่นเป็นกลุ่ม และให้เด็กได้รู้จักการเคารพกฎกติกาข้อตกลงของกิจกรรมนั้นๆ สามารถสร้างความปลอดภัยในการเล่น โดยแสดงออกอย่างอิสระโดยยึดหลักความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก และการเล่นกลางแจ้งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

ความสำคัญของกิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมกลางแจ้งเป็นหนึ่งในกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นและเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กวัยอนุบาล โดยนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมกลางแจ้งได้อย่างหลากหลาย ดังนี้

อุรพี แชมหิรัญ (2561 : 9) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งได้ว่า กิจกรรมการแจ้งเป็นกิจกรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการธรรมชาติของเด็กและช่วยส่งเสริมพัฒนาการในทุกด้าน ทำให้เด็กได้เล่นเพื่อลดความเครียดเนื่องจากเกิดความสนุกสนาน การเล่นร่วมกันทำให้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเกิดการเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การแบ่งปัน เคารพในกฎกติกา การรอคอยตามลำดับ

ธนกร เทียมทัน (2558 : 19) การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ สังคม มีโอกาสปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รู้จักอดทน ให้อภัย ทำให้รู้บทบาทของการเล่นและการอยู่ร่วมกัน เป็นการตอบสนองความต้องการธรรมชาติของเด็ก

อมรรัตน์ สารหงส์ (2553 : 19) กิจกรรมกลางแจ้ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเล่นของเด็กนั้น มีความสำคัญต่อเด็ก ดังนี้

- 1) ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
- 2) เป็นการตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็กที่ชอบเล่น และช่วยลด ความคับข้องใจของเด็ก ที่ได้รับในชีวิตประจำวัน
- 3) กิจกรรมกลางแจ้งช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ส่งเสริม ความคิดริเริ่มและส่งเสริมจินตนาการของเด็ก

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง มีความสำคัญ คือ เป็นกิจกรรมสามารถตอบสนองความต้องการธรรมชาติของเด็กและช่วยส่งเสริมพัฒนาการในทุกด้าน ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ส่งเสริม ความคิดริเริ่ม และส่งเสริมจินตนาการของเด็ก นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ สังคม มีโอกาสปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รู้จักอดทน ให้อภัย ทำให้รู้บทบาทของการเล่นและการอยู่ร่วมกัน เป็นการตอบสนองความต้องการธรรมชาติของเด็ก

ประเภทของกิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมกลางแจ้งมีหลายประเภท ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เด็กและเรียนรู้ในที่โล่งหรือสนาม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ประเภทของกิจกรรมกลางแจ้งจากกระทรวงศึกษาธิการ (2560)

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, น.77-78) กล่าวถึงประเภทของกิจกรรมกลางแจ้งไว้ดังนี้

1. เครื่องเล่นสนาม
2. ป่อทราย
3. ที่เล่นน้ำ
4. บ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง
5. มุมช่างไม้
6. เกมการละเล่น

อมรรัตน์ สารหงส์ (2553 : 20) กิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียน เพื่อออกกำลังกาย และได้มีการแบ่งประเภทของกิจกรรมกลางแจ้งไว้พอสรุปได้ดังนี้

- 1) การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- 2) การเล่นอิสระในสนาม
- 3) การเล่นน้ำ

4) การเล่นทราย

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กมีโอกาสได้ออกไปนอกห้องเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการในทุกด้าน ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของกิจกรรมกลางแจ้งไว้พอสรุปได้ดังนี้ การเล่นเกม การเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นน้ำ การเล่นทราย การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา การเล่นอิสระในสนาม การเล่นบทบาทสมมุติ มุมช่างไม้ และเกมการละเล่น

แนวทางของการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่เล่นในที่โล่งหรือสนาม ควรคำนึงถึงความปลอดภัยในการทำกิจกรรม โดยนักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายแนวทางของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งได้อย่างหลากหลาย ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, น.78-79) กล่าวว่า แนวทางการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง มีดังต่อไปนี้

1. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง
2. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นให้พร้อม การติดตั้งเครื่องเล่น ควรติดตั้งบนพื้นสนามหญ้า เพื่อจะได้ปลอดภัย และควรติดตั้งให้ห่างกันพอสมควร เมื่อเกิดการพลัดตกหกล้มจะได้ไม่พาดถูกคนอื่น หรือ เครื่องเล่นอื่น
3. สาธิตการเล่นเครื่องเล่นสนามบางชนิด
4. ให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจและให้เวลาเล่นนานพอควร
5. ครูควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย (ไม่ควรจัดกิจกรรมพลศึกษา) เช่น การเล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบ้านตุ๊กตา เล่นในมุมช่างไม้ เล่นบล็อกลูกกลาง เครื่องเล่นสนาม เกมการละเล่น เล่นอุปกรณ์กีฬาสำหรับเด็ก เล่นเครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เล่นของเล่นพื้นบ้าน (เดินกะลา ฯลฯ)
6. ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น การอยู่ร่วมกันกับเพื่อนของเด็ก

7. เมื่อหมดเวลาควรให้เด็กเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย

8. ให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น

อูร์ฟี แชมหิรัญ (2561) กล่าวว่า แนวทางการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง มีดังต่อไปนี้

1. การสร้างข้อตกลงเพื่อความเป็นระเบียบ
2. การอบอุ่นร่างกาย
3. อธิบายและสาธิตวิธีการเล่นกิจกรรมนั้น ๆ

4. การจัดกิจกรรมควรจัดให้มีการแข่งขัน เพื่อความสนุกสนานและเกิดเจตคติที่ดีต่อการเล่นและการออกกำลังกายของเด็กปฐมวัย ควรคำนึงถึง ความปลอดภัยในระหว่างการเล่น มีการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการจัดกิจกรรม

5. หลังจากการจัดกิจกรรมทุกครั้งควรพาเด็กปฐมวัยทำความสะอาดร่างกาย

6. สรุปข้อดี ข้อเสีย อบรมสั่งสอน บอกสิ่งที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ

จิตรารักษ์ ไชขุนทด (2555, น.14) กล่าวว่า แนวทางการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง มีดังต่อไปนี้

1. ครูต้องร่วมกันสร้างข้อตกลงกติกาของเด็กทุกครั้งที่พาลงเล่นกลางแจ้ง ควรสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมทุกครั้ง นอกจากนี้ยัง

2. ต้องจัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ให้พร้อม และดูแลความปลอดภัยแก่เด็กอย่างใกล้ชิดขณะปฏิบัติกิจกรรม

3. เมื่อเลิกกิจกรรมแล้วควรพาเด็กทำความสะอาดร่างกายทุกครั้ง

สรุปได้ว่า แนวทางการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง มีดังนี้ เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงเพื่อความเป็นระเบียบ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นและสถานที่ให้พร้อม อธิบายและสาธิตการเล่นกิจกรรมนั้นๆ ให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจและให้เวลาเล่นนานพอควร ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น การอยู่ร่วมกันกับเพื่อนของเด็ก เมื่อหมดเวลาควรให้เด็กเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย และให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น

กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เป็นการจัดกิจกรรมแบบลงมือกระทำ ซึ่งเด็กสามารถวางแผนและคาดเดาช่วงเวลาต่อไปว่าเป็นกิจกรรมใดและเด็กสามารถจัดการ ควบคุมได้ว่า ช่วงเวลาต่อไปต้องการทำกิจกรรมใด ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์มาจาก วรรณาท รักสกุลไทย และคนอื่น ๆ (2539) Hohmann and Weikart (1995) มีขั้นตอนการจัดประสบการณ์จำแนกได้ เป็นขั้นตอน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวางแผน (1.1) ให้เด็กวางแผนเลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเองและวางแผนกับเพื่อน วางแผนด้วยภาพหรือสัญลักษณ์ ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (2.1) ให้เด็กปฏิบัติตามที่ได้วางแผนเป็นรายบุคคลและปฏิบัติร่วมกับกลุ่ม (2.2) ครูจัดบันทึกการเล่นของเด็กตามที่วางแผนไว้ (2.3) ให้เด็กช่วยกันเก็บวัสดุอุปกรณ์หลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้วขั้นที่ 3 การทบทวน (3.1) สะท้อนสิ่งที่เด็กได้กระทำหรือการจัดกิจกรรมสนทนาอภิปรายถึงผลงานที่เด็กทำ

และทบทวน (3.2) เชื่อมโยงระหว่างการวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่ มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร

การจัดการศึกษาตามแนวคิดไฮสโคป

ความเป็นมา

ดร.เดวิด ไวคาร์ท (Dr.David Weikart) ประธานมูลนิธิวิจัย การศึกษาไฮสโคป (High/Scope Educational Research Foundation) เป็นผู้ริเริ่มและร่วมกับคณะนักวิชาการและนักวิจัย อาทิ แมรี โฮแมน (Mary Hohmann) และ ดร.แลร์รี ชไวฮาร์ต (Dr.Larry Schweinhart) พัฒนาขึ้นจากโครงการเพอร์รี่ พรี สคูล (Perry Preschool Project) ตั้งแต่ พ.ศ.2505 ซึ่งเป็นหนึ่งใน โครงการ Head Start เพื่อช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสให้มีการศึกษา ที่เหมาะสม และประสบความสำเร็จในชีวิต มูลนิธิวิจัย การศึกษาไฮสโคปได้ศึกษาเปรียบเทียบเด็ก 3 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มที่ได้รับการสอนจากครูโดยตรง (Direct Instruction) กลุ่มเนอส์เซอรีแบบดั้งเดิม (Traditional Nursery) และกลุ่มที่ได้รับการประสบการณ์โปรแกรมไฮสโคป จากการศึกษาติดตามเด็กเหล่านี้ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอายุ 29 ปี พบว่ากลุ่ม ที่เรียนด้วยโปรแกรมไฮสโคปมีปัญหาพฤติกรรมทางสังคมอารมณ์ เช่น การถูกจับข้อหาลักขโมย ทำร้ายผู้อื่น บกพร่องทางอารมณ์ และล้มเหลวในชีวิตน้อยกว่าอีก 2 กลุ่ม ดังนั้น โปรแกรมนี้จึงพิสูจน์ได้ว่าช่วยป้องกันอาชญากรรม เพิ่มพูนความสำเร็จทางการศึกษา และผลผลิตตลอดชีวิต (พัชรี ผลโยธิน และคณะ, 2550)

ทฤษฎีที่มีอิทธิพล

ในระยะเริ่มต้น การพัฒนาโปรแกรมไฮสโคปใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Theory) ของเปียเจต์ (Piaget) เป็นพื้นฐานโดยเฉพาะการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนซึ่งเน้นการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Active Learning) ระยะต่อมา มีการผสมผสานทฤษฎีและแนวคิดอื่นๆ เช่น ทฤษฎีของ อีริกสัน (Erikson) ในเรื่องการให้โอกาสเด็กเป็นผู้ริเริ่มการเล่นหรือกิจกรรมต่างๆ อย่างอิสระ และทฤษฎีของไวทสกี (Vygotsky) ในเรื่องปฏิสัมพันธ์และการใช้ภาษา เป็นต้น (พัชรี ผลโยธิน และคณะ, 2550)

หลักการ

พัชรี ผลโยธิน และคณะ (2550) โปรแกรมไฮสโคปเน้นการเรียนรู้แบบลงมือกระทำผ่านการเล่นที่หลากหลายด้วยสื่อและกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กและการแก้ปัญหาอย่างกระตือรือร้น หลักการของไฮสโคปสามารถสรุปเป็นแผนภูมิภาพ “วงล้อแห่งการเรียนรู้” (High/Scope Wheel of Learning) ดังนี้

ภาพที่ 2 วงล้อแห่งการเรียนรู้

(การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนวคิดไฮสโคป , 2550)

การเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Active Learning)

หลักการที่สำคัญของไฮสโคปในระดับปฐมวัย คือ การเรียนรู้แบบลงมือกระทำ ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเด็ก การเรียนรู้แบบลงมือกระทำจะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ในโปรแกรมที่พัฒนาเด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ หมายถึงการเรียนรู้ซึ่งเด็กได้จัดกระทำกับวัตถุ ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ความคิด และเหตุการณ์จนกระทั่งสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (พัชรี ผลโยธิน และคณะ, 2550) ทั้งนี้ องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ ได้แก่

1. สื่อ (Materials) ในห้องเรียนที่เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำจะมีเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายเพียงพอและเหมาะสมกับระดับอายุของเด็ก เด็กต้องมีโอกาสและมีเวลาเพียงพอ ที่จะเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างอิสระเมื่อเด็กใช้เครื่องมือ หรือวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ เด็กจะมีโอกาสเชื่อมโยงการกระทำต่างๆ การเรียนรู้ในเรื่องของความสัมพันธ์ และมีโอกาสในการแก้ปัญหามากขึ้นด้วย

2. การสัมผัส (Manipulation) การเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสาทสัมผัสทั้งกายและใจ การให้ เด็กได้สำรวจและจัดกระทำกับวัตถุโดยตรงทำให้เด็กรู้จักวัตถุ หลังจาก que เด็กคุ้นเคยกับวัตถุแล้วเด็กจะนำวัตถุต่างๆมาเกี่ยวข้องกัน และเรียนรู้เรื่องความสัมพันธ์ ผู้ใหญ่มีหน้าที่จัดให้เด็กค้นพบความสัมพันธ์เหล่านี้ด้วยตนเอง

3. การเลือก (Choice) เด็กจะเป็นผู้ริเริ่มกิจกรรมจากความสนใจและความตั้งใจของตนเอง เด็กเป็นผู้เลือกวัสดุอุปกรณ์ และตัดสินใจว่าจะใช้วัสดุอุปกรณ์นั้นอย่างไร การ que เด็กมีโอกาสเลือก และตัดสินใจทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าได้รับการ ถ่ายทอดความรู้จากผู้ใหญ่ ดังนั้น ผู้ใหญ่ที่ตระหนักถึงความสำคัญเรื่องการเลือกและการตัดสินใจต้องจัดให้เด็กมีอิสระที่จะเลือกได้ตลอดทั้งวัน ขณะที่ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ไม่ใช่เฉพาะในช่วงเวลาเล่นเสรีเท่านั้น

4. ภาษาและการคิด (Child language & thought) เด็กได้อธิบายว่าตนกำลังทำอะไร และเข้าใจอย่างไรมีโอกาสพูดสื่อสารและด้วยภาษาท่าทางขณะคิดเกี่ยวกับการกระทำ และขยาย ความคิดของตนเพื่อรับรู้สิ่งใหม่

5. การสนับสนุนจากผู้ใหญ่ (Adult scaffolding) หมายถึงการที่ผู้ใหญ่สนับสนุนการคิดและ ทำทหายกระตุ้นให้เด็กพยายาม และช่วยเด็กขยายหรือสร้างงานของตนโดยการพูดกับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กกำลังทำร่วมกันในการเล่นและช่วยให้เด็กเรียนรู้การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก

การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก โดยให้มีการเรียนรู้แบบลงมือกระทำนั้นจะประสบความสำเร็จได้ เมื่อผู้ใหญ่และเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไฮสโคปจึงเน้นให้ผู้ใหญ่สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและปลอดภัยให้แก่เด็ก การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็กเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับเด็ก เด็กจะกล้าพูดกล้าแสดงออกและกล้าปรึกษาปัญหาผู้ใหญ่จะต้องใส่ใจแม้แต่เรื่องเล็กน้อย ๆ และไม่เบื่อหน่ายที่จะตอบคำถามของเด็กหรือป้อนคำถามให้เด็กเกิดความคิด จินตนาการ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็กนั้นนับได้ว่ามีคุณค่ามากกว่าการยกย่อง ชมเชย การให้รางวัล โดยมีปัจจัยสำคัญในการสร้างปฏิสัมพันธ์ ดังนี้ (พัชร ผลิตโยธิน และคณะ, 2550)

1. ความไว้วางใจ (Trust) ความไว้วางใจทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ประสบการณ์ในช่วงนี้เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนา “ความไว้วางใจ” ในวัยต่อมาโดยเริ่มจากบุคคลในครอบครัวและขยายต่อไปยังโรงเรียนและวงสังคมที่กว้างขึ้น สิ่งนี้จะเป็นการสร้างสัมพันธภาพบนพื้นฐานแห่ง ความไว้วางใจซึ่งกันและกันต่อไป

2. การเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) การเป็นตัวของตัวเองเป็นความสามารถในการพึ่งพาตนเอง การทดลองทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจเมื่อทำสำเร็จ ดังนั้นถ้า

ผู้ใหญ่ให้กำลังใจในสิ่งที่เด็กทำได้ตามความสามารถและวิธีการของเด็กแต่ละคน เด็กจะพัฒนา
 ความเป็นตัวของตัวเองรู้สึกว่าเป็นผู้มีความสามารถพึ่งตนเองและนำตนเองได้

3. ความคิดริเริ่ม (Initiative) เด็กสามารถมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะไป
 สนับสนุนขึ้นความเป็นตัวของตัวเอง ถ้าเด็กได้รับอิสระในการคิด การวางแผน และริเริ่มทำ
 กิจกรรมต่าง ๆ ผู้ใหญ่มีเวลาให้กับเด็กในการตอบคำถามก็จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีแนวโน้มที่จะ
 ค้นคว้าศึกษาและสำรวจ เด็กจะรู้สึกมั่นใจว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการเลือก
 ตัดสินใจและกระทำการต่าง ๆ ได้

4. การร่วมรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น (Empathy) การร่วมรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นเป็น
 ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งจะช่วยให้เด็กรู้จักสร้างมิตรภาพและความรู้สึก
 ของการมีส่วนร่วมในช่วงปฐมวัยเด็กมีความสามารถในการใช้ภาษาดีขึ้น เด็กจะแสดงความรู้สึก
 ของตนเองที่สามารถรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นได้มากขึ้น

5. เชื่อมั่นในตนเอง (Self-confidence) ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นสิ่งที่แสดงว่าตนเอง
 สามารถประสบความสำเร็จและสามารถช่วยเหลือสังคมได้ ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่
 จะกระตุ้นให้ต่อสู้กับอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ผู้ใหญ่สามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของ
 เด็กได้โดยการสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสประสบความสำเร็จ จากการใช้ความสามารถของตนเอง
 อย่างเหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

กลยุทธ์ในการสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้

1. ผู้ใหญ่ให้ โอกาสเด็กแสดงความคิดเห็นและลงมือปฏิบัติมีส่วนร่วมกับเด็ก เปิดใจรับฟัง
 ความคิดเห็น รับรู้ความรู้สึก และความต้องการของเด็ก และเรียนรู้จากเด็ก

2. สนใจในความสามารถของเด็ก ค้นหาความสนใจของเด็ก มองสถานการณ์ในมุมมองของ
 เด็ก ให้พ่อแม่และผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในสิ่งที่เด็กสนใจ วางแผนการเรียนการสอนโดยคำนึงถึง
 ความสามารถและความสนใจของเด็ก

3. สร้างปฏิสัมพันธ์กับเด็กอย่างแท้จริง แบ่งปันสิ่งที่ตนเองมีกับเด็ก เช่น ตอบสนองความ
 สนใจของเด็กด้วยความเอาใจใส่ ให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่เด็กอย่างถูกต้องและเหมาะสม ถามและ
 ตอบอย่างตรงไปตรงมา

4. ส่งเสริมการเล่นของเด็กสังเกตและสนใจกับกิจกรรม การเล่นของเด็กมีส่วนร่วมในการ
 เล่นกับเด็กด้วยบรรยากาศที่สนับสนุน

5. ใช้วิธีการแก้ปัญหาคความขัดแย้งขณะอยู่ร่วมกัน การแก้ปัญหาคความขัดแย้งของเด็กๆ โดย
 คำนึงถึงความจริง ความมั่นคง และความอดทน จะช่วยให้เด็กรู้จักความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล
 ที่ตามมา ปลูกฝังให้เด็กมีความรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน ระหว่างผู้ใหญ่และเด็กเพื่อช่วย

แก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้ เพื่อเป็นการประนีประนอมข้อขัดแย้ง และปัญหาที่เกิดขึ้น

- 1) ให้เด็กสงบอารมณ์ก่อน
- 2) ยอมรับความรู้สึกของเด็ก
- 3) รวบรวมข้อมูลจากเด็ก เช่น เกิดอะไรขึ้น อะไรคือสาเหตุให้เด็กอารมณ์เสีย
- 4) ย้อนกลับมาถามถึงปัญหาที่เกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่ง
- 5) ให้เด็กช่วยหาวิธีแก้ไขปัญหา
- 6) คอยและสนับสนุนการตัดสินใจของเด็ก

การจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย

การจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็ก ตามหลักการไฮสโคปถือว่าสิ่งแวดล้อมเป็นเสมือนครู คนที่ 3 และเป็นส่วนหนึ่งของวงล้อการเรียนรู้ ซึ่งมีสาระครอบคลุม 3 เรื่อง ได้แก่ พื้นที่ สื่อและการจัดเก็บ โดยแต่ละเรื่องมีรายละเอียด ดังนี้ (พัชรวิ ผลโยธิน และคณะ, 2550)

1. พื้นที่ (Space) เด็กปฐมวัยเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำเด็กจึงต้องการพื้นที่ที่ส่งเสริม การเรียนรู้พื้นที่ในการใช้สื่อต่าง ๆ สืบสวนก่อนสร้างและแก้ปัญหา พื้นที่ในการเคลื่อนไหว พื้นที่ ส่วนตัวพื้นที่สำหรับเล่นคนเดียวและเล่นกับผู้อื่น พื้นที่เก็บของใช้ส่วนตัว และจัดแสดงผลงาน พื้นที่สำหรับผู้ใหญ่ที่จะร่วมเล่นและสนับสนุนความสนใจของเด็กการจัดแบ่งพื้นที่ภายในห้องเรียน จะประกอบด้วย 5 ส่วน ประกอบด้วย พื้นที่เก็บของใช้ส่วนตัวของเด็ก พื้นที่กิจกรรมกลุ่มใหญ่ พื้นที่จัดกิจกรรมกลุ่มย่อย พื้นที่สำหรับมุมเล่น และพื้นที่เก็บของใช้ครู

2. สื่อ (Materials) สื่อ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย ทั้งประเภท 2 มิติ 3 มิติ สะท้อน วัฒนธรรมท้องถิ่น สื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยมีการจัดการใช้สื่อที่เริ่มต้น จากสื่อที่เป็นรูปธรรมไปสู่นามธรรม กล่าวคือ เริ่มต้นจากสื่อของจริง ของจำลอง ภาพ ถ่ายภาพ โครงสร้าง และสัญลักษณ์

3. การจัดเก็บ (Storage) ไฮสโคปให้ความสำคัญกับระบบจัดเก็บสื่อด้วยวงจร “ค้นหาใช้-เก็บคืน” (Find-Use-Return Cycle) ตามกรอบแนวคิด ดังนี้

3.1 สื่อที่เหมือนกันจัดเก็บหรือจัดวางไว้ด้วยกัน

3.2 ภาชนะบรรจุสื่อควรโปร่งใสเพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งที่อยู่ภายในได้ง่าย และควรมีมือจับ เพื่อให้สะดวกในการขนย้าย

3.3 การใช้สัญลักษณ์ (Labels) ควรมีความหมายต่อการเรียนรู้ของเด็ก สัญลักษณ์ทำมาจากสื่ออุปกรณ์ของจริง ภาพถ่ายหรือภาพสำเนาภาพวาด ภาพโครงร่าง หรือภาพประจูด หรือ บัตรคำติดคู่กับสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

กิจวัตรประจำวัน (Daily Routine)

การวางแผนกิจวัตรประจำวันของไฮสโคปมีความสม่ำเสมอ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ ซึ่งทำให้เด็กสามารถคาดได้ว่าช่วงเวลาต่อไปเป็นกิจกรรมใดและทำให้เด็กสามารถจัดการควบคุมได้ว่าต้องทำอะไรในกิจกรรมแต่ละช่วงด้วยตนเอง กิจวัตรประจำวันสำหรับเด็กของไฮสโคป รวมถึงกระบวนการ วางแผน ปฏิบัติ ทบทวน (Plan-do-review process) กิจกรรมกลุ่มย่อย กิจกรรมกลุ่มใหญ่ กิจกรรมกลางแจ้ง ตลอดจนการดำเนินกิจวัตร ประจำวันคำนึงถึงช่วงต่อระหว่างกิจกรรม และเน้น โอกาสของการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ เด็กและครูได้สร้างความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (พัชรี ผลโยธิน และคณะ, 2550)

กระบวนการวางแผน-ปฏิบัติ-ทบทวน

การวางแผน (Plan) คือ กระบวนการคิดของเด็กเกี่ยวกับเป้าหมายที่จะกำหนดการกระทำที่คาดหวัง การวางแผนของเด็กขึ้นอยู่กับอายุ ความสามารถทางการสื่อสารและการใช้ภาษา เด็กอาจวางแผน โดยการกระทำท่าทางหรือคำพูด การวางแผนมีความสำคัญเนื่องจากการสนับสนุนความคิด การเลือกและการตัดสินใจของเด็กที่ชัดเจน ส่งเสริมความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก และความรู้สึกในการควบคุมตนเอง ทำให้เด็กมีความสนใจในการเล่นที่ได้วางแผนไว้ ส่งเสริมพัฒนาการการเล่นที่มีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น

การปฏิบัติ / การทำงาน (Do / Work time) เป็นการทำงานเป็นช่วงเวลา是孩子ได้ลงมือกระทำ เล่น และแก้ปัญหาอย่างมีจุดหมาย ตั้งอกตั้งใจ และได้เรียนรู้ตามประสบการณ์สำคัญช่วงเวลาการทำงานเป็นช่วงที่เด็กได้ปฏิบัติตามสิ่งที่ตั้งใจไว้ ค้นพบความคิดใหม่ๆ เป็นช่วงที่เด็กต้องเลือกและตัดสินใจ ใช้วัสดุอุปกรณ์ บริเวณและขั้นตอนในการเล่น ซึ่งทำให้เด็กเป็นผู้ทำงานอย่างจริงจัง เด็กได้เล่นอย่างมีจุดหมาย การเล่นเป็นการพัฒนาและเป็นการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นของเด็กคือความต้องการที่จะสำรวจ ทดลอง ประดิษฐ์ สร้างสรรค์ และเลียนแบบ ดังนั้นเมื่อเด็กได้วางแผนกิจกรรมจึงมีลักษณะทั้งการทำงานที่จริงจังและการเล่นที่มีความสนุกสนานและสร้างสรรค์อย่างเป็นธรรมชาติ

การทบทวน (Recall time) เป็นช่วงของการทบทวนเป็นช่วงที่เด็กได้สะท้อน พูดคุยและนำเสนอเกี่ยวกับสิ่งที่ทำในช่วงการทำงานในกระบวนการวางแผนเด็กได้ตั้งเป้าหมายและคาดเดาการกระทำล่วงหน้าในกระบวนการทบทวนเด็กได้ทำความเข้าใจโดยใช้ภาษา การอภิปราย และ

การวิเคราะห์เชื่อมโยง สะท้อนความคิดเกี่ยวกับการกระทำและประสบการณ์ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างความเข้าใจ และตีความสิ่งที่ได้ปฏิบัติได้ตระหนักถึงความเกี่ยวเนื่องจากการวางแผนการกระทำ และผลที่ได้รับได้พูดคุยกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองเป็นโอกาสที่เด็กจะได้ฝึกการเล่าเรื่องการบรรยาย เด็กจะได้ฝึกความสามารถในการแสดงให้ผู้อื่นเห็น และเข้าใจประสบการณ์ของตน ได้ตระหนักถึงสิ่งที่เป็นอดีต การทบทวน ทำให้เด็กสะท้อนกลับไปยังเป้าหมายเดิมที่ตั้งไว้การกระทำซึ่งได้สำรวจหรือการปรับปรุงแผนงานที่วางไว้ และผลผลิตที่ได้รับในปัจจุบัน ทำให้เขาได้พิจารณาตั้งแต่อดีตซึ่งเป็นตัวชี้มาปัจจุบันและอนาคตนับเป็นทักษะที่นำไปใช้ได้ในชีวิต (พัชรี ผลโยธิน และคณะ, 2550)

การประเมิน (Assessment)

ในโปรแกรมไฮสโคป การประเมินถือเป็นงานโดยตรงของครูที่จะต้องตั้งใจปฏิบัติและเอาใจใส่อย่างเต็มที่ ครูไฮสโคปจะทำงานร่วมกันเป็นคณะในแต่ละวันครูทุกคนจะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ข้อมูลนี้ได้จากการสังเกตและการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กในกิจวัตรประจำวัน โดยครูจะจดบันทึกสั้นตามสิ่งที่เห็น และได้ยินอย่างเที่ยงตรง สมาชิกครูที่ร่วมกันสอนจะมีการวางแผนประจำวันร่วมกัน ก่อนที่เด็กจะมาถึงโรงเรียนหรือหลังจากที่เด็กกลับบ้านหรือในขณะที่เด็กนอนพักผ่อนตอนกลางวัน ครูจะแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ได้จากการสังเกตเด็กทำการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านประสบการณ์สำคัญ และวางแผนสำหรับวันต่อไป

จุดมุ่งหมายหลักของการประเมิน คือ การประเมินคุณภาพ ของโปรแกรม และพัฒนาการเด็ก ซึ่งไฮสโคปได้สร้างแบบประเมิน คุณภาพโปรแกรม (High/Scope Program Quality Assessment หรือ PQA) และแบบสังเกตบันทึกพฤติกรรมเด็ก (High/Scope Child Observation Record หรือ COR) (พัชรี ผลโยธิน และคณะ, 2550)

ความหมายของกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เป็นการจัดกิจกรรมแบบลงมือกระทำ ซึ่งเด็กสามารถวางแผนและคาดเดาช่วงเวลาต่อไปว่าเป็นกิจกรรมใดและเด็กสามารถจัดการ ควบคุมได้ว่าช่วงเวลาต่อไปต้องการทำกิจกรรมใด โดยนักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความหมายของกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนได้อย่างหลากหลาย ดังนี้

วรนาท รักสกุลไทย และคนอื่น ๆ (2539 : 16 - 20) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมแบบวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ไว้ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) คือ การที่เด็กบอกหรือแสดงให้ผู้ใหญ่รู้ว่าเขาจะทำอะไร เมื่อไร อย่างไร แล้วแสดงการทำกิจกรรมด้วยสัญลักษณ์ประจำตัวเด็ก ซึ่งเป็นกระบวนการที่เด็กมี โอกาสเลือกและตัดสินใจ

2. การปฏิบัติ (Do) คือ

- 2.1 การเล่นหรือการปฏิบัติตรงตามที่ได้ตั้งใจ
- 2.2 ฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ
- 2.3 มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม
- 2.4 ได้เคลื่อนไหว พัฒนาภาษาพูด
- 2.5 ฝึกคิดจินตนาการ

3. การทบทวน (Review) คือ

- 3.1 การสะท้อนสิ่งที่เด็กได้กระทำ
- 3.2 เป็นการเชื่อมโยงระหว่างการวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำ

Hohmann and Weikart (1995, pp. 167-241) ได้ให้ความหมายของกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน ไว้ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) คือ กระบวนการคิดของเด็กเกี่ยวกับเป้าหมายที่จะกำหนดการกระทำที่เด็กคาดหวังให้ผู้ใหญ่รู้ว่าเขาจะทำอะไร เมื่อไหร่ อย่างไร การวางแผนขึ้นอยู่กับอายุของเด็กและความสามารถในการสื่อสาร การใช้ภาษา โดยอาจแสดงการกระทำหรือทำทางหรือคำพูด

2. การปฏิบัติ (Do) คือ ช่วงเวลาที่เด็กได้ลงมือกระทำ เล่น และแก้ปัญหาอย่างมีจุดมุ่งหมาย ตั้งอกตั้งใจ

3. การทบทวน (Review) คือ เด็กได้สะท้อน พูดคุย และแสดง เกี่ยวกับสิ่งที่ทำผ่านมา โดยใช้ภาษา การอภิปราย และการวิเคราะห์เชื่อมโยง

พัชรี ผลโยธินและคณะ (2550) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมแบบวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ไว้ดังนี้

1. การวางแผน คือ กระบวนการคิดของเด็กเกี่ยวกับเป้าหมาย ที่จะกำหนดการกระทำที่คาดหวัง การวางแผนของเด็กขึ้นอยู่กับอายุ ความสามารถทางการสื่อสารและการใช้ภาษา เด็กอาจวางแผน โดยการกระทำทำทางหรือคำพูด การวางแผนมีความสำคัญ เนื่องจากการสนับสนุนความคิด การเลือกและการตัดสินใจของ เด็กที่ชัดเจน ส่งเสริมความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก และความรู้สึกในการควบคุมตนเอง ทำให้เด็กมีความสนใจการเล่นที่ได้วางแผนไว้ ส่งเสริมพัฒนาการการเล่นที่มีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น

2. การปฏิบัติ / การทำงาน (Do / Work time) คือการทำงานเป็นช่วงเวลาที่เด็กได้ลงมือกระทำ เล่น และ แก้ปัญหาอย่างมีจุดมุ่งหมาย ตั้งอกตั้งใจ และได้เรียนรู้ตาม ประสบการณ์สำคัญ

3. การทบทวน (Recall time) คือช่วงของการทบทวนเป็นช่วงที่เด็กได้สะท้อน พูดคุยและ นำเสนอเกี่ยวกับสิ่งที่ทำในช่วงการทำงาน ในกระบวนการวางแผนเด็ก ได้ตั้งเป้าหมายและคาดเดา

การกระทำล่วงหน้า ในกระบวนการ ทบทวนเด็กได้ทำความเข้าใจโดยใช้ภาษา การอภิปราย และ การวิเคราะห์เชื่อมโยง สะท้อนความคิดเกี่ยวกับการกระทำและประสบการณ์ซึ่งเป็น กระบวนการสร้างความเข้าใจ และตีความ สิ่งที่ได้ปฏิบัติ ได้ตระหนักถึงความเกี่ยวเนื่องจากการ วางแผน การกระทำ และผลที่ได้รับ ได้พูดคุยกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ ของตนเอง เป็นโอกาสดี ที่เด็กจะได้ฝึกการเล่าเรื่องการบรรยาย เด็กจะได้ฝึกความสามารถในการแสดงให้ผู้อื่นเห็น และ เข้าใจ ประสบการณ์ของตน ได้ตระหนักถึงสิ่งที่เป็นอดีต การทบทวน ทำให้เด็กสะท้อนกลับไปยัง เป้าหมายเดิมที่ตั้งไว้การกระทำซึ่งได้ สำเร็จหรือการปรับปรุงแผนงานที่วางไว้ และผลผลิตที่ได้รับ ใน ปัจจุบัน ทำให้เขาได้พิจารณาตั้งแต่อดีตซึ่งเป็นตัวชี้นำปัจจุบัน และอนาคต นับเป็นทักษะที่ นำไปใช้ได้ในชีวิต

สุพัตรา สาริพันธ์ (2564) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมแบบวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ไว้ว่า กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน เป็นกระบวนการต่อเนื่อง 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. ขั้นการวางแผน เป็นกระบวนการที่เด็กได้ตัดสินใจ และสนทนาร่วมกันระหว่างครูกับ เด็ก และเด็กกับเด็ก เกี่ยวกับสิ่งที่เด็กต้องการทำ วิธีการที่จะทำกิจกรรม รวมทั้งการดำเนินกิจกรรม หลังจากกิจกรรมหนึ่งสิ้นสุดลงเด็กจะทำกิจกรรมใดต่อไป
2. ขั้นปฏิบัติ เป็นช่วงเวลาที่เด็กได้ลงมือกระทำ เล่น หรือทำกิจกรรมตามที่เด็กได้วางแผน ไว้โดยอิสระด้วยตนเอง หรือทำงานร่วมกับเพื่อน ตามเวลาที่ครูกำหนดให้ รวมทั้งช่วยกันเก็บของ และจัดของเข้าที่ให้เรียบร้อยหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม
3. ขั้นการทบทวน เป็นการจัดกิจกรรมสนทนา อภิปรายเกี่ยวกับผลงานหรือกิจกรรมที่เด็ก ทำ โดยการสะท้อนพูดคุย และเล่าถึงการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนที่วางเป็นรายบุคคล โดยมีครู สนับสนุนให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตนเองและเพื่อน

สรุปได้ว่า กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน คือ การวางแผน (Plan) คือ การที่เด็กบอก หรือแสดงให้ผู้ใหญ่รู้ว่าเขาจะทำอะไร เมื่อไร อย่างไร ซึ่งเป็นกระบวนการที่เด็กมี โอกาสเลือกและ ตัดสินใจครูจะมีส่วนช่วยในการวางแผนเพื่อจัดเตรียมกิจกรรมสนองความคิดของเด็กอีกทั้งช่วยให้ เด็กปฏิบัติกิจกรรมด้วยความรู้สึกลึกถึงการวางแผนกิจกรรมจะแสดงได้ด้วยภาพหรือ สัญลักษณ์ ประจำตัวเด็ก การปฏิบัติ (Do) คือ การทำกิจกรรมหรือเล่นตามที่เด็กวางแผนและตั้งใจไว้ สามารถ ทำงานด้วยตัวของเขาเอง หรือร่วมกับเพื่อนรวมทั้งช่วยกันเก็บและจัดของให้เข้าที่เรียบร้อยหลังจาก เสร็จสิ้นกิจกรรม และ การทบทวน (Review) คือ การสะท้อนสิ่งที่เด็กได้กระทำหรือการจัดกิจกรรม สนทนาอภิปรายถึงผลงานที่เด็กทำและทบทวนเป็นการเชื่อมโยงระหว่างการวางแผน การปฏิบัติ

และผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร

ขั้นตอนของกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือกระทำ ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติกิจกรรม การนำเสนอสิ่งที่ได้ปฏิบัติ โดยนักวิชาการและนักการศึกษา ได้อธิบายขั้นตอนของกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนได้อย่างหลากหลาย ดังนี้

Hohmann and Weikart. (1995) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการวางแผน การปฏิบัติ และการทบทวนว่า

1. ควรจัดวัสดุอุปกรณ์แต่ละกิจกรรมไว้อย่างหลากหลาย
2. ให้เด็กนั่งรวมกันในที่ซึ่งสามารถมองเห็นวัสดุอุปกรณ์
3. ควรแนะนำวัสดุอุปกรณ์ใหม่ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้และให้เด็กวางแผนทำกิจกรรมใหม่ด้วย
4. ให้เด็กวางแผนเลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเองและวางแผนกับเพื่อน
5. ให้เด็กปฏิบัติตามที่ได้วางแผนเป็นรายบุคคลและปฏิบัติร่วมกับกลุ่ม
6. ครูจดบันทึกการวางแผนของเด็กแต่ละครั้งที่จัดกิจกรรม
7. ให้เด็กร่วมกันเก็บวัสดุอุปกรณ์หลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้ว
8. ให้เด็กที่วางแผนออกมาเล่าผลการปฏิบัติให้เพื่อนและครูฟัง
9. เปิดโอกาสให้เด็กได้ซักถามข้อสงสัยและสิ่งที่สนใจ
10. ครูต้องมีสัญญาณเตือนในขั้นต่าง ๆ ของกิจกรรมเพื่อเตรียมตัว

วรนาท รักสกุลไทย และคนอื่น ๆ (2539) กล่าวว่าขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน มีดังนี้

1. ครูเตรียมอุปกรณ์แต่ละกิจกรรมตามโต๊ะ มุมพื้นห้องอย่างหลากหลาย
2. ให้เด็กนั่งรวมกันในที่ที่กำหนด
3. กิจกรรมใหม่ ครูควรนำอุปกรณ์ทั้งหมดให้เด็กดูและให้แต่ละคนวางแผนทำกิจกรรมด้วยตนเอง

ด้วยตนเอง

4. ให้เด็กวางแผนเลือกกิจกรรมตามความสนใจ
5. ให้เด็กปฏิบัติตามที่ได้วางแผน
6. ครูจดบันทึกการวางแผนของเด็กในวันนั้น
7. ให้เด็กช่วยเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อยหลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้ว
8. ให้เด็กที่วางแผนออกมาเล่าผลงานให้เพื่อนและครูฟัง
9. ให้เด็กในกลุ่มซักถามเพื่อนเมื่อไม่เข้าใจ

10. ครูต้องไม่ลืมบอกช่วงเวลา เช่น การทำกิจกรรมกับเด็กอาจใช้สัญลักษณ์บอกเวลา เมื่อหมดเวลา เพื่อเด็กจะได้เตรียมตัวเตรียมใจและช่วยกันเก็บอุปกรณ์

พัชรี ผลโยธิน และคณะ (2550, หน้า 24-28) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการจัดกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน ดังนี้

1. การวางแผน เป็นกระบวนการคิดของเด็กเกี่ยวกับเป้าหมายที่จะกำหนดการกระทำที่คาดหวัง การวางแผนขึ้นอยู่กับอายุและความสามารถทางการสื่อสารและการใช้ภาษา เด็กอาจวางแผน โดยการกระทำทางหรือคำพูด การวางแผนงานของเด็กอาจจะมีทั้ง แผนงานที่ไม่ชัดเจน คือ เด็กสามารถบอกได้เพียงว่าเลือกมุมใดแต่ยังมีภาพในใจว่าต้องทำอะไร แผนงานที่เป็นกิจวัตร คือ เด็กบอกได้ว่าจะเลือกมุมใด และมีภาพในใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับประสบการณ์ หรือควรใช้วัสดุอุปกรณ์ในแต่ละมุมอย่างไร แผนงานที่มีความละเอียดชัดเจน คือ เด็กสามารถวางแผนที่มีความซับซ้อน กล่าวถึงกระบวนการ หรือวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นเป้าหมายหรือผลผลิต

2. การปฏิบัติ เป็นช่วงที่เด็กได้ลงมือกระทำ เล่น และแก้ปัญหาอย่างมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้ การทำตาม แผนงาน ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และทำให้แผนงานสมบูรณ์ เด็กได้ เล่นในบริบททางสังคมที่มีความหลากหลาย ในรูปแบบต่างๆ

3. การทบทวน เป็นช่วงที่เด็กได้สะท้อน พูดคุยแนะนำเสนอเกี่ยวกับสิ่งที่ทำในช่วงการปฏิบัติ

สุพัตรา สาริพันธ์ (2564) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการจัดกระบวนการ วางแผน ปฏิบัติ และทบทวน ดังนี้ ขั้นตอนการจัดกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน ตามแนวคิดไฮสโคป เป็นกระบวนการต่อเนื่อง 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการวางแผน เป็นกระบวนการที่เด็กได้คิด ตัดสินใจ และพูดคุยสนทนาร่วมกับครูและเพื่อน ถึงสิ่งที่ต้องการเลือกทำตามความสนใจ วิธีการทำกิจกรรม รวมทั้งบอกว่าจะทำกิจกรรมใดต่อไป

2. ขั้นปฏิบัติ เป็นการทำกิจกรรมตามที่ได้วางแผนไว้

3. ขั้นการทบทวน เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับสิ่งที่ทำในช่วงกิจกรรมการทำงาน การพบปัญหาอุปสรรค แสดงความภูมิใจถึงความรับผิดชอบงานจนสำเร็จ โดยครูมีบทบาทในการกระตุ้นให้เด็กคิดและทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ รวมทั้งจัดเตรียมกิจกรรมให้เด็กอย่างเหมาะสม ใช้คำถามปลายเปิดในขั้นตอนต่าง ๆ ทุกขั้นตอน

จากข้างต้นสรุปได้ว่า ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนเป็นกระบวนการต่อเนื่อง มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน เป็นกระบวนการให้เด็กวางแผนเลือกกิจกรรมตามความ สนใจของตนเองและวางแผนกับเพื่อน วางแผนด้วยภาพหรือสัญลักษณ์ ขั้นการปฏิบัติ เป็นการให้เด็กปฏิบัติ

กิจกรรมตามที่ได้วางแผนเป็นรายบุคคลและปฏิบัติร่วมกับกลุ่ม ครูจัดบันทึกการเล่นของเด็กตามที่วางแผนไว้ และให้เด็กช่วยกันเก็บวัสดุอุปกรณ์หลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ขั้นการทบทวน เป็นการสะท้อนสิ่งที่เด็กได้กระทำหรือการจัดกิจกรรมสนทนากิปรายถึงผลงานที่เด็กทำและทบทวนเชื่อมโยงระหว่างการวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่ มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร

ภาพที่ 3 การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

วินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

วินัยในตนเองเป็นการควบคุมตนเอง ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ ดำรงชีวิตร่วมกันเพื่อให้อยู่อย่างราบรื่นมีความสุข ไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน ตามข้อตกลงที่กำหนดขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์วินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลจาก Gordon และ Browne (1996) นฤมล เนียมหอม (2549) และ กระทรวงศึกษาธิการ (2560) เป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 คือ การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1.1) การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง 1.2) การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก องค์ประกอบที่ 2 คือ การควบคุมตนเอง มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 2.1) การอดทนและรอคอย 2.2) การปฏิบัติตามข้อตกลง องค์ประกอบที่ 3 คือ การรับผิดชอบต่อตนเอง มี 2 ตัวบ่งชี้ 3.1) การช่วยเหลือตนเอง 3.2) ปฏิบัติงานในหน้าที่ และองค์ประกอบที่ 4 คือ การรับผิดชอบต่อส่วนรวม มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 4.1) การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น 4.2) การปฏิบัติตามมารยาทสังคม

ความหมายของวินัยในตนเอง

วินัยในตนเองเป็นการควบคุมตนเอง ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ ดำรงชีวิตร่วมกันเพื่อให้อยู่อย่างราบรื่นมีความสุข รู้จักควบคุมตนเอง ไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน ตามข้อตกลงที่กำหนดขึ้น โดยนักวิชาการ และนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของวินัยในตนเองได้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ดรรารัตน์ ทัพโต (2554) วินัยในตนเอง หมายถึง การควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ได้เรียนรู้ว่าเป็นสิ่งที่ดี เป็นที่ยอมรับ และละเว้นการปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ดี ไม่เป็นที่ยอมรับ โดยสมัครใจ ไม่มีใครบังคับ โดยที่การประพฤติปฏิบัตินี้เป็นสิ่งที่ส่งผลดีต่อตนเอง และไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน

กรมวิชาการ (2542) ให้ความหมายไว้ว่า วินัยในตนเอง หมายถึงระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อตกลงที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกันเพื่อให้อยู่อย่างราบรื่นมีความสุข ความสำเร็จโดยอาศัยการฝึกอบรมให้รู้จักปฏิบัติตน รู้จักควบคุมตนเอง

นฤมล เนียมหอม (2549) กล่าวถึงวินัยในตนเองว่า วินัยในตนเอง คือ การควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ได้เรียนรู้ว่าเป็นสิ่งที่ดี เป็นที่ยอมรับ และละเว้นการปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ดี ไม่เป็นที่ยอมรับ โดยสมัครใจ ไม่มีใครบังคับ โดยที่การประพฤติปฏิบัตินี้เป็นสิ่งที่ส่งผลดีต่อตนเอง และไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน

สรุปได้ว่า วินัยในตนเอง คือการควบคุมความประพฤติให้มีระเบียบ กฎเกณฑ์ การควบคุมตนเอง ให้ปฏิบัติในสิ่งที่ดี รู้จักควบคุมตนเอง สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

ความสำคัญของวินัยในตนเอง

วินัยในตนเองมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคม ทำให้สังคมมีระเบียบ เป็นแบบแผนเดียวกัน โดยนักวิชาการ และนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของวินัยในตนเอง ได้อย่างหลากหลาย ดังนี้

นฤมล เนียมหอม (2549) วินัยเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้เกิดระบบระเบียบแก่ชีวิตและสังคม หากไม่มีวินัยจะเกิดความขัดข้องวุ่นวายและยุ่งเหยิง ดังนั้น การสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัย เนื่องจากเป็นการบ่มเพาะเมล็ดพืชแห่งวินัย ในตัวเด็กตั้งแต่วัยเริ่มแรก เพื่อให้วินัยหยั่งรากลึกลงอย่างมั่นคงมากขึ้น

กรรณิการ์ ลิ้มพะสุต (ม.ป.ป.: หน้า 1) (อ้างในดารารัตน์ ทพโต ,2554 ,26) กล่าวถึงการที่เด็ก ในห้องเรียนส่วนใหญ่มีวินัยในตนเอง ควบคุมตนเองได้ ทำให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างเต็มที่ ไม่ต้องคอยพะวงในการดักเตือนสลับกับการทำกิจกรรมตลอดเวลา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ครูทำงานกับเด็กได้อย่างมีความสุข

Gootman (2001, p. 19) เปรียบเทียบวินัยว่าเป็นเสมือนความจริงของชีวิต และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการในการพัฒนาชีวิต หากห้องเรียนใดมีวินัยจะช่วยให้ทั้งครูและเด็กเผชิญกับความเครียดลดน้อยลง เนื่องจากการที่เด็กมีวินัยในตนเอง เด็กจะพัฒนาการควบคุมตนเองซึ่งทำให้ทั้งครูและเด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง

สรุปได้ว่า วินัยในตนเองเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาชีวิต เป็นพื้นฐานในการชีวิตในสังคม เป็นการฝึกการควบคุมตนเอง ในเกิดความมีระเบียบวินัย เป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดกิจกรรมหรือร่วมกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดความมีระเบียบ เป็นแบบแผนเดียวกันของสังคมห้องเรียน สังคมโรงเรียน และนำไปสู่การอยู่ในสังคมโลก

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับวินัยในตนเอง

วินัยในตนเองเป็นการแสดงออกทางคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยมีนักวิชาการ และนักการศึกษาได้กล่าวถึงทฤษฎีของวินัยในตนเองได้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ทฤษฎีสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเองมี 4 ทฤษฎี ดังนี้ (อ้างในพรชูลี ลังกา ,2551 ,17)

3.3.1 ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของ Mowrer Mowrer (1950) ได้อธิบายไว้ว่า ทารกหรือเด็กจะเรียนรู้จากผู้ที่เลี้ยงดูตน โดยที่การเรียนรู้นี้จะเกิดในสภาพอันเหมาะสมเท่านั้น ซึ่งการเรียนรู้ของทารกหรือเด็กนี้จะเกิดขึ้น ดังต่อไปนี้

1) เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู ซึ่งเป็นผู้ที่ บำบัดความต้องการของทารก เช่น หิวก็ได้อิ่มนม ร้อนก็ได้อบน้ำ เมื่อเด็กได้รับการบำบัดความ ต้องการจะรู้สึกสบาย พอใจและมี

ความสุข ความรู้สึกนี้จะรุนแรงมาก และติดตรึงอยู่ในสำนึก ของเด็กไปจนเติบโตขึ้น การที่เด็กได้รับการบำบัดความต้องการความรู้สึกสบาย พอใจและมี ความสุขนั้น สิ่งที่เกิดควบคู่ คือ การปรากฏตัวของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูอยู่เสมอทุกครั้ง ในการรับรู้ของเด็กการปรากฏตัวของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู จึงก่อให้เกิดความพอใจและความสุข แก่เด็กได้ เด็กจึงเกิดความรักและพอใจในบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูตน Mowrer เชื่อว่า การเกิด ความรู้สึกรักและพอใจบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูนั้น จะต้องเกิดจากการเรียนรู้ในสภาวะที่เหมาะสม นั่นคือ เมื่อเด็กได้รับการบำบัดความต้องการ แต่ถ้าเด็กไม่ได้รับการบำบัดความต้องการ เช่น เมื่อหิวก็ไม่ได้กิน หรือได้กินเมื่อไม่หิว เด็กจะเกิดความไม่พอใจ และพื้นฐานของเด็กในการเรียนรู้ ที่จะรักและพอใจบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูก็จะไม่เกิดขึ้น

2) ความรักและความผูกพันของเด็กที่มีต่อบิดามารดา หรือ ผู้เลี้ยงดูจะนำไปสู่การปฏิบัติตามคำอบรมสั่งสอนหรือการเลียนแบบผู้ที่ตนรักและพอใจ โดยไม่ว่า บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูจะทำการอบรมสั่งสอนเด็ก หรือมีการกระทำหรือพูดจาอย่างไร เด็กจะ ทำตามหรือเลียนแบบคำพูด การทำตามสิ่งที่ถูกสั่งสอน หรือตามที่เห็นบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู กระทำ ซึ่งการกระทำของเด็กเช่นนี้ จะทำให้เด็กเกิดความสุข ความพอใจ อันเป็นลักษณะการให้ รางวัลและชมเชยตนเอง โดยไม่ได้หวังผลจากภายนอก การเกิดพฤติกรรมเลียนแบบของเด็กมี 2 ประเภท คือ เด็กจะเลียนแบบทั้งทางที่ดีและไม่ดี ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้เท่าๆ กัน ตรงเท่าที่ ลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักและพอใจ เช่น ถ้าเด็กเห็นผู้ใหญ่สูบบุหรี่เสมอ เมื่อเด็กสูบบุหรี่บ้างก็จะมีมีความสุขความพอใจ เพราะเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักและพอใจมาก่อน Mowrer เชื่อว่า ความสามารถในการให้รางวัลตนเองเป็นลักษณะที่แสดงถึงการบรรลุวุฒิภาวะ ทางจิตของบุคคลนั้น โดยจะปรากฏขึ้นในเด็กปกติที่อายุประมาณ 8-10 ขวบ และจะพัฒนาต่อไปจนสมบูรณ์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ฉะนั้นผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์ จึงเป็นผู้ที่มี ความสามารถที่จะควบคุมตนให้ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผลในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การโต้ตอบ เมื่อเกิดความรู้สึกคับข้องใจ เมื่อเกิดความกลัว การมีความรักและการมีอารมณ์ต่างๆ ส่วนผู้ที่ ขาดวินัยในตนเองหรือขาดการควบคุมตนเอง มีสาเหตุมาจากการที่มิได้ผ่านการเรียนรู้ตั้งแต่ใน วัยเยาว์ จึงกลายเป็นบุคคลที่ขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำ และกลายเป็นผู้ทำผิดกฎเกณฑ์ และกฎหมายของบ้านเมืองอยู่เสมอ ในรายที่รุนแรงอาจกลายเป็นอาชญากรที่หมดโอกาสจะแก้ไข

จากทฤษฎีของ Mowrer การเกิดวินัยในตนเองจนเป็นผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะ ทางจิตนั้น จะต้องเริ่มต้นจากลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูที่มีความรัก ความอบอุ่น ซึ่งก่อให้เกิด ความสุขและความพอใจ อีกทั้งแบบอย่างที่ดีงามจากบิดามารดาหรือผู้ที่เลี้ยงดู ซึ่งเด็กจะลอกเลียนแบบ แต่สิ่งเหล่านี้ถือเป็นเพียงจุดเริ่มต้นในตัวบุคคลเท่านั้น ยังต้องอาศัยการฝึกอบรม เพิ่มเติมอีกมาก อันจะมุ่งสู่การ

พัฒนามาเป็นลักษณะที่เด่นชัดในจิตสำนึกของบุคคลนั้น และ กลายเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องมีเหตุผลของบุคคลนั้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2523)

3.3.2 ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือความมีวินัยในตนเองของ Peck และ Havighurst Peck และ Havighurst (1960) เชื่อว่า การควบคุมของอีโก้ และ ซุปเปอร์อีโก้ ในลักษณะที่สมดุลกัน จะส่งผลให้มนุษย์เกิดความต้องการที่จะแสดงพฤติกรรมเพื่อ ผู้อื่นได้อย่างสมเหตุสมผล พลังควบคุมของอีโก้และซุปเปอร์อีโก้ของแต่ละบุคคลจะไม่เท่ากัน อาจมีมากหรือน้อยก็ได้ เนื่องจากการได้รับความรู้ทางจริยศึกษาที่แตกต่างกัน ทำให้บุคคลแต่ละ คนรู้ผลการกระทำของตนในระดับที่ไม่เท่ากัน ซึ่งจะส่งผลไปสู่ความมีวินัยในตนเอง หรือการ ควบคุมของอีโก้และซุปเปอร์อีโก้ในระดับที่ต่างกัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้ความรู้ทาง จริยธรรมมาช่วยในการสร้างพลัง ควบคุมอีโก้และซุปเปอร์อีโก้ให้ได้ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งจะ เริ่มต้นในวัยเด็กเป็นต้นไป จนกระทั่งสามารถพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มีภาวะจิตที่สมบูรณ์ นั่นคือ มีการควบคุมตนเอง หรือมีวินัย ในตนเองอย่างเหมาะสม จากทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือ ความมีวินัยในตนเองของ Peck และ Havighurst สามารถจำแนกลักษณะของบุคคลออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 พวกปราศจากจริยธรรม (Amoral Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้และซุปเปอร์อีโก้ที่น้อยมาก บุคคลประเภทนี้จะยึดตนเอง เป็นศูนย์กลางและเห็นแก่ตัวฝ่ายเดียว โดยที่ไม่เรียนรู้ที่จะให้แก่ผู้อื่น เป็นผู้ที่ไม่สามารถควบคุม ตนเองได้ และจะกระทำการต่างๆ อย่าง ไม่ไตร่ตรองมาก บุคคลประเภทนี้ถูกควบคุมโดย ความเห็นแก่ตัวของตนเอง และเป็นผู้ที่ขาดวินัย ในตนเองหรือถ้ามีก็น้อยมาก

ประเภทที่ 2 พวกเอาแต่ได้ (Expedient Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้ น้อย แต่พลังควบคุมของซุปเปอร์อีโก้มีมากขึ้นในระดับปานกลาง ค่อนข้างน้อย บุคคลประเภทนี้จะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกระทำทุกอย่างเพื่อความพอใจ ของตนเอง เป็นคนที่ไม่จริงใจต่อผู้อื่น จะยอมอยู่ใต้การควบคุมของผู้มีอำนาจหรือผู้ที่เอื้อประโยชน์ ตามที่ตนต้องการได้ เป็นผู้ที่มีความมี วินัยในตนเองน้อย ลักษณะนี้จะปรากฏตั้งแต่วัยเด็กตอนต้น และในบุคคลบางประเภทจะติดตัวไป ตลอดชีวิต

ประเภทที่ 3 พวกคล้อยตาม (Conforming Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้ น้อยเหมือนคน 2 ประเภทแรก แต่มีพลังควบคุมของซุปเปอร์อีโก้ มากกว่า คือ อยู่ในระดับปาน กลางค่อนข้างมาก บุคคลประเภทนี้จะยึดพวกพ้องเป็นหลักและ คล้อยตามคนอื่นโดยไม่ไตร่ตรอง จึงมักตกอยู่ภายใต้อำนาจการควบคุมของกลุ่มและสังคม เป็นผู้ที่มีความมีวินัยในตนเองระดับปานกลางแต่ ไม่แน่นอน

ประเภทที่ 4 พวกตั้งใจจริงแต่ขาดเหตุผล (Irrational Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้ระดับปานกลาง แต่มีพลังควบคุมของซูเปอร์อีโก้มาก เป็นผู้ที่ยอมรับกฎระเบียบ กฎเกณฑ์และค่านิยมทางสังคมเข้ามาเป็นลักษณะของตนเอง จึงเป็น ผู้ที่ทำตามกฎเกณฑ์และ กฎหมายอย่างซื่อมั่นและมีศรัทธา เป็นผู้ที่มิวินัยในตนเองค่อนข้างมาก แต่ยังไม่สมบูรณ์ บุคคล ประเภทนี้จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด เนื่องจากเห็นว่าเป็นสิ่งที่ สักดิ์สิทธิ์ แม้จะก่อให้เกิด ผลเสียหายแก่ผู้อื่นก็ไม่สนใจ จึงเป็นผู้ที่ขาดความยืดหยุ่นอย่างมีเหตุผล ดังนั้น บุคคลประเภทนี้จึง จัดเป็นบุคคลที่ยังไม่สมบูรณ์ทางจริยธรรม

ประเภทที่ 5 พวกเห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (Rational Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลัง ควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้มาก จึงเกิดสมดุลระหว่างการปฏิบัติตน ตามกฎเกณฑ์ของสังคม และความสมเหตุสมผล เห็นแก่ผู้อื่นทั่วไปเป็นหลัก บุคคลประเภทนี้มี ความสามารถควบคุมตนเอง อย่างมีเหตุผล มิได้ตกอยู่ในอิทธิพลของกลุ่มในสังคม หรือตกอยู่ใต้ อิทธิพลของกฎเกณฑ์อย่าง ปราศจากเหตุผล เป็นผู้ที่มิวินัยในตนเองสูงมากและเป็นผู้ที่ตระหนัก ถึงผลของการกระทำของ ตนเองที่มีต่อผู้อื่น มีความรับผิดชอบและให้ความเคารพเพื่อนมนุษย์ โดยทั่วไป มีความต้องการที่จะ เสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลประเภทนี้มีไม่มาก นักในแต่ละสังคม และนักทฤษฎี ทั้งสองเชื่อว่า เป็นบุคลิกภาพที่พัฒนาถึงขีดสูงสุดของมนุษย์

จากทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือความมิวินัยในตนเองของ Peck และ Havighurst จะ เห็นได้ว่าการพัฒนาความมิวินัยในตนเองนั้นจะใช้ความรู้ทางจริยธรรมมา ช่วยในการสร้างพลัง ควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้ให้ได้ในระดับเหมาะสมซึ่งจะเริ่มในเด็กโต เป็นต้นมา จนกระทั่ง สามารถพัฒนามาเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะทางจิตใจที่สมบูรณ์ คือ มีการ ควบคุมตนเอง หรือมิวินัยใน ตนเองอย่างเหมาะสม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2523)

3.3.3 ทฤษฎีการสร้างวินัยและจริยธรรมสามมิติ

ทฤษฎีการสร้างวินัยและจริยธรรมแบบสามมิติเป็นกระบวนการสร้างวินัย ที่ต้องมี เป้าหมายแน่นอนและต้องดำเนินการต่อเนื่อง 3 ขั้นตอน (สรชาติ สังข์รุ่ง, 2539) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างศรัทธา หมายถึง การจะให้คนมิวินัยในเรื่อง ใดต้องสร้างความศรัทธา เสียก่อน โดยใช้เทคนิคและแนวคิดของกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง (Value Clarification - V.C.) ซึ่งเป็นการตรวจสอบของบุคคลว่าสิ่งที่เขาเห็นมีคุณค่ากับตนเอง หรือไม่ การจะทำให้คนเห็น คุณค่าในเรื่องใดนั้น ขึ้นอยู่กับว่าเขาได้เลือกสรรจนได้เห็นคุณค่า ในสิ่งที่เขาพบเห็นด้วยตัวเองแล้ว แสดงออกเป็นพฤติกรรม

ขั้นที่ 2 การสร้างพฤติกรรมแบบอย่าง หลังจากเกิดความศรัทธา แล้วใช้อิทธิพลกลุ่มช่วย กำหนดพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างให้ปฏิบัติ และกลุ่มจะทำหน้าที่ควบคุม ให้มีการปฏิบัติตาม

ข้อตกลงของกลุ่มอีกด้วย เทคนิคการสร้างพฤติกรรมแบบนี้เป็นแนวคิดของ การเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning - S.L.) ซึ่งถือว่าพฤติกรรมของคนเป็นผลมาจากการ ลอกเลียนแบบพฤติกรรมในสังคม

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติเป็นนิสัย มาจากแนวคิดของการปรับ พฤติกรรม (Behavior Modification - B.M.) ที่เชื่อว่า พฤติกรรมของคนเป็นผลของความสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ถ้า พฤติกรรมใดทำแล้วให้ผลน่าพอใจ หรือได้รับการเสริมแรง เช่น การยกย่อง สนใจ ชมเชย ฯลฯ ก็จะมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมนั้นอีกในสภาพสิ่งแวดล้อมเดิม ในทางตรงกันข้ามหากแสดงพฤติกรรมนั้นแล้วได้ผลตอบแทนไม่น่าพอใจ หรือได้รับการลงโทษ เช่น ไม่ได้รับความสนใจมีแต่ความเฉยเมย ถูกตำหนิ ก็มีแนวโน้มจะไม่แสดงพฤติกรรมนั้นอีก ภายใต้อาการเดิม

3.3.4 ทฤษฎีพัฒนาการเหตุผลทางจริยธรรมของ Kohlberg

Kohlberg เป็นนักจิตวิทยาที่กำหนดทฤษฎีพัฒนาการเหตุผลทาง จริยธรรม โดยเชื่อว่า พัฒนาการทางจริยธรรมจะเป็นลำดับขั้นเช่นเดียวกับพัฒนาการด้านอื่นๆ โดยพัฒนาการทาง จริยธรรมของบุคคลจะเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้น โดยเริ่มจากขั้นแรกก่อน แต่ระยะเวลาในการอยู่ในขั้นใดขั้นหนึ่งนั้นจะแตกต่างกันแล้วแต่บุคคล หรือบางคนอาจอยู่ในขั้นที่ คาบเกี่ยวกันก็ได้ พัฒนาการทางจริยธรรมจะเป็นเช่นเดียวกับพัฒนาการทางด้านการคิดและ เหตุผล กล่าวคือ จะค่อย ๆ มีการเปลี่ยนแปลงในการแยกแยะถึงผลดีผลเสีย ก่อให้เกิดการ จัดระบบใหม่ที่จะนำไปสู่กระบวนการ สมดุลของโครงสร้างในที่สุด (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2523)

พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ (2547) สรุปไว้ว่า Kohlberg ได้แบ่งขั้น พัฒนาการทางจริยธรรม ออกเป็น 3 ระดับ ในแต่ละระดับจะแบ่งออกเป็น 2 ขั้นย่อย ๆ ดังต่อไปนี้

1) ระดับก่อนเกณฑ์ (Preconventional) อายุ 2-10 ปี ระดับนี้มี 2 ขั้น คือ

1.1) หลักการหลบหลีกการลงโทษ ช่วงอายุระหว่าง 0-7 ปี ขั้นนี้เด็กจะมี พัฒนาการคิดเชิงจริยธรรมในด้านของการประพฤติดีเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ

1.2) หลักการแสวงหารางวัล ช่วงอายุระหว่าง 7-10 ปี ในขั้นนี้เด็กจะประพฤติ ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์เพื่อให้ได้รับรางวัลและความพึงพอใจ

2) ระดับตามกฎหมายเกณฑ์ (Conventional) อายุ 10-16 ปี ระดับนี้มี 2 ขั้น คือ

2.1) หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ ช่วงอายุระหว่าง 10-13 ปี ขั้นนี้จะปฏิบัติตามสิ่งที่สังคมเห็นดีงามหรือที่เรียกว่า “Good Boy / Good Girl Stage”

2.2) หลักการทำหน้าที่ทางสังคม ช่วงอายุระหว่าง 13-16 ปี ขั้นนี้จะรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในสังคมและรู้ว่าตนมีหน้าที่ต้องทำตามกฎหมายที่ สังคมกำหนดหรือคาดหวัง

3) ระดับเหนือกฎหมายเกณฑ์ (Postconventional) อายุ 16 ปีขึ้นไป ระดับนี้มี 2 ขั้น คือ

3.1) หลักการทำตามคำมั่นสัญญา ช่วงอายุ 16 ปี ขึ้นไปหรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้น วัยนี้จะสามารถเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก ไม่ทำตนให้ขัดกับ สิทธิของผู้อื่น สามารถบังคับควบคุมใจตนเองได้

3.2) หลักการยึดอุดมคติสากล ช่วงวัยผู้ใหญ่การคิดเชิงจริยธรรมในขั้นนี้ถือเป็นขั้นสูงสุด เพราะนอกจากจะมีความรู้สากลนอกเหนือจากกฎเกณฑ์ใน สังคมของตนแล้ว ยังมีความยึดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายอันเป็นอุดมคติ

จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเองที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทั้ง 4 ทฤษฎีสรุปได้ว่า ความมีวินัยในตนเองของเด็กนั้นเกิดจากการเรียนรู้ประสบการณ์และ สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก และพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองนั้น เกิดจากการเรียนรู้เหมือน พฤติกรรมอื่น ๆ ดังนั้น ในการส่งเสริมและปลูกฝังความมีวินัยในตนเองให้กับเด็กจำเป็นต้อง เข้าใจถึงธรรมชาติและพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก เพื่อช่วยส่งเสริมได้อย่างเหมาะสมและ เป็นพื้นฐานในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กในวัยที่สูงขึ้น

ประเภทของวินัย

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองที่แสดงออกมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการส่งเสริม โดยมีนักวิชาการ และนักการศึกษาได้กล่าวถึงประเภทของวินัยในตนเองได้อย่างหลากหลาย ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2537) (อ้างใน น้อมพร เสน่ห์ธรรมศิริ ,2551 ,25) ได้แบ่งวินัยออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. วินัยภายนอก หมายถึง การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งประพฤติปฏิบัติโดยเกรงกลัวอำนาจหรือการถูกลงโทษ เป็นการปฏิบัติที่บุคคลดังกล่าวไม่มีความเต็มใจ ตกอยู่ในภาวะจำยอม ถูกควบคุมวินัยภายนอกเกิดจากการใช้อำนาจบางอย่างบังคับให้บุคคลปฏิบัติตาม ซึ่งบุคคลอาจทำเพียงชั่วขณะเมื่อมีอำนาจนั้นคงอยู่ แต่หากอำนาจนี้หมดไปวินัยก็จะหมดไปด้วยเช่นกัน และคนส่วนใหญ่เห็นว่าวินัยเกิดจากการควบคุมดูแล

2. วินัยในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเลือกข้อประพฤติปฏิบัติสำหรับตนขึ้นโดยสมัครใจ ไม่มีใครบังคับหรือถูกบังคับจากอำนาจใดๆ และข้อประพฤติปฏิบัตินี้ต้องไม่ขัดกับความสงบสุขของสังคม วินัยในตนเองเกิดจากความสมัครใจของบุคคล ที่ผ่านการอบรม เลือกลงไว้เป็นหลักปฏิบัติประจำตน

สรุปได้ว่า วินัยแต่ละประเภท จะเห็นได้ว่าวินัยในตนเองมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการส่งเสริมให้เกิดกับผู้เรียนทุกคน เนื่องจากวินัยในตนเองเป็นการควบคุมอารมณ์และ

พฤติกรรมให้เป็นไปตามความต้องการ โดยไม่มีใครบังคับหรือควบคุม ขึ้นอยู่กับความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของแต่ละบุคคล

ลักษณะของวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

วินัยในตนเองเป็นการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น ตามระเบียบแบบแผน ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์วินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลจาก Gordon และ Browne (1996) นฤมล เนียมหอม (2549) และกระทรวงศึกษาธิการ (2560) เป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 คือ การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง องค์ประกอบที่ 2 คือ การควบคุมตนเอง องค์ประกอบที่ 3 คือ การรับผิดชอบต่อ และองค์ประกอบที่ 4 คือ การรับผิดชอบต่อส่วนรวม

Gordon และ Browne (1996: 214-216) กล่าวถึงลักษณะของวินัยในตนเองไว้ดังนี้

1. การควบคุมตนเอง (Self-control)

- 1.1 การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง
- 1.2 การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น
- 1.3 การแบ่งปันและรอคอย
- 1.4 การปฏิบัติตามข้อตกลง
- 1.5 การระงับความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่ก้าวร้าว

2. การตระหนักถึงความเป็นตนเองและเชื่อมั่นในตนเอง (Self-awareness and confidence)

- 2.1 การสร้างมิตรภาพกับผู้ใหญ่
- 2.2 การกล้าแสดงออก
- 2.3 การยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่
- 2.4 การภาคภูมิใจในความสำเร็จ

3. การพึ่งตนเอง (Autonomous)

- 3.1 การเลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง
- 3.2 การช่วยเหลือตนเอง
- 3.3 การปฏิบัติงานจนสำเร็จ

4. การร่วมมือ (Cooperate)

- 4.1 การทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 4.2 การช่วยเหลืองานของผู้อื่น

5. การร่วมรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น (Empathetic)

- 5.1 การแสดงความเกรงใจ

5.2 การแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

6. การแก้ปัญหา (Problem solving)

6.1 การระบุถึงข้อขัดแย้ง

6.2 การใช้เหตุผล

6.3 การทำความเข้าใจ

7. ความรู้สึกทางศีลธรรม (Amoral consciousness)

7.1 ความเข้าใจและเห็นความสัมพันธ์ของเหตุและผล

7.2 การเริ่มตระหนักถึงสิ่งถูกผิด

นฤมล เนียมหอม (2549 น.9 - 10) กล่าวถึงลักษณะของวินัยในตนเองไว้ดังนี้

1. ความอดทน อดกลั้น เป็นการที่เด็กควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกอย่างเหมาะสม
2. ความรับผิดชอบต่อตนเอง เป็นการที่เด็กจะแสดงออกด้วยการปฏิบัติตามสิ่งที่ได้เรียนรู้มาว่าเป็นหน้าที่ของตน
3. ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เป็นการที่เด็กแสดงออกโดยคำนึงถึงผลกระทบจากพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อผู้อื่น
4. การปฏิบัติตามมารยาทสังคม เป็นการที่เด็กแสดงออกตามคุณสมบัติที่ได้เรียนรู้มาว่าเป็นสิ่งจำเป็นของการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวถึงมาตรฐานและตัวบ่งชี้เกี่ยวกับวินัยในตนเองของหลักสูตรไว้ดังนี้

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้ 3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์ 3.1.1 กล่าวพุดกล้าแสดงออก

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้ 5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปันผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์ 5.2.1 แบ่งปันผู้อื่นได้

ตัวบ่งชี้ 5.4 มีความรับผิดชอบ

สภาพที่พึงประสงค์ 5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ 6.1 ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

สภาพที่พึงประสงค์ 6.1.1 แต่งตัวโดยมีผู้อื่นช่วยเหลือ

สภาพที่พึงประสงค์ 6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเอง

สภาพที่พึงประสงค์ 6.1.3 ใช้ห้องน้ำห้องส้วมโดยมีผู้ช่วยเหลือ

ตัวบ่งชี้ 6.2 มีวินัยในตนเอง

สภาพที่พึงประสงค์ 6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่

สภาพที่พึงประสงค์ 6.2.2 เข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้ 7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย และรักความเป็นไทย

สภาพที่พึงประสงค์ 7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย

สภาพที่พึงประสงค์ 7.2.2 กล่าวขอบคุณและขอโทษ

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้ 8.1 ขอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

สภาพที่พึงประสงค์ 8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไป

จากตน

ตัวบ่งชี้ 8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์ 8.2.1 เล่นร่วมกับเพื่อน

ตัวบ่งชี้ 8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

สภาพที่พึงประสงค์ 8.3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง

สรุปได้ว่า ลักษณะของวินัยในตนเอง คือ

การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง และการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก

การควบคุมตนเอง หมายถึง การอดทนและรอคอย และการปฏิบัติตามข้อตกลง

การรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การช่วยเหลือตนเอง และปฏิบัติงานในหน้าที่

การรับผิดชอบต่อส่วนรวม หมายถึง การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น และการปฏิบัติตามมารยาทสังคม

หลักการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัย

นฤมล เนียมหอม (2549) หลักการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

1. หลักของการบูรณาการ

การสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการในการ พัฒนา และการเรียนรู้ Gootman (2001 อ้างถึงใน นฤมล เนียมหอม, 2549 , หน้า 24) การสร้างวินัยในตนเองให้แก่

เด็กจึงเป็นการปฏิบัติที่ บูรณาการกับการใช้ชีวิต ไม่ใช่กิจกรรมหรือการฝึกทักษะที่แยกต่างหากจากชีวิตประจำวันของเด็ก

2. หลักของการยอมรับนับถือ

การสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่าง มนุษย์ซึ่งจะต้องยอมรับในศักดิ์ศรีและความเป็นองคร่วมของมนุษย์ Kindsvatter, Wilen, and Ishler, (1996 อ้างถึงใน นฤมล เนียมหอม, 2549 , หน้า 24) ครูต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก มีความใส่ใจต่อเด็ก ยอมรับความแตกต่าง ระหว่างบุคคลของเด็ก ทำให้เด็กเกิดความไว้วางใจในตัวครู และทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณเป็นที่ยอมรับ ในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม การที่เด็กและครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันช่วยให้ครูเข้าใจ พฤติกรรมต่างๆ ของเด็กซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ด้านสังคมของเด็ก Gartrell 1994 ,Gootman 2001 (อ้างถึงใน นฤมล เนียมหอม, 2549 , หน้า 24)

3. หลักของเสรีภาพในการนำตนเอง

การสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็ก ครูต้องส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาการ ควบคุมตนเอง ด้วยวิธีการที่ทั้งครูและเด็กรู้สึกดีต่อตนเอง Gootman, 2001: 2; Kindsvatter et al., 1996: 86 (อ้างถึงใน นฤมล เนียมหอม, 2549 , หน้า 24) การที่ครูช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง พึ่งตนเองได้ริเริ่มได้อย่างอิสระ ทำให้เด็ก มีวินัยในตนเองเพราะรู้สึกว่าคุณมีความสามารถ มีจุดมุ่งหมายและควบคุมตนเองได้ Leatzow et al. (2542 อ้างถึงใน นฤมล เนียมหอม, 2549 , หน้า 24)

4. หลักของการสร้างความเคยชิน

การฝึกวินัยที่ดีที่สุดต้องอาศัยธรรมชาติของมนุษย์ ต้องเริ่มจากการยอมรับ ว่ามนุษย์ส่วนใหญ่อยู่ด้วยความเคยชิน การสร้างวินัยจึงต้องทำให้วินัยเป็นพฤติกรรมที่เคยชิน โดยพยายามเอาพฤติกรรมที่ดี ที่มีวินัยให้เด็กทำเป็นครั้งแรกก่อน หลังจากนั้นเมื่อทำบ่อยๆ ซ้ำๆ ก็จะทำให้เกิด ความเคยชิน และเป็นวิถีชีวิตในที่สุด พระธรรมปิฎก (2538อ้างถึงใน นฤมล เนียมหอม, 2549 , หน้า 24) การสร้างวินัยในตนเองให้แก่ เด็ก ครูต้องช่วยให้เด็กลดพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับ ประกอบกับการช่วยให้เด็กรู้ว่าสิ่งใดเป็นสิ่ง ที่ดี เป็นที่ยอมรับของสังคม แล้วสนับสนุนให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่ดีซ้ำๆ จนกลายเป็นลักษณะนิสัยในที่สุด

5. หลักของความร่วมมือ

การสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กเกิดจากการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ใหญ่ ทุกคนที่เกี่ยวข้อง ทั้งการทำงานเป็นทีมระหว่างครู ผู้ช่วยครู ผู้บริหาร หรือผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ และการ ทำงานร่วมกันระหว่างครูกับพ่อแม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำงานร่วมกับพ่อแม่ ครูต้องทำให้พ่อแม่รู้สึกสบายใจในการสื่อสาร ระหว่างผู้ใหญ่ทำให้ Gartrell (1994 อ้างถึงใน นฤมล เนียมหอม, 2549 , หน้า 24)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

นฤมล นิยมหอม(2549) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมของครูในการสร้างวินัยในตนเองแก่เด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดการสะท้อนความคิดและการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายใน พบว่า 1) กระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมของครูในการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดการสะท้อน ความคิดและการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในมีสาระสำคัญประกอบด้วยแนวคิดพื้นฐานของกระบวนการฯ วัตถุประสงค์ของกระบวนการฯ สาระการเรียนรู้ของกระบวนการฯ การดำเนินการตามกระบวนการฯ และการประเมินผล การดำเนินการตามกระบวนการฯ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการตามกระบวนการฯ 3 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจ คือ การที่ครูเข้าร่วมกระบวนการฯ ด้วยความสมัครใจ และการที่ผู้ใช้กระบวนการฯ ยอมรับนับถือในตัวครู และมีบทบาทเหมือนเพื่อนที่จะมีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับครู 2) การให้ความรู้ที่ชัดเจน เรื่อง การสร้างวินัยในตนเอง ให้แก่เด็กปฐมวัย โดยการอบรมและการใช้แบบประเมินพฤติกรรมของครูในการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัย 3) การช่วยให้ครูปรับเปลี่ยนข้อความรู้ไปสู่การเรียนรู้อย่างแท้จริง ประกอบด้วย การสะท้อนความคิดของครูผ่านการเขียน บันทึกและการสนทนาเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพ การชี้แนะด้วยการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการและการเสริมความรู้ ตามความสนใจและความต้องการของครู และการปฏิบัติงานอย่างอิสระของครู ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ทำให้ครูเกิดการ เรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายใน 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การเปิดใจยอมรับ ระยะที่ 2 การปรับตัว ประกอบด้วย ช่วงที่ 1 การสร้างความคิดรวบยอด และช่วงที่ 2 การจัดระบบให้สมดุล ระยะที่ 3 การผสมผสานแนวคิดใหม่กับตนเอง

2) คะแนนพฤติกรรมของครูในการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัยในด้านการเป็นแบบอย่าง การจัด ประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็ก การดูแลเด็ก และการจัดสภาพแวดล้อม หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) คะแนนพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในด้านความอดทน อดกลั้น ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และการปฏิบัติตามมารยาทสังคมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

จินดา น้ำเจริญ (2540) ได้ศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมลักษณะนิสัยแบบวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย - หญิง ที่มีวินัยในตนเองระดับปานกลางและต่ำ อายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 30 คน จำแนกเป็น

2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองที่ 1 มีวินัยในตนเองระดับปานกลาง กลุ่มทดลองที่ 2 มีวินัยในตนเองระดับต่ำ ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่มีวินัยในตนเอง ระดับปานกลางและระดับต่ำ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมลักษณะนิสัยแบบวางแผน ปฏิบัติ และ ทบทวน ก่อนและหลังการทดลองมีวินัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีวินัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อม สูงกว่าก่อนการ ทดลอง 2) เด็กปฐมวัยที่มีวินัยในตนเอง ระดับปานกลางและระดับต่ำ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริม ลักษณะนิสัย แบบวางแผน ปฏิบัติ แล้ว ทบทวน มีวินัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 โดยเด็กปฐมวัยที่มีวินัยในตนเองระดับต่ำ มีวินัยในตนเองด้าน สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น สูงกว่าเด็ก ปฐมวัยที่มีวินัยในตนเองระดับปานกลาง

ชายชาติ ปิลวาสน์ (2544) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยโดยใช้กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีความสามารถในการแก้ปัญหาโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .001 โดยในระหว่างการจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถ ในการแก้ปัญหาสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมตลอดช่วง 8 สัปดาห์ และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความสามารถ ในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ระหว่างช่วง สัปดาห์ พบว่า คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาโดยเฉลี่ยรวมของเด็กปฐมวัย มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่เพิ่ม ขึ้นตลอดช่วงเวลา 8 สัปดาห์ ยกเว้นในช่วงสัปดาห์ที่ 7 เท่านั้น ที่มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็ก ปฐมวัยมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ลดลง

สืบศักดิ์ น้อยตัด (2555) ได้ศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ ผลการวิจัยพบว่า 1) ก่อนการจัดประสบการณ์แบบโครงการเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ โดยมีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับพอใช้ และพฤติกรรม ด้านความอดทนอดกลั้น อยู่ในระดับควรปรับปรุง หลังจากการจัดประสบการณ์แบบโครงการเด็ก ปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวมและรายด้านคือ ด้านความรับผิดชอบและด้าน ความอดทนอดกลั้น อยู่ในระดับดีมาก

2) หลังจากการจัดประสบการณ์แบบโครงการเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง โดยรวมและรายด้านคือ ด้านความรับผิดชอบและด้านความอดทนอดกลั้นสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

อรุณี แชมหิรัญ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งโดยการเล่นเกม ผลการวิจัยพบว่า 1) จำนวนเด็กปฐมวัยที่แสดง

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ระหว่างการ จัดกิจกรรมกลางแจ้ง โดยการเล่นเกมส์สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม 2) จำนวนเด็กปฐมวัยที่แสดง พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สูงขึ้นระหว่างการ จัดกิจกรรมกลางแจ้ง โดยการเล่นเกมส์ 3) เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองระหว่างที่ได้รับการจัดกิจกรรม กลางแจ้ง โดยการเล่นเกมส์ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ 4) เด็ก ปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ระหว่างการ จัดกิจกรรมกลางแจ้ง โดยการเล่นเกมส์มีแนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง โดยการเล่นเกมส์สามารถพัฒนา พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น

สุพัตรา สารพันธ์ (2564) ได้ศึกษาการเสริมสร้างการคิดเชิงบริหารของเด็กอนุบาลโดยใช้ กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน ตามแนวคิดไฮสโคป ผลการวิจัย พบว่า 1) เด็กอนุบาลมี ทักษะการคิดเชิงบริหารก่อนการทดลองอยู่ในระดับ ควรส่งเสริม หลังการทดลองอยู่ในระดับดี และ 2) เด็กอนุบาลมีทักษะการคิดเชิงบริหารหลังการ ทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยนี้สนับสนุนว่า กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน ตามแนวคิดไฮสโคปสามารถนำไปใช้เสริมสร้างการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กอนุบาลได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

Bryant (1971 อ้างถึงใน จินดา น้ำเจริญ , 2540 , หน้า 12) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียนที่มีความเชื่อต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นครู 20 คน และนักเรียนที่มีความเชื่อ อำนาจ ภายในตนกับนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน กลุ่มละ 20 คน โดยให้ครูและนักเรียน กรอก แบบสอบถามการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และให้ครูกรอกแบบสอบถามและ บรรยายลักษณะ ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม จากการแปลผล ปรากฏว่า ครูบรรยายว่านักเรียนที่มีความ เชื่ออำนาจภายในตน จะมีความมีวินัยมากกว่าปรับตัวได้ดีกว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีความ อดทนมากกว่าเด็กที่มี ความเชื่ออำนาจภายนอกตน ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับ ความสามารถทางสมองของเด็กด้วย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกจะ มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับครู

Yang (1985 อ้างถึงใน ชาดิชาย ปิลวาสน์ , 2544 , หน้า 34) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการฝึก วางแผนและทบทวนด้วยการสนทนาที่มีต่อ ความคล่องแคล่วในการคิดของเด็กปฐมวัย โดยศึกษา เด็กปฐมวัยที่ด้อยโอกาส จำนวน 15 คน ซึ่งเข้าเรียนใน โปรแกรมของโรงเรียนการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยเซาท์เทิร์นแคลิฟอร์เนีย (University of Southern California School for Early Childhood Education SECE) พบว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการ ฝึกทบทวนด้วยวาจา มี ผลต่อความฉับไวในการคิดของเด็กปฐมวัยที่ด้อยโอกาสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งการเข้าร่วมใน

การวางแผนและการฝึกทบทวน ความสามารถในการคิดเป็นกระบวนการที่สามารถส่งเสริม ความ
 นับไว้ในความคิดของเด็ก

จากงานวิจัยในประเทศ และในต่างประเทศข้างต้น สรุปได้ว่า จากการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัย
 พบว่ามีความเป็นไปได้ที่จะนำกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน
 มาใช้ในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลให้สูงขึ้นได้ โดยการบูรณาการ กิจกรรม
 กลางแจ้ง 7 ขั้นตอนซึ่งเป็นกิจกรรมหลักกิจกรรมหนึ่งในตารางกิจวัตรประจำวันทีระบุไว้ใน
 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และกระบวนการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวางแผน
 ขั้นการปฏิบัติและขั้นการทบทวน การบูรณาการกิจกรรมกลางแจ้งและกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ
 และ ทบทวนจะส่งผลให้เด็กมีโอกาสได้วางแผนและเปิดโอกาสให้เด็กตัดสินใจในการทำกิจกรรม
 ซึ่งจะปฏิบัติตรงตามที่ได้ตั้งใจเพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนาน รู้จักการเคารพกฎกติกา ข้อตกลง
 ของกิจกรรมนั้นๆ และเมื่อปฏิบัติแล้วเป็นช่วงที่เด็กได้สะท้อน พุดคุย และนำเสนอเกี่ยวกับสิ่งที่ทำ
 ในช่วงการทำงาน การเล่าประสบการณ์ในการทำงาน และการเล่นกลางแจ้งเป็นองค์ประกอบ
 พื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอีกด้วย เด็กวัย
 อนุบาลในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง 2)
 การควบคุมตนเอง 3) การรับผิดชอบต่อตนเอง และ 4) การรับผิดชอบต่อส่วนรวม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ (1) เพื่อศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน (2) เพื่อเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน และ (3) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. แบบแผนการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. แผนการดำเนินงาน

การกำหนดประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดประชากร เลือกกลุ่มตัวอย่าง และพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 1 อายุ 3 – 4 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนคลองบ้านพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 44 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 1 ห้อง 2 อายุ 3 – 4 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนคลองบ้านพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 22 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

การเลือกกลุ่มตัวอย่างและการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีกระบวนการเลือกกลุ่มตัวอย่างและการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เนื่องจากประชากรคือเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ทั้งหมด ได้ถูกจำแนกออกเป็นกลุ่มย่อย 2 ห้องเรียน โดยการคละ ส่งผลให้คุณลักษณะและจำนวนสมาชิกมีความคล้ายคลึงกันทุกห้องเรียน ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มอย่างง่ายมา 1 ห้องเรียนและกำหนดให้สมาชิกในห้องเรียนดังกล่าวทั้งหมดจะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยคำนึงถึงความสมัครใจในการให้ความร่วมมือของโรงเรียนและผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างเป็นหลัก

2. ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานเพื่อขอความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยในระดับองค์กร โดยติดต่อชี้แจงชื่อโครงการวิจัย ชื่อผู้สอนและผู้เก็บข้อมูล วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย ห้องเรียนที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่าง ขอบเขต วิธีการวิจัย พร้อมเอกสารจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการทดลองและเก็บข้อมูล โครงร่างการวิจัย เครื่องมือในการวิจัย และอื่น ๆ ที่โรงเรียนร้องขอพร้อมทั้งการอธิบายข้อสงสัยต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจเพื่อประกอบการตัดสินใจ และดำเนินการขออนุญาตทำการวิจัยไปยังผู้บริหารระดับโรงเรียน ระดับสายชั้น ระดับห้องเรียนตามลำดับ

3. ผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง/ผู้อนุบาลของเด็กอนุบาลที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคลเพื่อขอความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาล อายุต่ำกว่า 7 ปี จึงต้องให้บิดา/มารดา/ผู้ปกครอง/ผู้อนุบาลให้ความยินยอมแทน โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) ผู้ช่วยผู้วิจัยชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับชื่อโครงการวิจัย ชื่อผู้สอนและผู้เก็บข้อมูล วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย วิธีการวิจัย ประโยชน์ที่เด็ก ๆ จะได้รับ ประกอบเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย(AF-06-02) พร้อมทั้งการอธิบายข้อสงสัยต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจเป็นรายบุคคลเพื่อประกอบการตัดสินใจ

2) ผู้ช่วยผู้วิจัยชี้แจงให้ทราบว่า การเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้จะไม่มีผลได้ผลเสียต่อการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันและการเรียนรู้ของเด็กแต่อย่างใด หากบิดา/มารดา/

ผู้ปกครอง/ผู้อนุบาล/เด็กไม่เต็มใจหรือไม่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการวิจัยก็สามารถปฏิเสธไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยได้

3) ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดออก คือ บิดา/มารดา/ผู้ปกครอง/ผู้อนุบาล/เด็กสามารถถอนตัวจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยได้ตลอดเวลาโดยแจ้งให้ครูประจำชั้นทราบ

4) บิดา/มารดา/ผู้ปกครอง/ผู้อนุบาลลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย สำหรับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 7 ปี หรือผู้ไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ตามแบบฟอร์มของมหาวิทยาลัยบูรพา(AF-06-03)

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการพิทักษ์สิทธิ์เด็กอนุบาลซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ตลอดการดำเนินโครงการ ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. ผู้วิจัยคำนึงถึงสิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัยเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดออก คือ ผู้ปกครองของเด็กอนุบาลสามารถบอกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ไม่ว่าด้วยเหตุผลใดก็ตาม ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อเด็กอนุบาลไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนหรือผลการเรียน จากนั้นผู้วิจัยจึงจะพิจารณาคัดออกโดยรายงานกลุ่มตัวอย่างที่เหลือหรือทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใหม่ตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผู้วิจัยคำนึงถึงประโยชน์ของกลุ่มตัวอย่างโดยการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลได้ผลเสียต่อการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันและการเรียนรู้ของเด็กแต่อย่างใด หากบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง/ผู้อนุบาล/เด็กไม่เต็มใจหรือไม่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการวิจัยก็สามารถปฏิเสธไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยได้ทั้งนี้บิดา/มารดา/ผู้ปกครอง/ผู้อนุบาล/เด็กสามารถถอนตัวจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยได้ตลอดเวลาโดยแจ้งให้ครูประจำชั้นทราบ เด็กอนุบาลจะได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานของหลักสูตรอย่างเท่าเทียมกัน

3. ผู้วิจัยต้องเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นความลับ เปิดเผยได้เฉพาะในรูปแบบการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวม ในกรณีที่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือนำเสนอเป็นรายบุคคล ต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครองของเด็กอนุบาลที่เข้าร่วมการวิจัยก่อนทุกครั้ง

4. ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงการสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจแก่กลุ่มตัวอย่างตลอดการวิจัย ได้แก่ การสร้างความคุ้นเคยกับเด็กอนุบาล การสื่อความปรารถนาดีและความเอื้ออาทรจากใจ การคำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณในการวิจัย ผู้วิจัยจะเป็นนักฟังที่ดี ใฝ่ต่อความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการตอบสนองที่เหมาะสม คำนึงถึงความเป็นมนุษย์ในภาวะอึดวิสัย ย้ำให้ทราบถึงความเคร่งครัดของการพิทักษ์สิทธิ์และการรักษาความลับแก่ผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองรู้สึกอิสระ

ปลอดภัย ไว้วางใจ มีความเชื่อถือในตัวผู้วิจัย และยินดีตอบข้อสงสัยแก่ผู้ปกครองของเด็กก่อนุบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตลอดการวิจัยด้วยความเต็มใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. แผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน
2. แบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล ตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กก่อนุบาล และกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

1.2 ศึกษาหลักสูตร คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนคลองบ้านพร้าว

1.3 กำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสอนตามแนวการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล ซึ่งแผนการจัดกิจกรรมที่ได้บูรณาการร่วมกับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 กำหนดไว้ การออกแบบการจัดกิจกรรมในงานวิจัยครั้งนี้อยู่บนพื้นฐานแนวการจัดกิจกรรมกลางแจ้งซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวทางจัดกิจกรรมกลางแจ้งจากกระทรวงศึกษาธิการ (2560) เป็นขั้นตอนหลักของจัดกิจกรรมกลางแจ้ง จำแนกได้ 8 ขั้นตอน ได้แก่ (1) เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง (2) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นให้พร้อม การติดตั้งเครื่องเล่น ควรติดตั้งบนพื้นสนามหญ้า เพื่อจะได้ปลอดภัย และควรติดตั้งให้ห่างกันพอสมควร เมื่อเกิดการพลัดตกหกล้มจะได้ไม่พาดถูกคนอื่น หรือ เครื่องเล่นอื่น (3) สาธิตการเล่นเครื่องเล่นสนามบางชนิด (4) ให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจและใช้เวลาเล่นนานพอควร (5) ครูควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย (ไม่ควรจัดกิจกรรมพลศึกษา) เช่น การเล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบ้านตุ๊กตา

เล่นในมุมช่างไม้ เล่นบล็อกลูกกลวง เครื่องเล่นสนาม เกมการละเล่น เล่นอุปกรณ์กีฬาสำหรับเด็ก เล่น
 เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เล่นของเล่นพื้นบ้าน (ดินกะลา ฯลฯ) (6) ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแล
 ความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น การอยู่ร่วมกันกับ เพื่อนของเด็ก (7) เมื่อหมดเวลาควร
 ให้เด็กเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย (8) ให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่ง
 กายให้เรียบร้อยหลังเล่น และได้บูรณาการกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการ
 สังเคราะห์มาจาก วรรณาท รักสกุลไทย และคนอื่น ๆ (2539) และ Hohmann and Weikart (1995) มี
 ขั้นตอนการจัดประสบการณ์จำแนกได้ เป็นขั้นตอน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวางแผน (1.1) ให้เด็ก
 วางแผนเลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเองและวางแผนกับเพื่อน วางแผนด้วยภาพหรือ
 สัญลักษณ์ ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (2.1) ให้เด็กปฏิบัติตามที่ได้วางแผนเป็นรายบุคคลและปฏิบัติ
 ร่วมกับกลุ่ม และขณะที่เด็กเล่นครูจับบันทึกการเล่นของเด็กตามที่วางแผนไว้ (2.2) ให้เด็กช่วยกัน
 เก็บวัสดุอุปกรณ์หลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้วขั้นที่ 3 การทบทวน (3.1) สะท้อนสิ่งที่เด็กได้กระทำ
 หรือการจัดกิจกรรมสนทนาอภิปรายถึงผลงานที่เด็กทำและทบทวน (3.2) เชื่อมโยงระหว่าง
 การวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่ มีการ
 เปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร รายละเอียดดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ตารางที่ 1 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	การจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน
ขั้นที่ 1 การวางแผน	
1. สร้างข้อตกลง	เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงเพื่อความเป็นระเบียบ
2. ชักซ้อมข้อตกลง	ครูสุ่มเลือกเด็กให้บอกข้อตกลง
3. อธิบายและสาธิตการเล่นกิจกรรมนั้นๆ	ครูอธิบายและสาธิตการเล่นกิจกรรมนั้นๆ
4. การวางแผน	เด็กวางแผนเลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเองและวางแผนกับเพื่อน ซึ่งมีกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม ดังนี้ 1) เครื่องเล่นสนาม 2) บ่อทราย 3) ที่เล่นน้ำ 4) บ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง 5) มุมช่างไม้ และ 6) เกมการละเล่น ซึ่งให้วางแผนเลือกทำกิจกรรม 3 กิจกรรมซึ่งในแต่ละวันเด็กต้องเลือกกิจกรรมใหม่อย่างน้อย 1 กิจกรรม วางแผนด้วยภาพหรือสัญลักษณ์
ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ	
5. การปฏิบัติกิจกรรมและการสังเกต	เด็กปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้วางแผนเป็นรายบุคคลและปฏิบัติร่วมกับกลุ่มขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น การอยู่ร่วมกันกับเพื่อนของเด็ก ครูจดบันทึกการเล่นของเด็กตามที่วางแผนไว้
6. การเปลี่ยนกิจกรรม	เมื่อครบกำหนดเวลาครูส่งสัญญาณให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเป็นกิจกรรมลำดับที่ 2 และ 3 ตามที่วางแผนไว้ตามลำดับ หากเด็กเปลี่ยนใจจากแผนที่กำหนดไว้ ครูต้องถามเหตุผลในการเปลี่ยน และไม่ควรให้เด็กเปลี่ยนแผนบ่อยนัก
7. การเก็บของเล่น	เมื่อหมดเวลาควรให้เด็กเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย
ขั้นที่ 3 การทบทวน	
8. นำเสนอผลงานหรือกิจกรรม	ครูให้เด็กสะท้อนสิ่งที่เด็กได้กระทำหรือการจัดกิจกรรมสนทนาอภิปรายถึงผลงานที่เด็กทำและทบทวน
9. การทบทวนการปฏิบัติกิจกรรม	เชื่อมโยงระหว่างการวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ครั้งอย่างไร
10. การทำความสะอาดร่างกาย	ให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อย

1.4 กำหนดโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ร่วมกับกระบวนการ วางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล อายุ 3 - 4 ปี โดยการศึกษาสาระการเรียนรู้จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนคลองบ้านพร้าว จึงกำหนดหน่วยการเรียนรู้รวมทั้งสิ้น 6 หน่วย ประกอบด้วย (1) ถิ่นบัวหลวง (2) สัตว์น่ารัก (3) เศรษฐกิจพอเพียง (4) คณิตคิดสนุก (5) วิทยาศาสตร์น่ารู้ (6) สีแสนสดใส ผู้วิจัยทำการจัดประสบการณ์จำนวน 24 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที สัปดาห์ละ 4 วัน จำนวน 6 สัปดาห์ โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน จำแนกตาม ลักษณะกิจกรรม และองค์ประกอบของวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

ตารางที่ 2 โครงสร้างกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนจำแนกตาม หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมพื้นฐาน และกิจกรรมใหม่

กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน					
น้ำ	ทราย	เครื่องเล่นสนาม	บทบาทสมมติ	ช่างไม้หรือบล็อกไม้	เกมการละเล่น
สัปดาห์ที่ 1 ถิ่นบัวหลวง					
กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นน้ำอิสระ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นทรายอิสระ	1. กระดานลื่น 2. ชิงช้า 3. ไม้กระดก 4. เครื่องเล่นปีนป่าย 5. เครื่องเล่น	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นบทบาทสมมติตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. บล็อกไม้ขนาดใหญ่ตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. กระโดดเชือกประกอบคำคล้องจองบัวหลวง
กิจกรรมใหม่ 2. ดอกบัวหลวงใช้ล่อยกระถางหรือเล่นกับน้ำในรูปแบบอื่นๆ 3. บัวรดน้ำที่มีปริมาณการไหลที่แตกต่างกัน	กิจกรรมใหม่ 2. ดอกบัวหลวงใช้ประกอบการเล่น 3. พิมพ์รูปดอกบัวสำหรับสร้างสรรค์ทราย	ลอด 6. เครื่องเล่นรื้อข้าม 7. เครื่องเล่นการเดินทรงตัว	กิจกรรมใหม่ 2. อุปกรณ์และสื่อร้านค้าขายดอกบัว	กิจกรรมใหม่ 2. ช่างไม้สร้างอ่างบัวด้วยบล็อกไม้จำลอง	กิจกรรมใหม่ 2. การละเล่นแต่งเก็บดอกบัว

ตารางที่ 2 (ต่อ) โครงสร้างกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนจำแนกตามหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมพื้นฐาน และกิจกรรมใหม่

กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน					
น้ำ	ทราย	เครื่องเล่นสนาม	บ่อบำบัด	ช่างไม้หรือบล็อกไม้	เกมการเล่น
สัปดาห์ที่ 2 สัตว์น่ารัก					
กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นน้ำอิสระ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นทรายอิสระ	1. กระดานลื่น 2. ชิงช้า 3. ไม้กระดก 4. เครื่องเล่นปีนป่าย 5. เครื่องเล่น	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นบ่อบำบัด สมมติตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. บล็อกไม้ขนาดใหญ่ตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. กระโดดเชือกประกอบคำคล้องจองสัตว์2. การเล่นเกมตั้งเต
กิจกรรมใหม่ 2. หุ่นสัตว์จำลองลอยน้ำหรือเล่นกับน้ำในรูปแบบอื่นๆ	กิจกรรมใหม่ 2. สร้างสวนสัตว์ด้วยทรายและพิมพ์ภาพสัตว์	ลวด 6. เครื่องเล่นรื้อข้าม 7. เครื่องเล่นการเดินทรงตัว	กิจกรรมใหม่ 2. บ่อบำบัดสมมติเลียนแบบสัตว์ต่างๆ ตามที่อยู่อาศัยของสัตว์	กิจกรรมใหม่ 2. ช่างไม้สร้างสวนสัตว์ด้วยบล็อกไม้จำลอง	กิจกรรมใหม่ 3. การเล่นเกมเดินกะลา
สัปดาห์ที่ 3 เศรษฐกิจพอเพียง					
กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นน้ำอิสระ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นทรายอิสระ	1. กระดานลื่น 2. ชิงช้า 3. ไม้กระดก 4. เครื่องเล่นปีนป่าย 5. เครื่องเล่น ลวด 6. เครื่องเล่นรื้อข้าม 7. เครื่องเล่นการเดินทรงตัว	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นบ่อบำบัด สมมติตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. บล็อกไม้ขนาดใหญ่ตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. กระโดดเชือกประกอบคำคล้องจองเศรษฐกิจพอเพียง 2. การเล่นเกมตั้งเต 3. การเล่นเกมเดินกะลา
กิจกรรมใหม่ 2. รดน้ำต้นไม้	กิจกรรมใหม่ 2. สร้างสรรค์ทรายด้วยเศษวัสดุเหลือใช้		กิจกรรมใหม่ 2. บ่อบำบัดสมมติปลูกผัก	กิจกรรมใหม่ 2. ช่างไม้สร้างแปลงผักด้วยบล็อกไม้จำลอง	กิจกรรมใหม่ 4. การเล่นเกมจรวด

ตารางที่ 2 (ต่อ) โครงสร้างกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนจำแนกตามหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมพื้นฐาน และกิจกรรมใหม่

กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน					
น้ำ	ทราย	เครื่องเล่นสนาม	บ่อบำบัดน้ำ	ช่างไม้หรือบล็อกไม้	เกมการเล่น
สัปดาห์ที่ 4 คณิตคิดสนุก					
กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นน้ำอิสระ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นทรายอิสระ	1. กระดานลื่น 2. ชิงช้า 3. ไม้กระดก 4. เครื่องเล่นปีนป่าย 5. เครื่องเล่นลอด 6. เครื่องเล่นร้วข้าม 7. เครื่องเล่นการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นบ่อบำบัดน้ำตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. บล็อกไม้ขนาดใหญ่ตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. กระโดดเชือกประกอบคำคล้องจองหนึ่ง - สอง 2. การเล่นเกมตั้งเต 3. การเล่นเกมเดินกะลา 4. การเล่นเกมจรวด
กิจกรรมใหม่ 2. ตักน้ำใส่ขวดที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน	กิจกรรมใหม่ 2. พิมพ์ภาพจากทรายจากรูปารูปทรงต่างๆ	เดินทรงตัว	กิจกรรมใหม่ 2. บ่อบำบัดน้ำตามจินตนาการของ	กิจกรรมใหม่ 2. สร้างรูปร่างและรูปทรงเรขาคณิตด้วยบล็อกไม้จำลอง	กิจกรรมใหม่ 5. การเล่นเกมตีลูก
สัปดาห์ที่ 5 วิทยาศาสตร์น้ำรู้					
กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นน้ำอิสระ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นทรายอิสระ	1. กระดานลื่น 2. ชิงช้า 3. ไม้กระดก 4. เครื่องเล่นปีนป่าย 5. เครื่องเล่นลอด 6. เครื่องเล่นร้วข้าม 7. เครื่องเล่นการเดินทรงตัว	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นบ่อบำบัดน้ำตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. บล็อกไม้ขนาดใหญ่ตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน กิจกรรมพื้นฐาน 1. กระโดดเชือกประกอบคำคล้องจองแสงแดด 2. การเล่นเกมตั้งเต 3. การเล่นเกมเดินกะลา 4. การเล่นเกมจรวด 5. การเล่นเกมตีลูก

ตารางที่ 2 (ต่อ) โครงสร้างกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนจำแนกตามหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมพื้นฐาน และกิจกรรมใหม่

กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน					
น้ำ	ทราย	เครื่องเล่นสนาม	บ่อบำบัดน้ำเสีย	ช่างไม้หรือบล็อกไม้	เกมการเล่น
สัปดาห์ที่ 5 วิทยาศาสตร์น้ำรู้					
กิจกรรมใหม่ 2. ทดลองการจม ลอย	กิจกรรมใหม่ 2. สร้างบ้านด้วยทราย		กิจกรรมใหม่ 2. บ่อบำบัดน้ำเสีย สมมติ วิทยาศาสตร์	กิจกรรมใหม่ 2. ช่างไม้สร้างบ้านด้วยบล็อกไม้จำลอง	กิจกรรมใหม่ 6. การเล่นเกม ก้านกล้วย
สัปดาห์ที่ 6 สีสันสดใส					
กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นน้ำอิสระ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นทรายอิสระ	1. กระดานลื่น 2. ชิงช้า 3. ไม้กระดก 4. เครื่องเล่นปีนป่าย 5. เครื่องเล่นลวด 6. เครื่องเล่นรื้อข้าม 7. เครื่องเล่นการเดินทรงตัว	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นบ่อบำบัดน้ำเสีย สมมติตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. บล็อกไม้ขนาดใหญ่ตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. กระโดดเชือกประกอบคำคล้องจองสายรุ้ง 2. การเล่นเกมตั้งเต 3. การเล่นเกมเดินกะลา 4. การเล่นเกมพวงจรวด 5. การเล่นเกมตีลูกส้อย 6. การเล่นเกมก้านกล้วย
กิจกรรมใหม่ 2. สกัดสีน้ำจากธรรมชาติ	กิจกรรมใหม่ 2. วาดภาพบนทราย		กิจกรรมใหม่ 2. บ่อบำบัดน้ำเสีย สมมติอาชีพ	กิจกรรมใหม่ 2. ช่างไม้สร้างสวนสนุกด้วยบล็อกไม้จำลอง	กิจกรรมใหม่ 7. การเล่นเกมปิดตาตีตุ๊กตา

1.5 สร้างแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน โดยกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้จากประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 40 นาทีรวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง การสร้างแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนจะบูรณาการกิจกรรมที่สอดคล้องกับเด็กอนุบาล และออกแบบกิจกรรมไปตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์ไว้ องค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย ชื่อหน่วย มาตรฐาน จุดประสงค์ สาระที่ควรเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดประสบการณ์ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล (เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือในการวิจัยแสดงในภาคผนวก ค)

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข

ตารางที่ 3 ผลการปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมฯ ในขั้นการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

ประเด็น	ข้อเสนอแนะ	ผลการปรับปรุง
1.หลักการและเหตุผล	ความครอบคลุมของการกล่าวถึงกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่	ปรับแก้การเขียนถึงกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่ให้มีความครอบคลุม
2.ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	ขั้นที่ 1 ความครอบคลุมเกี่ยวกับกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่	เพิ่มเติมกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่ให้มีความครอบคลุม ในขั้นที่ 1
	ขั้นที่ 2 ความครอบคลุมของกิจกรรมที่เด็กเลือก ปฏิบัติ ๓ กิจกรรม	เพิ่มเติมกิจกรรมที่เด็กเลือก ปฏิบัติ ๓ กิจกรรมให้มีความชัดเจนและครอบคลุม
3.โครงสร้างการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน	ความครอบคลุมของกิจกรรมตามแผนที่สอดคล้องตรงกัน	ปรับแก้กิจกรรมให้มีความสอดคล้องตามแผน

ตารางที่ 3 (ต่อ) ผลการปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมฯ ในขั้นการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

ประเด็น	ข้อเสนอแนะ	ผลการปรับปรุง
4.บทบาทครู และบทบาท เด็ก	บทบาทเด็ก ขั้นที่ 1 ความครอบคลุมของกิจกรรม พื้นฐานและกิจกรรมใหม่	เพิ่มเติมกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่ ให้มีความชัดเจน
	ขั้นที่ 2 ความครอบคลุมของกระบวนการ ทบทวน ในแผนและการปฏิบัติกิจกรรม ในลำดับต่อไป	เพิ่มเติมความครอบคลุมของกระบวนการ ทบทวน ในแผนและการปฏิบัติกิจกรรม ในลำดับต่อไปให้มีความชัดเจน

1.7 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับ
กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน โดยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม
ของรูปแบบการจัดกิจกรรม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (ถ้วน
สายยศ และอังคณา สายยศ 2538 อ้างใน เชวง ช้อนบุญ, 2554) คือ

ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

1.8 นำแผนการจัดกิจกรรมที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเสนอต่อ
ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ (1) มีคุณวุฒิด้านการศึกษา
ปฐมวาระดับมหาวิทยาลัยขึ้นไป หรือเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน (2) มีประสบการณ์การทำงานด้านอนุบาลอย่างน้อย 5 ปี (3)
ผู้เชี่ยวชาญมีความชำนาญเฉพาะที่แตกต่างกันเพื่อให้มีมุมมองที่หลากหลาย ได้แก่ อาจารย์ระดับ
มหาวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอนในระดับอนุบาล บุคลากรด้านการนิเทศก์หรือผู้บริหาร จากนั้น
ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรม นำแผนการจัดกิจกรรมที่ผ่านการ
ประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ โดยใช้เกณฑ์ความเห็นตรงกัน 2 ใน 3 ท่าน

1.9 วิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง
ร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ที่ได้จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งค่าเฉลี่ย

คะแนนความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2538 อ้างใน เชาวน์ ช้อนบุญ, 2554)

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง เหมาะสมมาก
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง เหมาะสมน้อย
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการจัดกิจกรรมในการวิจัยครั้งนี้ คือค่าเฉลี่ยความคิดเห็นตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ถือว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมมีคุณภาพเหมาะสม ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญโดยค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผน 5.00 จำนวน 8 รายการ, 4.67 จำนวน 3 รายการ และ 4.33 จำนวน 2 รายการ สรุปว่าเนื้อหาของแผนฯ มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้

ตารางที่ 4 ผลการปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ฯ ในขั้นการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็น	ข้อเสนอแนะ	ผลการปรับปรุง
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	ความครอบคลุมของขั้นตอนการเปลี่ยนกิจกรรม	ปรับขั้นตอนการเปลี่ยนกิจกรรมให้มี ความครอบคลุมและชัดเจนยิ่งขึ้น

1.10 นำแผนการจัดกิจกรรมที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปนำร่อง (Try out) กับเด็กวัยอนุบาลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ที่มีอายุระหว่าง 3-4 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปฐมวัยปีที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนคลองบ้านพร้าว จำนวน 1 ห้องเรียน เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้ตามสภาพจริงและปัญหาอุปสรรค

1.11 สังเกตวินัยในตนเองของเด็กว่าในระหว่างการนำร่องสอนเด็กมีวินัยในตนเองหรือไม่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ฯ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

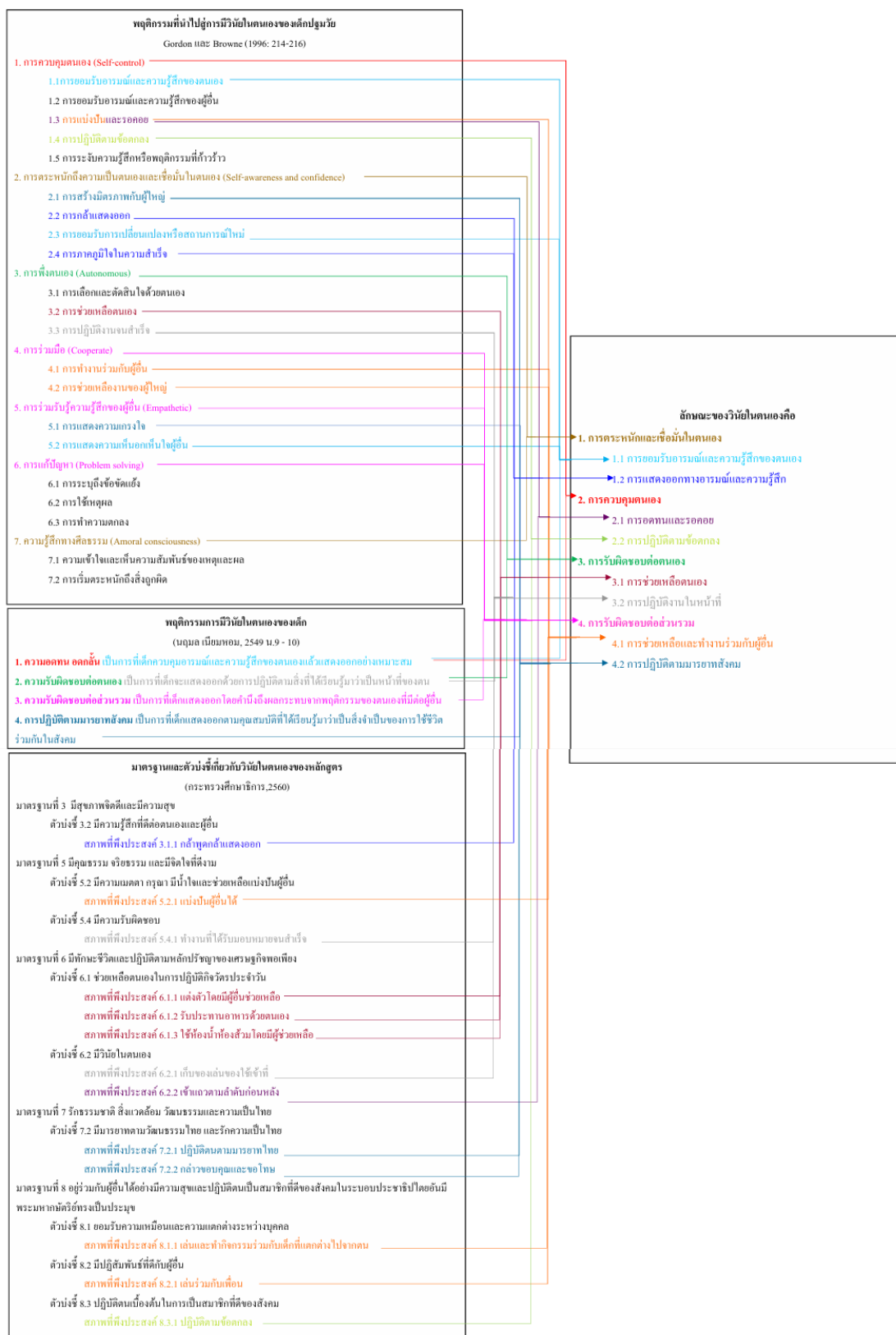
1.12 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองสอนมาปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำแผนการจัดกิจกรรมที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อพิจารณาถึงความเห็น และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพแบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล และรูปแบบวิธีการสังเกตที่เหมาะสมกับเด็กวัยอนุบาลและสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลของ Gordon และ Browne (1996) นฤมล เนียมหอม (2549) และกระทรวงศึกษาธิการ (2560) จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดโครงสร้างแบบสังเกตวินัยในตนเอง แสดงดังแผนภาพที่ 5 และตารางที่ 5

ภาพที่ 5 โครงสร้างแบบสังเกตวินัยในตนเอง

ตารางที่ 5 โครงสร้างแบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล อายุ 3 - 4 ปี

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	พฤติกรรมที่ประเมิน
1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง	1.1 การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง	1.1.1 เด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้ 1.1.2 เด็กสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกอย่างเหมาะสม
	1.2 การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก	1.2.1 เด็กสามารถกล้าพูด กล้าแสดงออกกับบุคคลคุ้นเคย 1.2.2 เด็กสามารถแสดงความภาคภูมิใจในความสำเร็จ
2. การควบคุมตนเอง	2.1 การอดทนและรอคอย	2.1.1 เด็กสามารถรอคอยตามลำดับก่อนหลังได้ 2.1.2 เด็กสามารถร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบได้
	2.2 การปฏิบัติตามข้อตกลง	2.2.1 เด็กสามารถสร้างข้อตกลงได้ 2.2.2 เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้
3. การรับผิดชอบต่อตนเอง	3.1 การช่วยเหลือตนเอง	3.1.1 เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันได้ 3.1.2 เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้
	3.2 การปฏิบัติงานในหน้าที่	3.2.1 เด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ 3.2.2 เด็กสามารถเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่ได้
4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม	4.1 การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.1.1 เด็กสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น 4.1.2 เด็กสามารถช่วยเหลืองานของผู้ใหญ่
	4.2 การปฏิบัติตามมารยาทสังคม	4.2.1 เด็กสามารถแสดงความเคารพได้ 4.2.2 เด็กสามารถแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

2.2 กำหนดลักษณะของแบบสังเกตฯ โดยผู้วิจัยกำหนดให้แบบสังเกตมีลักษณะเป็นแบบสังเกต ซึ่งเป็นการสังเกตจากการปฏิบัติจริงที่เด็กได้แสดงวินัยในตนเองที่แสดงถึงความมีวินัยในตนเองภายใต้การทำกิจกรรมประจำวัน มีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 3 ระดับคุณภาพ คือ ระดับ 1 ระดับ 2 และระดับ 3 ขึ้นอยู่กับลักษณะการบรรยายพฤติกรรมของตัวบ่งชี้พฤติกรรมแต่ละรายการ โดยจะแปลผลคะแนนเฉลี่ยแล้วเทียบกับเกณฑ์

ตารางที่ 6 เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน		
	3	2	1
1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง			
1.1 การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง			
1.1.1 เด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้	เด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้บางครั้งเมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
1.1.2 เด็กสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกอย่างเหมาะสม	เด็กสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกได้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมตามวัยได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมตามวัยได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมตามวัยได้บ้างสถานการณ์เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น

ตารางที่ 6 (ต่อ) เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน		
	3	2	1
1.2 การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก			
1.2.1 เด็กสามารถ กล้าพูด กล้า แสดงออกกับ บุคคลอื่น	เด็กสามารถกล้าพูด กล้า แสดงออกได้อย่าง ชัดเจนกับบุคคลอื่น ได้ด้วยตนเอง	เด็กสามารถกล้าพูด กล้า แสดงออกได้อย่าง ชัดเจนกับบุคคลอื่น ได้ด้วยตนเองบาง สถานการณ์	เด็กสามารถกล้าพูด กล้า แสดงออกได้อย่าง ชัดเจนกับบุคคลอื่น ได้ด้วยตนเองบาง สถานการณ์เมื่อมีผู้ ชี้แนะหรือกระตุ้น
1.2.2 เด็กสามารถ แสดงความ ภาคภูมิใจใน ความสำเร็จ	เด็กสามารถแสดงความ ภาคภูมิใจในความสำเร็จ ได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถแสดงความ ภาคภูมิใจในความสำเร็จ ได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถแสดงความ ภาคภูมิใจในความสำเร็จ ได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือ กระตุ้น
2. การควบคุมตนเอง			
2.1 การอดทนและรอคอย			
2.1.1 เด็กสามารถ รอคอยตามลำดับ ก่อนหลังได้	เด็กสามารถรอคอย ตามลำดับก่อนหลัง ในช่วงสั้นๆ ได้ด้วย ตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถรอคอย ตามลำดับก่อนหลัง ในช่วงสั้นๆ ได้ด้วย ตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถรอคอย ตามลำดับก่อนหลัง ในช่วงสั้นๆ ได้ด้วย ตนเองบางครั้งเมื่อมีผู้ ชี้แนะหรือกระตุ้น
2.1.2 เด็กสามารถ ร่วมกิจกรรม ตั้งแต่ต้นจนจบได้	เด็กสามารถร่วม กิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ อย่างต่อเนื่องได้ทั้ง กิจกรรมรายบุคคลและ กิจกรรมกลุ่มใหญ่ด้วย ตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถร่วม กิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ ทั้งกิจกรรมรายบุคคล และกิจกรรมกลุ่มใหญ่ ได้ด้วยตนเองบางครั้ง ไม่จู้จี้ แต่เมื่อมีผู้ ชี้แนะหรือกระตุ้นจะ กลับเข้าร่วมกิจกรรม	เด็กสามารถร่วม กิจกรรมรายบุคคลและ กิจกรรมกลุ่มใหญ่ เมื่อมี ผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น กระตุ้นก็ยังไม่จู้จี้

ตารางที่ 6 (ต่อ) เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน		
	3	2	1
2.2 การปฏิบัติตามข้อตกลง			
2.2.1 เด็กสามารถสร้างข้อตกลงได้	เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลงกับครูได้ ถูกต้องอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลงกับครูได้ ถูกต้องกับสถานการณ์ โดยมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น	เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลงกับครูได้ ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
2.2.2 เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้	เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้ด้วยตนเองครบทุกข้อ	เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้ด้วยตนเองบางข้อ	เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้ ไม่ครบทุกข้อแม้มีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
3. การรับผิดชอบตนเอง			
3.1 การช่วยเหลือตนเอง			
3.1.1 เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันได้	เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัยครบทุกกิจกรรม	เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัย บางกิจกรรม	เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันได้ อย่างเหมาะสมตามวัย บางกิจกรรมเมื่อมีผู้กระตุ้นหรือชี้แนะ
3.1.2 เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้	เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามวัยได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามวัยได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามวัยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น

ตารางที่ 6 (ต่อ) เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน		
	3	2	1
3.2 การปฏิบัติงานในหน้าที่			
3.2.1 เด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ	เด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายที่เหมาะสมตามวัยจนสำเร็จครบทุกขั้นตอนได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายที่เหมาะสมตามวัยจนสำเร็จบางขั้นตอนได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายที่เหมาะสมตามวัยจนสำเร็จบางขั้นตอนได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
3.2.2 เด็กสามารถเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่ได้	เด็กสามารถเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่ได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่ได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่ได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม			
4.1 การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น			
4.1.1 เด็กสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น	เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้แต่ต่างคนต่างเล่น
4.1.2 เด็กสามารถช่วยเหลืองานของผู้อื่น	เด็กสามารถช่วยเหลืองานของผู้ใหญ่ได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถช่วยเหลืองานของผู้ใหญ่ได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถช่วยเหลืองานของผู้ใหญ่ได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
4.2 การปฏิบัติตามมารยาทสังคม			
4.2.1 เด็กสามารถแสดงความเคารพได้	เด็กสามารถแสดงความเคารพได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถแสดงความเคารพได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถแสดงความเคารพได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น

ตารางที่ 6 (ต่อ) เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน		
	3	2	1
4.2.2 เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	เด็กสามารถแสดงสีหน้าท่าทางรับรู้ลึกของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ทุกครั้ง	เด็กสามารถแสดงสีหน้าท่าทางรับรู้ลึกของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์บางครั้ง	เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น

2.3 กำหนดโครงสร้างของแบบสังเกตโดยผู้วิจัยพิจารณาน้ำหนักความสำคัญของแบบสังเกต ให้สอดคล้องกับโครงสร้างการสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล จึงกำหนดให้ ความสำคัญของวินัยในตนเอง ร้อยละ 100 รวมจำนวน 8 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน รวม 24 คะแนน รายละเอียดโครงสร้างแบบประเมินฯ แสดงดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 โครงสร้างการสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

วินัยในตนเอง	น้ำหนัก (ร้อยละ)	จำนวนข้อ	คะแนน
1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง	25	4	12
2. การควบคุมตนเอง	25	4	12
3. การรับผิดชอบต่อตนเอง	25	4	12
4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม	25	4	12
รวม	100	16	48

2.4 สร้างคู่มือและแบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กอนุบาลตามลักษณะและโครงสร้างที่ได้กำหนดไว้

2.5 นำแบบสังเกตที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข มีประเด็นที่ต้องแก้ไข

ตารางที่ 8 ผลการปรับปรุงแบบสังเกตฯ ในขั้นตอนตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

ประเด็น	ข้อเสนอแนะ	ผลการปรับปรุง
รูปแบบการจัดทำ แบบสังเกตฯ	รูปแบบรายการสังเกตให้มีความ	ปรับแก้รูปแบบรายการสังเกตให้มีความ
	สอดคล้องสัมพันธ์กับองค์ประกอบ	ความสอดคล้องสัมพันธ์กัน
	และโครงสร้างตัวบ่งชี้	
	รูปแบบรายการสังเกตให้มีความ	เพิ่มเติมรายการสังเกตให้
	สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ประเมิน	สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ประเมิน

2.6 หากความเที่ยงตรงของแบบสังเกตฯ โดยนำแบบสังเกตฯ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ (1) มีคุณวุฒิด้านระดับมหาวิทยาลัยขึ้นไป (2) มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี (3) ผู้เชี่ยวชาญมีความชำนาญเฉพาะที่แตกต่างกันเพื่อให้มีมุมมองที่หลากหลาย ได้แก่ ด้านการศึกษาปฐมวัย ด้านการประเมินผล ด้านวินัยในตนเอง จากนั้นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของแบบสังเกตฯ นำแบบสังเกตฯ ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ พิจารณาความเที่ยงตรงของแบบสังเกตฯ โดยผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นและให้คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) เท่ากับ 0.67 ขึ้นไปจึงถือว่าใช้ได้ ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้เท่ากับ 1.00 จำนวน 32 รายการ และ 0.67 จำนวน 16 รายการ

2.7 ปรับปรุงแบบสังเกตฯ แล้วนำไปนำร่อง (Try Out) กับเด็กนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 1 จำนวน 22 คน ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเดียวกับที่ใช้ในการนำร่อง ของแผนการจัดประสบการณ์ฯ

2.8 นำแบบสังเกตฯ ที่ผ่านการนำร่อง (Try Out) มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ แล้ววิเคราะห์คะแนนรายข้อและคะแนนทั้งฉบับ

2.9 นำแบบสังเกตฯ ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง ด้วยสูตร RAI (Burry-Stock & others, 1996 : 256) การแปลความว่าค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 เท่านั้น ซึ่งแบบสังเกตฯ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.72

2.10 นำแบบสังเกตฯ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป (เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือในการวิจัย แสดงในภาคผนวก ก)

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest และผู้วิจัย ประเมินวินัยในตนเองของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองในช่วงเวลาการจัดกิจกรรมปกติเป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยใช้แบบสังเกตฉบับเดิม แล้วจึงนำกลุ่มตัวอย่างมาทำการทดลอง โดยการจัดกิจกรรม กลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัย อนุบาลเป็นเวลา 6 สัปดาห์ วันละ 40 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง และทำการสังเกตวินัยในตนเอง สำหรับเด็กวัยอนุบาลหลังการทดลองโดยใช้แบบสังเกตฉบับเดิม ซึ่งมีแบบแผนการทดลองดังแสดง ในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แบบแผนการวิจัย

ก่อนการทดลอง	ระหว่างการทดลอง	หลังการทดลอง
O_1	X	O_2
เมื่อ O_1 คือ การประเมินก่อนการทดลอง (Pretest)		
X คือ การจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผนปฏิบัติ ทบทวน		
O_2 คือ การประเมินหลังการทดลอง (Posttest)		

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและสื่อวัสดุอุปกรณ์ให้ครบตามจำนวนกลุ่มเป้าหมาย ที่ต้องนำไปทดลองใช้

2. การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยก่อน ระหว่าง และหลังเก็บข้อมูล

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานขอความอนุเคราะห์ในการทดลองและเก็บข้อมูล กับผู้บริหารโรงเรียนคลองบ้านพร้าว จังหวัดปทุมธานี โดยผู้วิจัยยึดความสมัครใจในการเข้าร่วม การวิจัยของโรงเรียนเป็นหลัก

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานขอความอนุเคราะห์ในการทดลองและเก็บข้อมูล กับผู้ปกครองของเด็กวัยอนุบาลที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล โดยผู้วิจัยยึดความสมัครใจใน การเข้าร่วมการวิจัยของผู้ปกครองเป็นหลัก และให้ผู้ปกครองลงนามในเอกสารแสดงความยินยอม ของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (AF-06-03) สำหรับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 7 ปี หรือผู้ไม่สามารถตัดสินใจได้ ด้วยตนเองตามแบบฟอร์มของมหาวิทยาลัยบูรพา

2.3 ผู้วิจัยคำนึงถึงสิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัย คือ ผู้ปกครองของเด็กวัยอนุบาลสามารถบอกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ไม่ว่าด้วยเหตุผลใดก็ตาม ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อเด็กวัยอนุบาลไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนหรือผลการเรียน

2.4 ผู้วิจัยต้องเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นความลับ เปิดเผยได้เฉพาะในรูปแบบการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวม ในกรณีที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือนำเสนอเป็นรายบุคคล ต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครองของเด็กวัยอนุบาลที่เข้าร่วมการวิจัยก่อนทุกครั้ง

2.5 ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงการสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจแก่กลุ่มตัวอย่างตลอดการวิจัย ได้แก่ การสร้างความคุ้นเคยกับเด็กวัยอนุบาล การสื่อความปรารถนาดีและความเอื้ออาทรจากใจ การคำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณในการวิจัย

3. ผู้วิจัยประเมินวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนการทดลอง (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ใช้เวลา 2 สัปดาห์ โดยใช้แบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตรวจให้คะแนนแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาคะแนนพื้นฐาน (Baseline) ของเด็กแต่ละคนในแต่ละความสามารถ

ตารางที่ 10 โครงสร้างเวลาการสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล	ช่วงเวลาที่สังเกต
1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง	
1.1 การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง	เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์พิเศษ และหากไม่มีครูสามารถจัดสถานการณ์เพื่อสังเกตได้
1.2 การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก	เมื่อเด็กแสดงความต้องการกับเพื่อน ครู หรือบุคคลที่คุ้นเคยและเมื่อเด็กแสดงความภูมิใจเมื่อทำงานสำเร็จ
2. การควบคุมตนเอง	
2.1 การอดทนและรอคอย	เมื่อส่งงาน การต่อแถวดื่มนม รับประทานอาหาร และเมื่อร่วมกิจกรรมทั้งกิจกรรมรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่มใหญ่
2.2 การปฏิบัติตามข้อตกลง	เมื่อเด็กสร้างข้อตกลงร่วมกับครูและเมื่อปฏิบัติตามข้อตกลงในกิจกรรมต่างๆ หรือสถานการณ์ต่างๆ

ตารางที่ 10 (ต่อ) โครงสร้างเวลาการสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล	ช่วงเวลาที่สังเกต
3. การรับผิดชอบตนเอง 3.1 การช่วยเหลือตนเอง	เมื่อเด็กช่วยเหลือตนเองตามวัยในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (การเข้าห้องน้ำ รับประทานอาหาร ดื่มนม) และกิจกรรมประจำวัน (การทำกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม)
3.2 การปฏิบัติงานในหน้าที่	เมื่อเด็กทำงานที่ครูมอบหมาย และเมื่อเก็บอุปกรณ์ของเล่นเข้าที่
4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม	
4.1 การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น	เมื่อเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น และช่วยเหลืองานผู้ใหญ่
4.2 การปฏิบัติตามมารยาทสังคม	เมื่อเด็กเจอผู้ใหญ่ (ช่วงเช้า ช่วงเย็น หรือเมื่อเจอผู้ใหญ่) และเมื่อแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (เช่น เมื่อเพื่อนล้มเด็กเข้าไปปลอบ)

4. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองสอนตามการจัดเสริมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผนปฏิบัติ ทบทวนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล เป็นเวลา 6 สัปดาห์ วันละ 40 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง วันที่ 4 กรกฎาคม 2565 ถึง 11 สิงหาคม 2565 ในกิจกรรมกลางแจ้งตั้งแต่วันที่ 09.50 – 10.30 น.

5. เมื่อดำเนินการทดลองครบ 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยประเมินวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลหลังการทดลอง (Post-test) โดยใช้แบบสังเกตวินัยในตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ช่วงเวลาที่สังเกตเช่นเดียวกับก่อนการทดลอง (Pretest)

6. นำคะแนนที่ได้จากการประเมินวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ประเมินก่อนและหลังการทดลอง มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบวินัยในตนเอง ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง โดยการวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ค่าดัชนีประสิทธิผลและทดสอบสมมติฐาน

7. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานการวิจัยต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยนำคะแนนดิบจากแบบประเมินวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการทดลอง คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังนี้

1) รายพฤติกรรม ค่าเฉลี่ยคะแนนรายพฤติกรรมได้มาจากการนำคะแนนรวมของแต่ละพฤติกรรมหารด้วยจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2) รายตัวบ่งชี้ ค่าเฉลี่ยคะแนนรายตัวบ่งชี้ได้มาจากการนำคะแนนรวมของแต่ละพฤติกรรมหารด้วยจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3) รายด้าน ค่าเฉลี่ยคะแนนรายด้านได้มาจากการนำคะแนนรวมของแต่ละตัวบ่งชี้หารด้วยจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

4) โดยรวม ค่าเฉลี่ยคะแนนโดยรวมได้มาจากค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของรายด้านทุกด้าน

แปลผลช่วงคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้เทียบกับเกณฑ์เพื่อระบุระดับวินัยในตนเองของวัยเด็กอนุบาล โดยแบ่งเกณฑ์อันตรภาคชั้นเป็น 3 ช่วงคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน 2.34 – 3.00 หมายถึง อยู่ในระดับดี

ช่วงคะแนน 1.67 – 2.33 หมายถึง อยู่ในระดับพอใช้

ช่วงคะแนน 1.00 – 1.66 หมายถึง อยู่ในระดับควรปรับปรุง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 หาความเที่ยงตรงของแบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์พฤติกรรมโดยคำนวณจากสูตร (พวงมณี ทวีรัตน์. 2540)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมกับลักษณะพฤติกรรม
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าเชื่อมั่นของแบบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลโดยดัชนีความสอดคล้องของผู้สังเกตโดยใช้สูตร RAI ดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{\sum k \sum n |R_{1kn} - R_{2kn}|}{KN(I-1)}$$

เมื่อ R_{1kn} แทน ผลการสังเกตของผู้สังเกตคนที่ 1

R_{2kn}	แทน	ผลการสังเกตของผู้สังเกตคนที่ 2
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
K	แทน	จำนวนพฤติกรรมย่อย
I	แทน	จำนวนช่วงคะแนน

2.3 ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness index : E.I.) ของการจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ใช้คะแนนรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยคำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

$$E.I. = \frac{\text{ผลรวมคะแนนหลังเรียนของทุกคน} - \text{ผลรวมคะแนนก่อนเรียนของทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมคะแนนก่อนเรียนของทุกคน}}$$

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย

การเปรียบเทียบคะแนนก่อนกับหลังการทดลองโดยใช้การทดสอบที (Paired Samples T-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

1.1 ผลการศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรมในภาพรวม

1.2 ผลการศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรม จำแนกตามรายตัวบ่งชี้ และรายพฤติกรรม

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

2.1 ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรมในภาพรวม

2.2 ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรม จำแนกตามรายตัวบ่งชี้ และรายพฤติกรรม

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

ตอนที่ 4 ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กที่เกิดวินัยในตนเองจากการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 6

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้แทนความหมาย ดังนี้

n แทน จำนวนเด็ก

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน คะแนนวิกฤต

df แทน ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

sig แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ผลการวิจัยตอนที่ 1 มาจากการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรมในภาพรวม

วินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยรวม ได้มาจากการนำคะแนนจากแบบสังเกตฯ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และแปลผลคะแนนเทียบกับเกณฑ์เพื่อระบุระดับวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการทดลอง สรุปผลดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยคะแนนวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยรวม

วินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล	ก่อนการทดลอง (n=22)			หลังการทดลอง (n=22)		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง	1.17	.28	ควรส่งเสริม	2.67	.26	ดี
2. การควบคุมตนเอง	1.07	.11	ควรส่งเสริม	2.66	.33	ดี
3. การรับผิดชอบต่อตนเอง	1.00	.00	ควรส่งเสริม	2.64	.35	ดี
4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม	1.17	.22	ควรส่งเสริม	2.68	.39	ดี
วินัยในตนเองของเด็กอนุบาลโดยรวม	1.10	.13	ควรส่งเสริม	2.66	.28	ดี

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์วินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลโดยรวม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมเด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองโดยรวมอยู่ในระดับ ควรส่งเสริม ($\bar{X} = 1.10$, $SD = .13$) เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ก่อนการทดลองเด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับควรส่งเสริมทุกด้าน โดยด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 1.17$, $SD =$

.22) และค่าเฉลี่ยจำแนกเป็นรายด้านก่อนการทดลองน้อยที่สุด ได้แก่ การรับผิดชอบต่อตนเอง ($\bar{X} = 1.00, SD = .00$) หลังการทดลอง เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองโดยรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 2.66, SD = .28$) เมื่อพิจารณาจำแนกรายด้านพบว่า เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองระดับดีทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยจำแนกเป็นรายด้านหลังการทดลองมากที่สุด ได้แก่ การรับผิดชอบต่อส่วนรวม ($\bar{X} = 2.68, SD = .39$) และค่าเฉลี่ยจำแนกเป็นรายด้านหลังการทดลองน้อยที่สุด ได้แก่ การรับผิดชอบต่อตนเอง ($\bar{X} = 2.64, SD = .35$)

แสดงว่า ก่อนการจัดกิจกรรมเด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับควรปรับปรุง แต่หลังจากการทดลอง 6 สัปดาห์ เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองเพิ่มขึ้นจากระดับควรส่งเสริมมาอยู่ในดีทั้งโดยรวมและรายด้าน

1.2 ผลการศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรม จำแนกตามรายตัวบ่งชี้ และรายพฤติกรรม

ผลการศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรมมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.2.1) การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง 1.2.2) การควบคุมตนเอง 1.2.3) การรับผิดชอบต่อตนเอง และ 1.2.4) การรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งค่าเฉลี่ยคะแนนแต่ละด้านจำแนกตามรายตัวบ่งชี้และรายพฤติกรรม สรุปได้ดังนี้

1.2.1 ผลการศึกษาวินัยในตนเองด้านการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรมจำแนกตามรายตัวบ่งชี้และรายพฤติกรรม สรุปได้ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยคะแนนวินัยในตนเองด้านการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

ตัวบ่งชี้และพฤติกรรมด้านการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง	ก่อนการทดลอง (n=22)			หลังการทดลอง (n=22)		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง	1.09	.20	ควรส่งเสริม	2.66	.36	ดี
1.1.1 เด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้	1.00	.00	ควรส่งเสริม	2.86	.35	ดี
1.1.2 เด็กสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกอย่างเหมาะสม	1.18	.39	ควรส่งเสริม	2.45	.51	ดี

ตารางที่ 12 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยคะแนนวินัยในตนเองด้านการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

ตัวบ่งชี้และพฤติกรรมด้านการตระหนักและ เชื่อมั่นในตนเอง	ก่อนการทดลอง (n=22)			หลังการทดลอง (n=22)		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก	1.25	.43	ควรส่งเสริม	2.68	.33	ดี
1.2.1 เด็กสามารถกล่าวพูด กล้าแสดงออกกับบุคคลคุ้นเคย	1.27	.46	ควรส่งเสริม	2.64	.49	ดี
1.2.2 เด็กสามารถแสดงความภาคภูมิใจในความสำเร็จ	1.23	.43	ควรส่งเสริม	2.73	.46	ดี
สรุปด้านที่ 1 การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง	1.17	.28	ควรส่งเสริม	2.67	.26	ดี

จากตารางที่ 12 พบว่า ก่อนการทดลอง เด็กวัยอนุบาลมีค่าเฉลี่ยคะแนนด้านการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับ ควรส่งเสริม ($\bar{X}=1.17$, $SD=.28$) โดยจำแนกตามตัวบ่งชี้พบว่าอยู่ในระดับควรส่งเสริมทุกด้าน ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 1.1) การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง ($\bar{X}=1.09$, $SD=.20$) และ ตัวบ่งชี้ 1.2) การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก ($\bar{X}=1.25$, $SD=.43$) ตามลำดับ หลังการทดลอง เด็กวัยอนุบาลมีค่าเฉลี่ยด้านการการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับดีเท่ากับ ($\bar{X}=2.67$, $SD=.26$) โดยจำแนกตามรายตัวบ่งชี้พบว่าอยู่ในระดับดีทุกด้าน ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 1.1) การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง ($\bar{X}=2.66$, $SD=.36$) และ ตัวบ่งชี้ 1.2) การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก ($\bar{X}=2.68$, $SD=.33$) ตามลำดับ

แสดงว่า ก่อนการจัดกิจกรรม เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองด้านการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง รายตัวบ่งชี้และรายพฤติกรรมอยู่ในระดับควรปรับปรุง แต่หลังจากการทดลอง 6 สัปดาห์ เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองด้านการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง รายตัวบ่งชี้และรายพฤติกรรมเพิ่มขึ้นจากระดับควรส่งเสริมมาอยู่ในระดับดี

1.2.2 ผลการศึกษาวินัยในตนเองด้านการควบคุมตนเอง ของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรมจำแนกตามระดับตัวบ่งชี้และรายพฤติกรรม สรุปได้ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยคะแนนวินัยในตนเองด้านการควบคุมตนเองของเด็กวัยอนุบาล ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

ตัวบ่งชี้และพฤติกรรมด้านการควบคุมตนเอง	ก่อนการทดลอง (n=22)			หลังการทดลอง (n=22)		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การอดทนและรอคอย	1.00	.00	ควรส่งเสริม	2.64	.38	ดี
2.1.1 เด็กสามารถรอคอยตามลำดับก่อนหลัง	1.00	.00	ควรส่งเสริม	2.64	.49	ดี
2.1.2 เด็กสามารถร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ	1.00	.00	ควรส่งเสริม	2.64	.49	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การปฏิบัติตามข้อตกลง	1.14	.23	ควรส่งเสริม	2.68	.33	ดี
2.2.1 เด็กสามารถสร้างข้อตกลงได้	1.00	.00	ควรส่งเสริม	2.59	.50	ดี
2.2.2 เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้	1.27	.46	ควรส่งเสริม	2.77	.43	ดี
สรุปด้านที่ 2 การควบคุมตนเอง	1.07	.11	ควรส่งเสริม	2.66	.33	ดี

จากตารางที่ 13 พบว่า ก่อนการทดลอง เด็กวัยอนุบาลมีค่าเฉลี่ยคะแนนด้านการควบคุมตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับ ควรส่งเสริม ($\bar{X}=1.07$, $SD = .11$) โดยจำแนกตามตัวบ่งชี้พบว่าอยู่ในระดับควรส่งเสริมทุกด้าน ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 2.1) การอดทนและรอคอย ($\bar{X} = 1.00$, $SD = .00$) และ ตัวบ่งชี้ 2.2) การปฏิบัติตามข้อตกลง ($\bar{X} = 1.14$, $SD = .23$) ตามลำดับ หลังการทดลอง เด็กวัยอนุบาลมีค่าเฉลี่ยด้านการควบคุมตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=2.66$, $SD = .33$) โดยจำแนกตามรายตัวบ่งชี้พบว่าอยู่ในระดับดีทุกด้าน ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 2.1) การอดทนและรอคอย ($\bar{X} = 2.64$, $SD = .38$) และ ตัวบ่งชี้ 2.2) การปฏิบัติตามข้อตกลง ($\bar{X} = 2.68$, $SD = .33$) ตามลำดับ

แสดงว่า ก่อนการจัดกิจกรรม เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองด้านการควบคุมตนเอง รายตัวบ่งชี้และรายพฤติกรรมอยู่ในระดับควรปรับปรุง แต่หลังจากการทดลอง 6 สัปดาห์ เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองด้านการควบคุมตนเอง รายตัวบ่งชี้และรายพฤติกรรม เพิ่มขึ้นจากระดับควรส่งเสริมมาอยู่ในระดับดี

1.2.3 ผลการศึกษาวินัยในตนเองด้านการรับผิดชอบต่อตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรมจำแนกตามรายตัวบ่งชี้และรายพฤติกรรม สรุปได้ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยคะแนนวินัยในตนเองด้านการรับผิดชอบต่อตนเองของเด็กวัยอนุบาล ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

ตัวบ่งชี้และพฤติกรรมด้านการรับผิดชอบต่อตนเอง	ก่อนการทดลอง (n=22)			หลังการทดลอง (n=22)		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 การช่วยเหลือตนเอง	1.00	.00	ควรส่งเสริม	2.55	.49	ดี
3.1.1 เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันได้	1.00	.00	ควรส่งเสริม	2.55	.51	ดี
3.1.2 เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้	1.00	.00	ควรส่งเสริม	2.55	.51	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การปฏิบัติงานในหน้าที่	1.00	.00	ควรส่งเสริม	2.73	.34	ดี
3.2.1 เด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ	1.00	.00	ควรส่งเสริม	2.55	.51	ดี
3.2.2 เด็กสามารถเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่ได้	1.00	.00	ควรส่งเสริม	2.91	.29	ดี
สรุปด้านที่ 3 การรับผิดชอบตนเอง	1.00	.00	ควรส่งเสริม	2.64	.35	ดี

จากตารางที่ 14 พบว่า ก่อนการทดลอง เด็กวัยอนุบาลมีค่าเฉลี่ยคะแนนด้านการรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับ ควรส่งเสริม ($\bar{X}=1.00$, $SD = .00$) โดยจำแนกตามตัวบ่งชี้พบว่าอยู่ในระดับควรส่งเสริมทุกด้าน ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 3.1) การช่วยเหลือตนเอง ($\bar{X} = 1.00$, $SD = .00$) และ ตัวบ่งชี้ 3.2) การปฏิบัติงานในหน้าที่ ($\bar{X} = 1.00$, $SD = .00$) ตามลำดับ หลังการทดลอง เด็กวัยอนุบาลมีค่าเฉลี่ยด้านการรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมเท่ากับ ($\bar{X} = 2.64$, $SD = .35$) โดยจำแนกตามรายตัวบ่งชี้พบว่าอยู่ในระดับดีทุกด้าน ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 3.1) การช่วยเหลือตนเอง ($\bar{X} = 2.55$, $SD = .51$) และ ตัวบ่งชี้ 3.2) การปฏิบัติงานในหน้าที่ ($\bar{X} = 2.73$, $SD = .34$) ตามลำดับ

แสดงว่า ก่อนการจัดกิจกรรม เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองด้านการรับผิดชอบต่อตนเอง รายตัวบ่งชี้และรายพฤติกรรมอยู่ในระดับควรปรับปรุง แต่หลังจากการทดลอง 6 สัปดาห์ เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองด้านการรับผิดชอบต่อตนเอง รายตัวบ่งชี้และรายพฤติกรรม เพิ่มขึ้นจากระดับควรส่งเสริมมาอยู่ในระดับดี

1.2.4 ผลการศึกษาวิจัยในตนเองด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวมของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรมจำแนกตามรายตัวบ่งชี้และรายพฤติกรรม สรุปได้ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยคะแนนวิจัยในตนเองด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวมของเด็กวัยอนุบาล ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

ตัวบ่งชี้และพฤติกรรมด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม	ก่อนการทดลอง (n=22)			หลังการทดลอง (n=22)		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น	1.16	.24	ควรส่งเสริม	2.75	.40	ดี
4.1.1 เด็กสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น	1.32	.48	ควรส่งเสริม	2.77	.43	ดี
4.1.2 เด็กสามารถช่วยเหลืองานของผู้ใหญ่	1.00	.00	ควรส่งเสริม	2.73	.46	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 การปฏิบัติตามมารยาทสังคม	1.18	.25	ควรส่งเสริม	2.61	.43	ดี
4.2.1 เด็กสามารถแสดงความเคารพได้	1.36	.49	ควรส่งเสริม	2.73	.46	ดี
4.2.2 เด็กสามารถแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	1.00	.00	ควรส่งเสริม	2.50	.51	ดี
สรุปด้านที่ 4 การรับผิดชอบต่อส่วนรวม	1.17	.22	ควรส่งเสริม	2.68	.39	ดี

จากตารางที่ 15 พบว่า ก่อนการทดลอง เด็กวัยอนุบาลมีค่าเฉลี่ยคะแนนด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยรวมอยู่ในระดับ ควรส่งเสริม ($\bar{X}=1.17$, SD = .22) โดยจำแนกตามตัวบ่งชี้พบว่าอยู่ในระดับควรส่งเสริมทุกด้าน ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 4.1) การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 1.16$,SD = .24) และ ตัวบ่งชี้ 4.2) การปฏิบัติตามมารยาทสังคม ($\bar{X} = 1.18$, SD = .25) ตามลำดับ หลังการทดลอง เด็กวัยอนุบาลมีค่าเฉลี่ยด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=2.68$, SD = .39) โดยจำแนก ตามรายตัวบ่งชี้พบว่าอยู่ในระดับดีทุกด้าน ได้แก่ ตัวบ่งชี้ 4.1) การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 2.75$, SD = .40) และตัวบ่งชี้ 4.2) การปฏิบัติตามมารยาทสังคม ($\bar{X} = 2.61$, SD = .43) ตามลำดับ

แสดงว่า ก่อนการจัดกิจกรรม เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม รายตัวบ่งชี้และรายพฤติกรรมอยู่ในระดับควรปรับปรุง แต่หลังจากการทดลอง 6 สัปดาห์ เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม รายตัวบ่งชี้และรายพฤติกรรม เพิ่มขึ้นจากระดับควรส่งเสริมมาอยู่ในระดับดี

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ผลการวิจัยตอนที่ 2 มาจากการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรมในภาพรวม

ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรมในภาพรวม ได้มาจากผลต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนการจัดกิจกรรมเปรียบเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลหลังการจัดกิจกรรม โดยทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ คือ “เด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน มีวินัยในตนเองสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05” โดยใช้สถิติทดสอบที ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 รายละเอียดดังตารางที่ 16

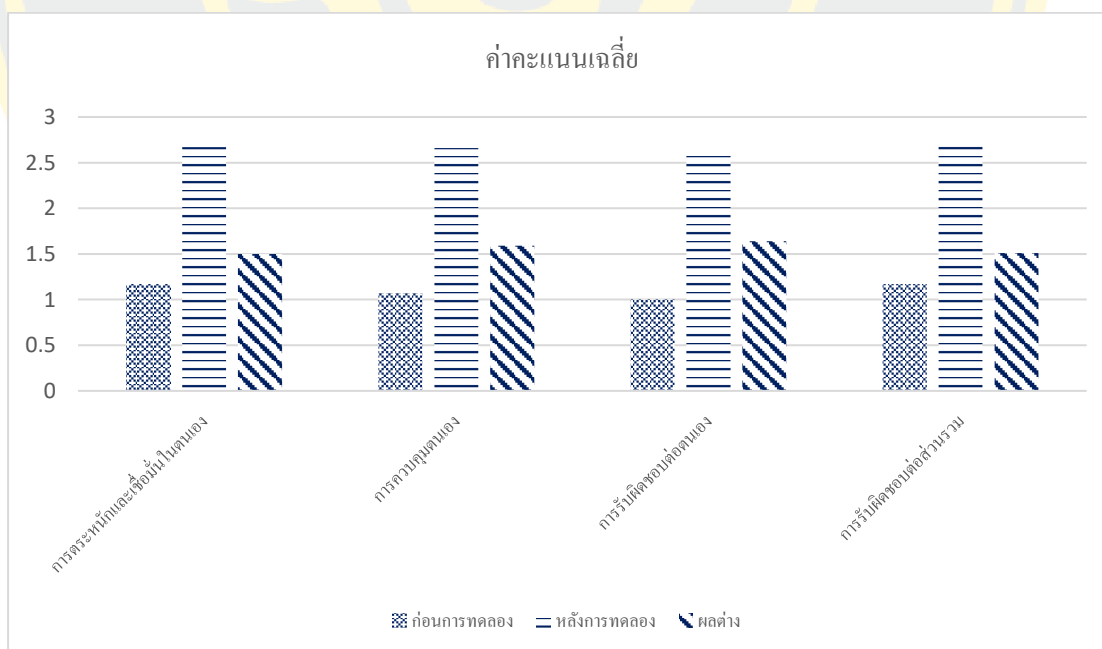
ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยรวม

วินัยในตนเองของเด็กวัย	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง						
อนุบาล	(n=22)		(n=22)		ผลต่าง		t	df	sig.
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>			
1. การตระหนักและเชื่อมั่น ในตนเอง	1.17	.28	2.67	.26	1.50	.37	24.15*	21	.000
2. การควบคุมตนเอง	1.07	.11	2.66	.33	1.59	.33	22.46*	21	.000
3. การรับผิดชอบต่อตนเอง	1.00	.00	2.64	.35	1.64	.35	21.85*	21	.000
4. การรับผิดชอบต่อ	1.17	.22	2.68	.39	1.51	.42	16.92*	21	.000
ส่วนรวม									
วินัยในตนเองโดยรวม	1.10	.13	2.66	.28	1.56	.28	26.46*	21	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อน และหลังการทดลองในภาพรวม พบว่า เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเอง ในภาพรวมหลังการทดลอง ($\bar{X} = 2.66$, $SD = .28$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.10$, $SD = .13$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกเป็นรายด้านพบว่าหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ได้แก่ 1) การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{X} = 2.67$, $SD = .26$) หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.17$, $SD = .28$) โดยมีผลต่างเพิ่มขึ้น 1.50 2) การควบคุมตนเอง ($\bar{X} = 2.66$, $SD = .33$) หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.07$, $SD = .11$) โดยมีผลต่างเพิ่มขึ้น 1.59 3) การรับผิดชอบต่อตนเอง ($\bar{X} = 2.64$, $SD = .35$) หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.00$, $SD = .00$) โดยมีผลต่างเพิ่มขึ้น 1.64 4) การรับผิดชอบต่อส่วนรวม ($\bar{X} = 2.68$, $SD = .39$) หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.17$, $SD = .22$) โดยมีผลต่างเพิ่มขึ้น 1.51

แสดงว่า เด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน หลังการจัดกิจกรรมมีวินัยในตนเองสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งโดยรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อมูลดังกล่าวสามารถนำเสนอได้ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลรายด้านและโดยรวมก่อนและหลังการทดลอง

2.2 ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรม จำแนกตามรายตัวบ่งชี้ และรายพฤติกรรม

ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรมจำแนกตามองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 2.2.1) การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง 2.2.2) การควบคุมตนเอง 2.2.3) การรับผิดชอบตนเอง และ 2.2.4) การรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยใช้สถิติทดสอบที ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สามารถสรุปได้ดังนี้

2.2.1 ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง ก่อนและหลังการทดลองจำแนกตามรายตัวบ่งชี้ และรายพฤติกรรม รายละเอียดดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

วินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้าน การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง	ก่อนการ		หลังการ		ผลต่าง		t	df	sig.
	ทดลอง		ทดลอง						
	(n=22)		(n=22)						
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 การยอมรับอารมณ์และ ความรู้สึกของตนเอง	1.09	.20	2.66	.36	1.57	.44	16.55*	21	.000
1.1.1 เด็กสามารถยอมรับการ เปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้	1.00	.00	2.86	.35	1.86	.35	24.89*	21	.000
1.1.2 เด็กสามารถควบคุมอารมณ์ และความรู้สึกของตนเองแล้ว แสดงออกอย่างเหมาะสม	1.18	.39	2.45	.51	1.27	.70	8.50*	21	.000
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 การแสดงออกทาง อารมณ์และความรู้สึก	1.25	.43	2.68	.33	1.43	.42	16.11*	21	.000
1.2.1 เด็กสามารถกล้าพูด กล้า แสดงออกกับบุคคลคุ้นเคย	1.27	.46	2.64	.49	1.36	.49	12.99*	21	.000
1.2.2 เด็กสามารถแสดงความ ภาคภูมิใจในความสำเร็จ	1.23	.43	2.73	.46	1.50	.60	11.77*	21	.000
สรุปด้านที่ 1 ด้านการตระหนักและ เชื่อมั่นในตนเอง	1.17	.28	2.67	.26	1.50	.37	19.02*	21	.000

จากตารางที่ 17 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการตระหนักรู้และเชื่อมั่นในตนเอง ก่อนและหลังการทดลอง พบว่า เด็กวัยอนุบาลมีการตระหนักรู้และเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลอง ($\bar{X} = 2.67$, $SD = .26$) สูงวก่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.17$, $SD = .28$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามรายตัวบ่งชี้พบว่าหลังการทดลองสูงวก่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1.1) การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง ($\bar{X} = 2.66$, $SD = .36$) หลังการทดลองสูงวก่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.09$, $SD = .20$) โดยมีผลต่างเพิ่มขึ้น 1.57 และ 1.2) การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก ($\bar{X} = 2.68$, $SD = .33$) หลังการทดลองสูงวก่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.25$, $SD = .43$) โดยมีผลต่างเพิ่มขึ้น 1.43

แสดงว่า เด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผนปฏิบัติ ทบทวนหลังการทดลองมีวินัยในตนเองด้านการตระหนักรู้และเชื่อมั่นในตนเองทุกตัวบ่งชี้ และทุกพฤติกรรมสูงวก่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อมูลดังกล่าวสามารถนำเสนอได้ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการตระหนักรู้และเชื่อมั่นในตนเอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

2.2.2 ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการควบคุมตนเองก่อนและหลังการทดลองจำแนกตามรายตัวบ่งชี้ และรายพฤติกรรม รายละเอียดดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการควบคุมตนเอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

วินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ด้านการควบคุมตนเอง	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ผลต่าง		t	df	sig.
	(n=22)		(n=22)						
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การอดทนและรอคอย	1.00	.00	2.64	.38	1.64	.38	20.00*	21	.000
2.1.1 เด็กสามารถรอคอยตามลำดับก่อนหลังได้	1.00	.00	2.64	.49	1.64	.49	15.59*	21	.000
2.1.2 เด็กสามารถร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบได้	1.00	.00	2.64	.49	1.64	.49	15.59*	21	.000
ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การปฏิบัติตามข้อตกลง	1.14	.23	2.68	.33	1.55	.38	19.33*	21	.000
2.2.1 เด็กสามารถสร้างข้อตกลงได้	1.00	.00	2.59	.50	1.59	.50	14.83*	21	.000
2.2.2 เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้	1.27	.46	2.77	.43	1.50	.60	11.77*	21	.000
สรุปด้านที่ 2 ด้านการควบคุมตนเอง	1.07	.11	2.66	.33	1.59	.33	22.46*	21	.000

จากตารางที่ 18 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการควบคุมตนเอง ก่อนและหลังการทดลอง พบว่า เด็กวัยอนุบาลมีการควบคุมตนเองหลังการทดลอง ($\bar{X} = 2.66$, $SD = .33$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.07$, $SD = .11$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามรายตัวบ่งชี้พบว่าหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2.1) การอดทนและรอคอย ($\bar{X} = 2.64$, $SD = .38$) หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.00$, $SD = .00$) โดยมีผลต่างเพิ่มขึ้น 1.64 และ 2.2) การปฏิบัติตามข้อตกลง ($\bar{X} = 2.68$, $SD = .33$) หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.14$, $SD = .23$) โดยมีผลต่างเพิ่มขึ้น 1.55

แสดงว่า เด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผนปฏิบัติ ทบทวนหลังการจัดกิจกรรมมีวินัยในตนเองด้านการควบคุมตนเองทุกตัวบ่งชี้และทุกพฤติกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อมูลดังกล่าวสามารถนำเสนอได้ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการควบคุมตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

2.2.3 ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการรับผิดชอบต่อตนเองก่อนและหลังการทดลองจำแนกตามรายตัวบ่งชี้ และรายพฤติกรรม รายละเอียดดังตารางที่ 19

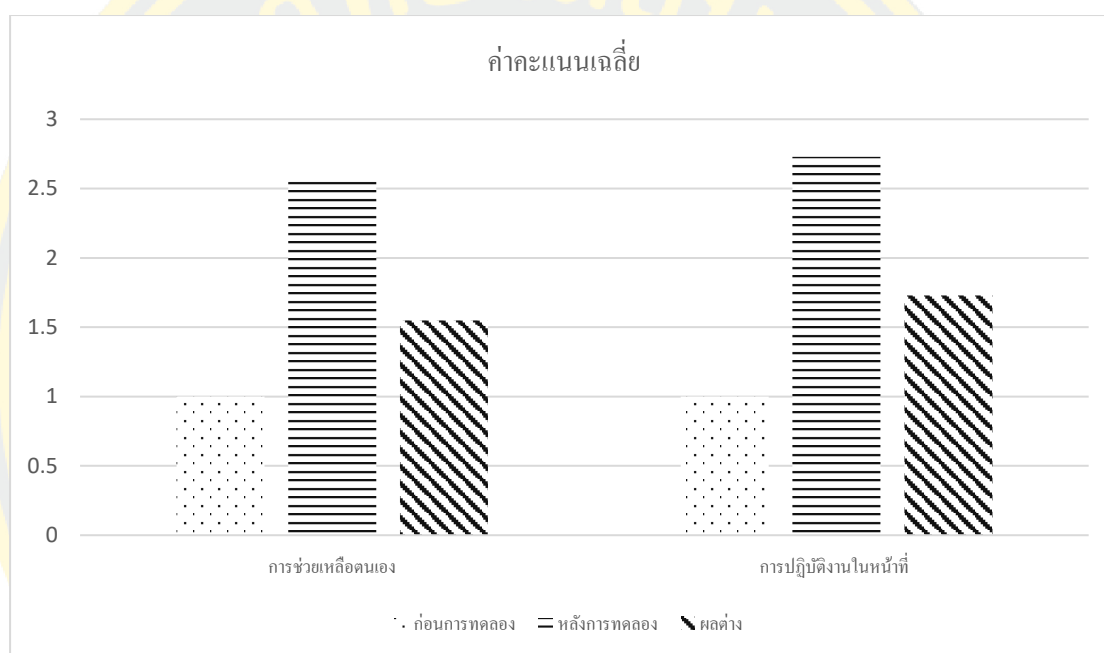
ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการรับผิดชอบต่อตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

วินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ด้านการรับผิดชอบต่อตนเอง	ก่อนการทดลอง (n=22)		หลังการทดลอง (n=22)		ผลต่าง		t	df	sig.
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 การช่วยเหลือตนเอง	1.00	.00	2.55	.49	1.55	.49	14.92*	21	.000
3.1.1 เด็กสามารถช่วยเหลือตนเอง	1.00	.00	2.55	.51	1.55	.51	14.22*	21	.000
ในการทำกิจกรรมประจำวันได้									
3.1.2 เด็กสามารถช่วยเหลือตนเอง	1.00	.00	2.55	.51	1.55	.51	14.22*	21	.000
ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้									
ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การปฏิบัติงานใน	1.00	.00	2.73	.34	1.73	.34	24.15*	21	.000
หน้าที่									
3.2.1 เด็กสามารถทำงานที่ได้รับ	1.00	.00	2.55	.51	1.55	.51	14.22*	21	.000
มอบหมายจนสำเร็จ									
3.2.2 เด็กสามารถเก็บอุปกรณ์และ	1.00	.00	2.91	.29	1.91	.29	30.43*	21	.000
ของเล่นเข้าที่ไว้ได้									
สรุปด้านที่ 3 ด้านการรับผิดชอบต่อ	1.00	.00	2.64	.35	1.64	.35	21.85*	21	.000
ตนเอง									

จากตารางที่ 19 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการรับผิดชอบต่อตนเอง ก่อนและหลังการทดลอง พบว่า เด็กวัยอนุบาลมีการรับผิดชอบต่อตนเองหลังการทดลอง ($\bar{X} = 2.64$, $SD = .35$) สูงวก่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.00$, $SD = .00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามรายตัวบ่งชี้พบว่าหลังการทดลองสูงวก่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 3.1) การช่วยเหลือตนเอง ($\bar{X} = 2.55$, $SD = .49$) หลังการทดลองสูงวก่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.00$, $SD = .00$) โดยมีผลต่างเพิ่มขึ้น

1.55 และ 3.2) การปฏิบัติงานในหน้าที่ ($\bar{X} = 2.73$, $SD = .34$) หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.00$, $SD = .00$) โดยมีผลต่างเพิ่มขึ้น 1.73

แสดงว่า เด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผนปฏิบัติ ทบทวนหลังการจัดกิจกรรมมีวินัยในตนเองด้านการรับผิดชอบต่อตนเอง ทุกตัวบ่งชี้และทุกพฤติกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อมูลดังกล่าวสามารถนำเสนอได้ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการรับผิดชอบต่อตนเอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

2.2.4 ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม ก่อนและหลังการทดลองจำแนกตามรายตัวบ่งชี้ และรายพฤติกรรม รายละเอียดดังตารางที่ 20

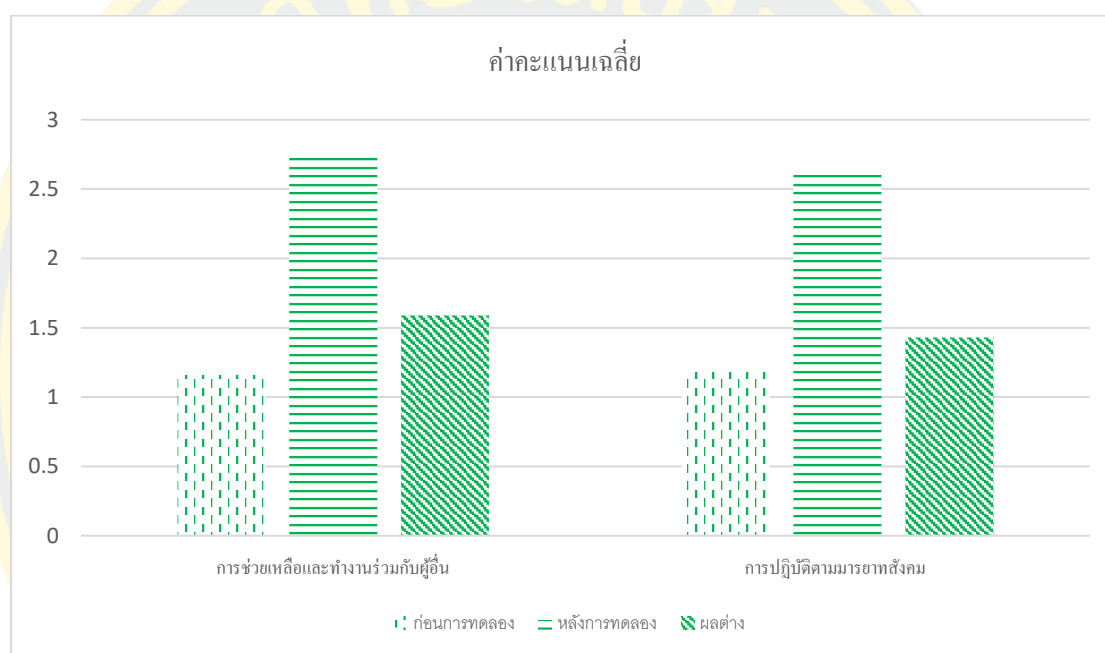
ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวมก่อน และหลังการจัดกิจกรรม

วินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม	ก่อนการทดลอง (n=22)		หลังการทดลอง (n=22)		ผลต่าง		t	df	sig.
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น	1.16	.24	2.75	.40	1.59	.45	16.46*	21	.000
4.1.1 เด็กสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น	1.32	.48	2.77	.43	1.45	.67	10.17*	21	.000
4.1.2 เด็กสามารถช่วยเหลืองานของผู้ใหญ่	1.00	.00	2.73	.46	1.73	.46	17.77*	21	.000
ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 การปฏิบัติตามมารยาทสังคม	1.18	.25	2.61	.43	1.43	.47	14.28*	21	.000
4.2.1 เด็กสามารถแสดงความรักได้	1.36	.49	2.73	.46	1.36	.66	9.72*	21	.000
4.2.2 เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นออกเห็นใจผู้อื่น	1.00	.00	2.50	.51	1.50	.51	13.75*	21	.000
สรุปด้านที่ 4 ด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม	1.17	.22	2.68	.39	1.51	.28	26.46*	21	.000

จากตารางที่ 20 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม ก่อนและหลังการทดลอง พบว่า เด็กวัยอนุบาลมีการรับผิดชอบต่อส่วนรวม หลังการทดลอง ($\bar{X} = 2.68$, $SD = .39$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.17$, $SD = .22$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามรายตัวบ่งชี้พบว่าหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 4.1) การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 2.75$, $SD = .40$) หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.16$, $SD =$

.24) โดยมีผลต่างเพิ่มขึ้น 1.59 และ 4.2) การปฏิบัติตามมารยาทสังคม ($\bar{X} = 2.61$, $SD = .42$) หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.18$, $SD = .25$) โดยมีผลต่างเพิ่มขึ้น 1.43

แสดงว่า เด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผนปฏิบัติ ทบทวนหลังการจัดกิจกรรมมีวินัยในตนเองด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม ทุกตัวบ่งชี้และทุกพฤติกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อมูลดังกล่าวสามารถนำเสนอได้ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

ผลการวิจัยตอนที่ 3 มาจากการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน สำหรับเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล จากคะแนนก่อนการจัดกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรม ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 21 ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ผลการทดลอง		ดัชนีประสิทธิผล
		ก่อนการจัดกิจกรรม	หลังการจัดกิจกรรม	
22	48	388	937	0.8219

จากตารางที่ 21 พบว่า แผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.8219 แสดงว่าเด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองเพิ่มขึ้น เท่ากับ 0.8219 หรือคิดเป็นร้อยละ 82.19

ตอนที่ 4 ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กที่เกิดวินัยในตนเองจากการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ตัวอย่างพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กวัยอนุบาล อายุ 3 - 4 ปี ที่แสดงออกถึงการเกิดวินัยในตนเอง จากการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หน่วยคณิตคิดสนุก โดยบันทึกพฤติกรรมของเด็กวัยอนุบาล ในวันที่ 29 กรกฎาคม 2565 และหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 หน่วยสีสันทัดใจ โดยบันทึกพฤติกรรมของเด็กวัยอนุบาล ในวันที่ 11 สิงหาคม 2565 ระยะดำเนินการจัดกิจกรรม ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หน่วยคณิตคิดสนุก โดยบันทึกพฤติกรรมของเด็กวัยอนุบาล ในวันที่ 29 กรกฎาคม 2565

1 ขั้นวางแผน (10 นาที)

1. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง (ตัวบ่งชี้.2.2) ซึ่งเด็กแต่ละคนสามารถสร้างข้อตกลงร่วมกับครูได้

- การเดินแถวให้เป็นระเบียบจากห้องเรียนสู่สนาม
- ทำกิจกรรมให้ถูกวิธี
- รอคอยการทำกิจกรรม
- ขอโทษเมื่อทำให้ผู้อื่นเจ็บหรือเดือดร้อน
- ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อต้องการความช่วยเหลือ
- เมื่อได้ยินเสียงนกหวีดเสียงสั้น ให้เป็นกิจกรรมเป็นกิจกรรมต่อไป
- เมื่อได้ยินเสียงนกหวีดเสียงยาวให้หยุดเล่นอบอุ่นร่างกาย

2. ครูชักชวนข้อตกลงกับเด็ก โดยครูสุ่มเลือกเด็กให้บอกข้อตกลง

ครู : “ให้เด็กๆบอกข้อตกลงในการทำกิจกรรม”

เด็กๆ : “เดินให้เป็นแถว”

เด็กๆ : “รอคอยเพื่อน”

ครู : “ถ้ามีเสียงนกหวีดสั้นเด็กๆ ต้องทำอะไรคะ”

เด็กๆ : “เปลี่ยนไปทำกิจกรรมต่อไป”

ครู : “ถ้าเสียงนกหวีดยาวๆ เด็กๆ ต้องทำอะไร”

ภาพที่ 11 เด็กและครูร่วมกันซักซ้อมข้อตกลง

3. เด็กและครูอบอุ่นร่างกาย

4. ครูอธิบายและสาธิตการเล่นกิจกรรม

ภาพที่ 12 ครูอธิบายและสาธิตการเล่นกิจกรรม

5. ได้วางแผนการทำกิจกรรม 3 กิจกรรมซึ่งในแต่ละวันเด็กต้องเลือกกิจกรรมใหม่อย่างน้อย 1 กิจกรรมและเลือกโดยวางสัญลักษณ์ประจำตัวเด็กลงในกระดานวางแผนเป็นกลุ่มย่อย ครูจัดบันทึกการวางแผนของเด็ก (ตัวบ่งชี้ 1.1) และเด็กบางคนสามารถเลือกปฏิบัติกิจกรรมตามที่ตนเองอยากเล่นได้ สามารถยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้

ครู : “วันนี้เด็กๆอยากทำกิจกรรมอะไรบ้างคะ”
 เลขที่ 10 : “เล่นน้ำ เครื่องเล่นสนาม บทบาทสมมติ”
 เลขที่ 6 : “เครื่องเล่นสนาม เล่นน้ำเล่นทราย”
 เลขที่ 2 : “เล่นน้ำ การละเล่นไทย เครื่องเล่นสนาม”
 เลขที่ 13 : “เล่นทราย บล็อก บทบาทสมมติ”
 เลขที่ 18 : “การละเล่นไทย เครื่องเล่นสนาม บล็อก”

ภาพที่ 13 เด็กวางแผนการทำกิจกรรม

2. ขั้นการปฏิบัติ (20 นาที)

6. ครูให้เด็กเล่นกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ในขั้นวางแผนอย่างอิสระตามความสนใจตามเวลาที่กำหนด ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น ครูจัดบันทึกการเล่นของเด็กตามที่วางแผนไว้ (ตัวบ่งชี้ 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 4.1 และ 4.2) เด็กสามารถร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบได้ และเด็กบางคนสามารถรอคอยทำกิจกรรมตามลำดับก่อนหลังได้

เลขที่ 10 : สามารถเล่นน้ำ เครื่องเล่นสนาม บทบาทสมมติ ตามลำดับได้

- เลขที่ 6 : สามารถเครื่องเล่นสนาม เล่นน้ำ เล่นทราย ตามลำดับได้
- เลขที่ 2 : สามารถเล่นน้ำ การละเล่นไทย เครื่องเล่นสนาม ตามลำดับได้
- เลขที่ 13 : สามารถเล่นทราย บล็อก บทบาทสมมติ ตามลำดับได้
- เลขที่ 18 : สามารถการละเล่นไทย เครื่องเล่นสนาม บล็อก ตามลำดับได้

ภาพที่ 14 เด็กทำกิจกรรม

3. ขั้นการทบทวน (10 นาที)

7. ครูเลือกตัวแทนให้เด็กนำเสนอผลงานและการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง (ตัวบ่งชี้ 1.2) เด็กกลุ่มที่นำเสนอผลงานกับครูสามารถนำเสนอผลงานได้ มีความกล้าพูด กล้าแสดงออก และแสดงความภาคภูมิใจในความสำเร็จของการทำกิจกรรมของตนเองได้

- ครู : เด็กๆ ได้เลือกทำกิจกรรมอะไรบ้าง
- เลขที่ 10 : “เล่นน้ำ เครื่องเล่นสนาม บทบาทสมมติ”
- เลขที่ 13 : “เล่นทรายแล้วไปเล่นบล็อก บทบาทสมมติ

ภาพที่ 15 ตัวแทนนำเสนอผลงาน

8. ครูและเด็กร่วมกันทบทวนเชื่อมโยงระหว่างการวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร (ตัวบ่งชี้ 2.1 และ 3.2) เด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงจากการปฏิบัติกิจกรรมได้ สามารถอดทนรอคอยเพื่อทำกิจกรรมต่อจากเพื่อนได้ และสามารถทำกิจกรรมจนสำเร็จ

- ครู : “เด็กๆ ได้ทำกิจกรรมตามที่วางแผนไว้หรือไม่”
- เด็กๆ : “ได้ทำตามแผนที่วางเอาไว้”
- ครู : “เด็กๆ ทำกิจกรรมได้ทันเวลาหรือไม่ หากไม่เพราะอะไร”
- เด็กๆ : “วันนี้ทำกิจกรรม 3 อย่าง ทัน”
- ครู : “ขณะทำกิจกรรม เด็กๆ พบปัญหาอะไร และแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร”
- เลขที่ 10 : “ที่เล่นน้ำแคบ ต้องรอเพื่อนค่ะ”
- เลขที่ 18 : “เล่นกะลาเดินไม่ได้ค่ะ”
- ครู : “ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไปเด็กๆ จะปรับปรุงแผนการทำกิจกรรมของตนเองอย่างไร”
- เลขที่ 2 : “จะเปลี่ยนกิจกรรมเล่น”
- เลขที่ 6 : “เล่นอย่างอื่นแทน”

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 หน่วยสัณสไต โดยบันทึกพฤติกรรมของเด็กวัยอนุบาล ในวันที่ 11

สิงหาคม 2565

1. ขั้นการวางแผน (10 นาที)

1. เด็กสามารถสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรมร่วมกับครูได้

- การเดินแถวให้เป็นระเบียบจากห้องเรียนสู่สนาม
- ทำกิจกรรมให้ถูกวิธี
- รอคอยการทำกิจกรรม
- ขอโทษเมื่อทำให้ผู้อื่นเจ็บหรือเดือดร้อน
- ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อต้องการความช่วยเหลือ
- เมื่อได้ยินเสียงนกหวีดเสียงสั่น ให้เป็นกิจกรรมเป็นกิจกรรมต่อไป

2. ครูชักชวนข้อตกลงกับเด็ก โดยครูสุ่มเลือกเด็กให้บอกข้อตกลง

ครู : “ให้เด็กๆบอกข้อตกลงในการทำกิจกรรม”

เด็กๆ : “เดินให้เป็นแถว”

เด็กๆ : “รอคอยเพื่อน”

ครู : “หากเพื่อเล่นอยู่เด็กๆ ต้องทำอะไรคะ?”

เด็กๆ : “รอคอยเพื่อน”

ครู : “ถ้ามีเสียงนกหวีดสั่นเด็กๆ ต้องทำอะไรคะ?”

เด็กๆ : “เปลี่ยนไปทำกิจกรรมต่อไป”

3. เด็กและครูอบอุ่นร่างกาย

4. ครูอธิบายและสาธิตการเล่นกิจกรรม

4.1 การเล่นน้ำ

4.2 การเล่นทราย

4.3 การเล่นเครื่องเล่นสนาม

4.4 การเล่นบทบาทสมมติ

4.5 การเล่นช่างไม้หรือบล็อกไม้

4.6 การละเล่นตั้งแต่, กระโดดเชือก, เดินกะลา, จรวด, ตีลูกล้อ และม้าก้านกล้วย

5. เด็กวางแผนการทำกิจกรรม 3 กิจกรรมซึ่งในแต่ละวันเด็กต้องเลือกกิจกรรมใหม่อย่างน้อย 1 กิจกรรมและเลือกโดยวางสัญลักษณ์ประจำตัวเด็กลงในกระดานวางแผนเป็นกลุ่มย่อย ครูจัดบันทึกการวางแผนของเด็ก (ตัวบ่งชี้ 1.1)

ครู	:	วันนี้เด็กๆอยากทำกิจกรรมอะไรบ้างคะ
เลขที่ 4	:	การละเล่นไทย บล็อก และ เครื่องเล่นสนาม
เลขที่ 8	:	เล่นน้ำ การละเล่นไทย และบทรบบาทสมมติ
เลขที่ 11	:	เครื่องเล่นสนาม บทรบบาทสมมติ เล่นทราย
เลขที่ 14	:	บล็อก เล่นน้ำ การละเล่นไทย

2. ขั้นการปฏิบัติ (20 นาที)

6. เด็กเล่นเกมตามแผนที่วางไว้ในขั้นวางแผน ซึ่งเด็กสามารถรอคอยการทำกิจกรรมได้ ทำกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ ปฏิบัติตามข้อตกลงของกิจกรรม ช่วยเหลือตนเองขณะทำกิจกรรมได้ เล่นร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปลอดภัย ขณะเล่นเกมครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น ครูจัดบันทึกการเล่นของเด็กตามที่วางแผนไว้ (ตัวบ่งชี้ 2.1,2.2,3.1,3.2,4.1 และ 4.2)

เลขที่ 4	:	การละเล่นไทย บล็อก และ เครื่องเล่นสนาม เล่นร่วมกับเพื่อน และรอคอยในการเล่นเครื่องเล่นต่อจากเพื่อน
เลขที่ 8	:	เล่นน้ำ การละเล่นไทย และบทรบบาทสมมติ เล่นร่วมกับเพื่อนได้ สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงได้
เลขที่ 11	:	เครื่องเล่นสนาม บทรบบาทสมมติ เล่นทราย เล่นร่วมกับเพื่อนและช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมได้
เลขที่ 14	:	บล็อก เล่นน้ำ การละเล่นไทย รอคอยการทำกิจกรรมได้ เล่นร่วมกับเพื่อนได้

ภาพที่ 16 เด็กทำกิจกรรม

7. เด็กเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่ได้

3. ขั้นการทบทวน (10 นาที)

8. ครูให้ตัวแทนเด็กนำเสนอผลงานและการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง (ตัวบ่งชี้ 1.2)

ครู	:	เด็กๆ ได้เลือกทำกิจกรรมอะไรบ้าง
เลขที่ 4	:	การละเล่นไทย บล็อก และ เครื่องเล่นสนาม
เลขที่ 8	:	เล่นน้ำ การละเล่นไทย และบพบาทสมมติ
เลขที่ 11	:	เครื่องเล่นสนาม บพบาทสมมติ เล่นทราย
เลขที่ 14	:	บล็อก เล่นน้ำ การละเล่นไทย

9. เด็กกล่าวพูด กล่าวแสดงออกเกี่ยวกับการทบทวนเชื่อมโยงการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนในระหว่างการทบทวนเด็กแสดงความภาคภูมิใจในความสำเร็จของกิจกรรม

ครู	:	“เด็กๆ ได้ทำกิจกรรมตามที่วางแผนไว้หรือไม่”
เด็กๆ	:	“ได้ทำตามที่วางแผนไว้”
ครู	:	“เด็กๆ ทำกิจกรรมได้ทันเวลาหรือไม่ หากไม่เพราะ

อะไร”

เด็กๆ : “วันนี้ทำกิจกรรม 3 อย่างทัน”

ครู : “ขณะทำกิจกรรม เด็กๆพบปัญหาอะไร และแก้ไข
ปัญหานั้นได้อย่างไร”

เลขที่ 14 : “กระโดดเชือกยังไม่ค่อยได้ค่ะ และรอคอยเพื่อนในการ
เล่นบลิ๊อค”

ผลการบันทึกการเรียนรู้และคำพูดของเด็ก ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 หน่วยสี่สัปดาห์
โดยเป็นการบันทึกการทำกิจกรรมและคำพูดของเด็ก เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2565 ในขั้นตอนการจัด
กิจกรรม แสดงให้เห็นว่า เด็กได้รับการส่งเสริมพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองครบทุกด้าน ได้แก่
การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก การอดทน
และรอคอย การปฏิบัติตามข้อตกลง การช่วยเหลือตนเอง การปฏิบัติงานในหน้าที่ การช่วยเหลือ
และทำงานร่วมกับผู้อื่น และการปฏิบัติตามมารยาทสังคมได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน 2) เพื่อเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน และ 3) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กวัยอนุบาล อายุ 3-4 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนคลองบ้านพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 22 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เกณฑ์การคัดเข้า ได้แก่ ความสมัครใจของผู้ปกครองในการเข้าร่วมการวิจัย เกณฑ์การคัดออก ได้แก่ ระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการวิจัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และการขอลถอนตัวจากการเข้าร่วมโครงการของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2565 ใช้เวลาในการทดลองในช่วงของกิจกรรมกลางแจ้งครั้งละ 40 นาที สัปดาห์ละ 4 วัน จำนวน 6 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน 2) แบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

งานวิจัยนี้มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ 1) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแผนการจัดประสบการณ์ฯติดต่อกันสัปดาห์ละ 4 วัน เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ 2) ผู้วิจัยทำการสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลโดยใช้แบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล และ 3) นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตก่อนและหลังการทดลองไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีประสิทธิผล และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบที (Paired Samples T-test)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนการทดลองอยู่ในระดับควรส่งเสริม และหลังการทดลองอยู่ในระดับดี โดยแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้ 1) ด้านการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง ก่อนการทดลองอยู่ในระดับควรส่งเสริม ($\bar{X} = 1.17$, $SD = .28$) และหลังการทดลองอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.67$, $SD = .26$) 2) ด้านการควบคุมตนเอง ก่อนการทดลองอยู่ในระดับควรส่งเสริม ($\bar{X} = 1.07$, $SD = .11$) และหลังการทดลองอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.66$, $SD = .33$) 3) ด้านการรับผิดชอบต่อตนเอง ก่อนการทดลองอยู่ในระดับควรส่งเสริม ($\bar{X} = 1.00$, $SD = .00$) และหลังการทดลองอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.64$, $SD = .35$) และ 4) ด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม ก่อนการทดลองอยู่ในระดับควรส่งเสริม ($\bar{X} = 1.17$, $SD = .22$) และหลังการทดลองอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.66$, $SD = .28$)

2. ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ด้วยการทดสอบที พบว่า เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเอง โดยรวมและรายด้านทุกด้าน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.8219 แสดงว่าเด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองเพิ่มขึ้น เท่ากับ 0.8219 หรือคิดเป็นร้อยละ 82.19

แสดงว่าผลการวิจัยดังกล่าวสนับสนุนว่าการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน สามารถนำไปใช้เสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลให้สูงขึ้นได้

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล ผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

การศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน พบว่า ก่อนการทดลอง เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองรายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับควรส่งเสริม และหลังการทดลอง เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองรายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับดี หมายความว่า การจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน สามารถเสริมสร้างวินัยในตนเองได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของจินดา น้ำเจริญ (2540) ได้ศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมลักษณะนิสัยแบบวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่มีวินัยในตนเอง ระดับปานกลางและระดับต่ำ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมลักษณะนิสัยแบบวางแผน ปฏิบัติ และ ทบทวน ก่อนและหลังการทดลองมีวินัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีวินัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อม สูงกว่าก่อนการ ทดลอง 2) เด็กปฐมวัยที่มีวินัยในตนเองระดับปานกลางและระดับต่ำ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริม ลักษณะนิสัย แบบวางแผน ปฏิบัติ แล้วทบทวน มีวินัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ขั้นตอนกระบวนการฯ เปิดโอกาสให้เด็กวัยอนุบาลได้ เลือกและตัดสินใจเกี่ยวกับเป้าหมายของกิจกรรม และวางแผนเลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเอง ในช่วงที่เด็กได้เล่นตามกิจกรรมที่วางแผนไว้จะเป็นขั้นการปฏิบัติ เด็กจะได้ทำกิจกรรมตามที่ได้วางแผนทั้งกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่ตามที่วางแผนเป็นรายบุคคลและปฏิบัติร่วมกับกลุ่ม เมื่อปฏิบัติกิจกรรมครบตามกำหนดเวลา จะเป็นช่วงของการ

ทบทวนซึ่งเด็กวัยอนุบาลจะสะท้อนสิ่งที่ได้กระทำหรือการจัดกิจกรรมสนทนาอภิปรายถึงผลงานที่เด็กทำและทบทวน มีการเชื่อมโยงระหว่างการวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร เพื่อเป็นพื้นฐานของการเสริมสร้างวินัยในตนเองในอนาคต สอดคล้องกับ พัชรีย์ ผลโยธิน และคณะ (2550, หน้า 24-28) กล่าวว่ากระบวนการวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน การวางแผนมีความสำคัญเนื่องจากการส่งเสริมความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเองของเด็กและความรู้สึกในการควบคุมตนเอง ทำให้เด็กมีความสนใจในการเล่นที่ได้วางแผนไว้ ซึ่งเด็กจะได้ปฏิบัติตามสิ่งที่ตั้งใจไว้เป็นช่วงที่เด็กต้องเลือกและตัดสินใจใช้วัสดุอุปกรณ์ บริเวณและขั้นตอนในการเล่น ช่วงเวลานี้เป็นช่วงที่เด็กได้มีส่วนร่วมในสังคมจากการวางแผนเล่นเป็นคู่หรือกลุ่ม หรือทำงานคนเดียวแต่ตระหนักถึงผู้อื่นและได้แก้ปัญหาจากการทำงาน อีกทั้งเด็กได้สะท้อน พูดคุยและนำเสนอเกี่ยวกับสิ่งที่ทำ การทบทวนทำให้เด็กสะท้อนกลับไปยังเป้าหมายเดิมที่ตั้งไว้การกระทำซึ่งได้สำรวจหรือการปรับปรุงแผนงานที่วางไว้ จึงทำให้หลังการทดลองเด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเองสูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรับผิดชอบต่อส่วนรวม การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง การควบคุมตนเอง และการรับผิดชอบต่อตนเอง ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมกลางแจ้งในการวิจัยครั้งนี้แตกต่างจากการจัดกิจกรรมปกติ เนื่องจากเด็กต้องมีการวางแผนเข้าแต่กิจกรรม วางแผนวิธีการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอน ตลอดจนการบริหารเวลาของการทำกิจกรรม จึงส่งผลให้วินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าด้านอื่นๆ ($\bar{X} = 2.68$) สอดคล้องกับ สุพัตรา สาริพันธ์ (2564 : 18) กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน เป็นกระบวนการต่อเนื่อง 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นการวางแผน เป็นกระบวนการที่เด็กได้ตัดสินใจ และสนทนาร่วมกันระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็ก เกี่ยวกับสิ่งที่เด็กต้องการทำ วิธีการที่จะทำกิจกรรม รวมทั้งการดำเนินกิจกรรม หลังจากกิจกรรมหนึ่งสิ้นสุดลง เด็กจะทำกิจกรรมใดต่อไป ขั้นปฏิบัติ เป็นช่วงเวลาที่เด็กได้ลงมือกระทำ เล่น หรือทำกิจกรรมตามที่เด็กได้วางแผนไว้โดยอิสระด้วยตนเอง หรือทำงานร่วมกับเพื่อน ตามเวลาที่ครูกำหนดให้ รวมทั้งช่วยกันเก็บของและจัดของเข้าที่ให้เรียบร้อยหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม และขั้นการทบทวน เป็นการจัดกิจกรรมสนทนา อภิปรายเกี่ยวกับผลงานหรือกิจกรรมที่เด็กทำ โดยการสะท้อน พูดคุย และเล่าถึงการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนที่วางเป็นรายบุคคล โดยมีครูคอยสนับสนุนให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตนเองและเพื่อน

ด้านการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 เมื่อเด็กวัยอนุบาลได้รับการจัดกิจกรรมฯ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้ ควบคุมอารมณ์ และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกอย่างเหมาะสม มีความกล้าพูด กล้าแสดงออกเมื่อออกมา

เล่าผลงานที่ได้ปฏิบัติให้เพื่อนและครูฟัง แสดงความภาคภูมิใจในความสำเร็จเมื่อได้สะท้อนกิจกรรมที่ได้กระทำหรือการจัดกิจกรรมสนทนากลับมายังผลงานที่เด็กทำและทบทวน สอดคล้องกับ พัชรีย์ ผลโยธิน และคณะ (2550) การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก โดยให้มีการเรียนรู้แบบลงมือกระทำนั้นจะ ประสบความสำเร็จได้ เมื่อผู้ใหญ่และเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไฮสโคปจึงเน้นให้ผู้ใหญ่สร้าง บรรยากาศที่อบอุ่นและปลอดภัยให้แก่เด็ก การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็กเป็นการสร้างความมั่นใจ ให้กับเด็ก เด็กจะกล้าพูดกล้าแสดงออกและกล้าปรึกษาปัญหาผู้ใหญ่จะต้องใส่ใจแม้แต่เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ และไม่เบื่อหน่ายที่จะตอบคำถามของเด็กหรือป้อนคำถามให้เด็กเกิดความคิด จินตนาการ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็กนั้นนับได้ว่ามีคุณค่ามากกว่าการยกย่อง ชมเชย การให้รางวัล โดยมี ปัจจัยสำคัญในการสร้างปฏิสัมพันธ์ ซึ่งความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-confidence) เป็นสิ่งที่แสดงว่าตนเอง สามารถประสบความสำเร็จและสามารถช่วยเหลือสังคมได้ ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ต่อสู้กับอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ผู้ใหญ่สามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของ เด็กได้โดยการสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสประสบความสำเร็จ จากการใช้ความสามารถของตนเอง อย่างเหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

การควบคุมตนเอง หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66 เมื่อเด็กวัยอนุบาลได้รับการจัดกิจกรรมฯ ซึ่งเด็กทำกิจกรรมตามที่ได้อำนาจเป็นรายบุคคลและปฏิบัติร่วมกับกลุ่มสามารถรอคอยทำกิจกรรมตามลำดับก่อนหลังได้ ร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบได้ ร่วมสร้างข้อตกลงกับครูได้ และปฏิบัติตามข้อตกลงของกิจกรรมได้ สอดคล้องกับ อรุณี แชมหิรัญ (2561 : 9) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งได้ว่า กิจกรรมการแจ้งเป็นกิจกรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการธรรมชาติของเด็กและช่วยส่งเสริมพัฒนาการในทุกด้าน ทำให้เด็กได้เล่นเพื่อลดความเครียดเนื่องจากเกิดความสุขสนทน การเล่นร่วมกันทำให้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเกิดการเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การแบ่งปัน เคารพในกฎกติกา การรอคอยตามลำดับ

การรับผิดชอบตนเอง หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 เมื่อเด็กวัยอนุบาลได้รับการจัดกิจกรรมฯ ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันได้ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามที่ได้อำนาจเป็นรายบุคคลและปฏิบัติร่วมกับกลุ่ม และสามารถเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่ได้เมื่อหมดเวลาในการทำกิจกรรม สอดคล้องกับ Schweinhart. (1987 อ้างถึงใน จินดา น้ำเจริญ, 2540, หน้า 20) กล่าวว่า การวางแผน (Plan) หมายถึง การสนทนาร่วมกันระหว่างครูกับเด็กและเด็กกับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่ เด็กต้องการทำตามความสนใจของตน รวมทั้งวิธีการที่จะดำเนินกิจกรรมหลังจากกิจกรรมหนึ่งสิ้นสุดลง เด็กจะทำกิจกรรมใดต่อไป ครูจะมีส่วนช่วยในการวางแผนเพื่อจัดเตรียมกิจกรรมสนองความคิดของเด็ก อีกทั้งช่วยให้ เด็กปฏิบัติกิจกรรมด้วยความรู้สึกที่ดี ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ การวางแผนกิจกรรมจะ

แสดงได้ด้วยภาพหรือ สัญลักษณ์ประจำตัวเด็ก การปฏิบัติ (Do) หมายถึง การทำกิจกรรมตามที่เด็กวางแผนไว้ โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในด้านความคิดในจังหวะที่เหมาะสมสามารถทำงานด้วยตัวของเขาเอง หรือร่วมกับเพื่อน โดยอิสระ ตามเวลาที่ครูกำหนดให้รวมทั้งช่วยกันเก็บและจัดของให้เข้าที่เรียบร้อยหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม และการทบทวน (Review) หมายถึง การจัดกิจกรรมสนทนากิจการถึงผลงานที่เด็กทำและทบทวน ว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ครั้งอย่างไร ผลงานของเด็กมีความแตกต่างกันหรือไม่

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัด

กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ด้วยการทดสอบที่ พบว่า เด็กวัยอนุบาลมีวินัยในตนเอง โดยรวมและรายด้านทุกด้าน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณี แซมศิริ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งโดยการเล่นเกมน ผลการวิจัยพบว่า 1) จำนวนเด็กปฐมวัยที่แสดงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ระหว่างการจัดกิจกรรมกลางแจ้งโดยการเล่นเกมนสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม 2) จำนวนเด็กปฐมวัยที่แสดง พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สูงขึ้น ระหว่างการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง โดยการเล่นเกมน 3) เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองระหว่างที่ได้รับการจัดกิจกรรม กลางแจ้งโดยการเล่นเกมน สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ 4) เด็ก ปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองระหว่างการจัดกิจกรรมกลางแจ้งโดยการเล่นเกมนมีแนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมกลางแจ้งโดยการเล่นเกมนสามารถพัฒนา พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ช่วยเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขั้นการวางแผน เด็กได้สร้างข้อตกลง ได้วางแผนการทำกิจกรรม ขั้นการปฏิบัติ เด็กได้ปฏิบัติตามที่วางแผนไว้ เปลี่ยนกิจกรรมตามสัญญาณ และขั้นการทบทวน เด็กได้นำเสนอผลงาน ทบทวนการปฏิบัติกิจกรรมว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ซึ่งเป็นพฤติกรรมของการสร้างวินัยในตนเอง และในแต่ละองค์ประกอบได้กำหนดตัวบ่งชี้และพฤติกรรมการประเมินไว้อย่างชัดเจนเหมาะสมกับวัย ซึ่ง

ส่งผลให้ผู้วิจัยมีทิศทางที่ชัดเจนในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลอย่างเป็นขั้นเป็นตอนตามลำดับเชื่อมโยงกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นที่เลือกมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับชนากร เทียมทัน (2558 : 19) การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนา กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ สังคม มีโอกาสปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รู้จักอดทน ให้อภัย ทำให้รู้บทบาทของการเล่นและการอยู่ร่วมกัน เป็นการตอบสนองความต้องการธรรมชาติของเด็ก และสอดคล้องกับ พัชร ผลิตโยธินและคณะ (2550) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมแบบวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ไว้ดังนี้ (1) การวางแผน คือ กระบวนการคิดของเด็กเกี่ยวกับเป้าหมาย ที่จะกำหนดการกระทำที่คาดหวัง การวางแผนของเด็กขึ้นอยู่กับอายุ ความสามารถทางการสื่อสารและการใช้ภาษา เด็กอาจวางแผน โดยการกระทำทางหรือคำพูด การวางแผนมีความสำคัญ เนื่องจากการสนับสนุนความคิด การเลือกและการตัดสินใจของ เด็กที่ชัดเจน ส่งเสริมความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเองของเด็กและความ รู้สึกในการควบคุมตนเอง ทำให้เด็กมีความสนใจในการเล่นที่ได้วางแผนไว้ ส่งเสริมพัฒนาการการเล่นที่มีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น (2) การปฏิบัติ / การทำงาน (Do / Work time) คือการทำงานเป็นช่วงเวลาที่เด็กได้ลงมือกระทำ เล่น และแก้ปัญหาอย่างมีจุดหมาย ตั้งอกตั้งใจ และได้เรียนรู้ตาม ประสบการณ์สำคัญ (3) การทบทวน (Recall time) คือช่วงของการทบทวนเป็นช่วงที่เด็กได้สะท้อน พูดคุยและนำเสนอเกี่ยวกับสิ่งที่ทำในช่วงการทำงาน ในกระบวนการวางแผนเด็ก ได้ตั้งเป้าหมายและคาดเดาการกระทำล่วงหน้า ในกระบวนการ ทบทวนเด็กได้ทำความเข้าใจโดยใช้ภาษา การอภิปราย และ การวิเคราะห์ เชื่อมโยง สะท้อนความคิดเกี่ยวกับการกระทำและประสบการณ์ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างความเข้าใจ และตีความ สิ่งที่ได้ปฏิบัติ ได้ตระหนักถึงความเกี่ยวเนื่องจากการวางแผน การกระทำ และผลที่ได้รับได้พูดคุยกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ ของตนเอง เป็นโอกาสดีที่เด็กจะได้ฝึกการเล่าเรื่อง การบรรยาย เด็กจะได้ฝึกความสามารถในการแสดงให้ผู้อื่นเห็น และเข้าใจ ประสบการณ์ของตน ได้ตระหนักถึงสิ่งที่เป็นอดีต การทบทวน ทำให้เด็กสะท้อนกลับไปยังเป้าหมายเดิมที่ตั้งไว้การกระทำซึ่งได้ สำเร็จหรือการปรับปรุงแผนงานที่วางไว้และผลผลิตที่ได้รับใน ปัจจุบัน ทำให้เขาได้พิจารณาตั้งแต่อดีตซึ่งเป็นตัวชี้นำปัจจุบัน และอนาคต นับเป็นทักษะที่นำไปใช้ได้ในชีวิต

การจัดกิจกรรมขึ้นวางแผนเด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ครูอธิบาย สาธิตการเล่นกิจกรรม และวางแผนเลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเอง วางแผนร่วมกับเพื่อน ซึ่งมีกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม 1) เครื่องเล่นสนาม 2) บ่อทราย 3) ที่เล่นน้ำ 4) บ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง 5) มุมช่างไม้ และ 6) เกมการละเล่น ซึ่งให้วางแผนเลือกทำกิจกรรม 3 กิจกรรม โดยวางแผนด้วยภาพหรือสัญลักษณ์

ในขั้นตอนการวางแผนของสัปดาห์ที่ 1 เด็กยังไม่สามารถบอกแผนงานของตนเองได้อย่างละเอียดชัดเจน และวางแผนงานที่ซ้ำกัน

ตัวอย่าง	: สถานการณ์ขึ้นวางแผน
ครู	: วันนี้เด็กๆอยากทำกิจกรรมอะไรบ้าง
เลขที่ 1	: เล่นน้ำ เครื่องเล่นสนาม บทบาทสมมติ
เลขที่ 5	: เครื่องเล่นสนาม เล่นน้ำ บทบาทสมมติ
เลขที่ 9	: บทบาทสมมติ การละเล่นไทย เครื่องเล่นสนาม
เลขที่ 12	: การละเล่นไทย บล็อก บทบาทสมมติ
เลขที่ 16	: การละเล่นไทย เครื่องเล่นสนาม บล็อก

ในช่วงสัปดาห์ที่ 2 เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงเด็กสามารถบอกแผนงานของตนเองได้อย่างละเอียดและมีความหลากหลายมากขึ้น ซึ่งครูมีบทบาทในการใช้การสนทนาเพื่อกระตุ้นให้เด็กวางแผนที่มีความหลากหลายและทำครบทุกกิจกรรมในสัปดาห์ถัดไป สอดคล้องกับ สุพัตรา สาริพันธ์ (2564) กล่าวว่าขึ้นการวางแผน เป็นกระบวนการที่เด็กได้ตัดสินใจ และสนทนาร่วมกันระหว่างครูกับ เด็ก และเด็กกับเด็ก เกี่ยวกับสิ่งที่เด็กต้องการทำ วิธีการที่จะทำกิจกรรม รวมทั้งการดำเนินกิจกรรม หลังจากกิจกรรมหนึ่งสิ้นสุดลงเด็กจะทำกิจกรรมใดต่อไป

การจัดกิจกรรมขึ้นการปฏิบัติ ในแต่ละสัปดาห์เด็กทุกคนต้องทำกิจกรรมให้ครบทุกกิจกรรม และปฏิบัติตามแผนงานที่เลือกไว้ โดยเด็กปฏิบัติกิจกรรมตามที่วางแผนเป็นรายบุคคลจากกิจกรรมกลางแจ้ง 6 กิจกรรม 1) เครื่องเล่นสนาม 2) บ่อทราย 3) ที่เล่นน้ำ 4) บ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง 5) มุมช่างไม้ และ 6) เกมการละเล่น ซึ่งให้วางแผนเลือกทำกิจกรรม 3 กิจกรรม และปฏิบัติร่วมกับกลุ่ม เมื่อหมดเวลาควรให้เด็กเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย ซึ่งในช่วงสัปดาห์แรกๆ เด็กไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ ไม่บรรลุเป้าหมายของกิจกรรมนั้นๆ เด็กมีการเปลี่ยนกิจกรรมก่อนที่จะครูจะส่งสัญญาณเปลี่ยนกิจกรรม ครูจึงได้สังเกต อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือ รวมไปถึงการจัดเตรียมกิจกรรมกลางแจ้ง ทั้ง 6 กิจกรรม เพื่อให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2560) เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ออกไปข้างนอกห้องเรียนไปสู่สนามเด็กเล่น ทั้งที่บริเวณกลางแจ้งและในร่ม เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกาย ออกกำลัง และแสดงออกอย่างอิสระโดยยึดหลักความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก และ สอดคล้องกับ พัทรี ผลโยธิน และคณะ (2550) กล่าวว่า การปฏิบัติ / การทำงาน (Do / Work time) เป็นการทำงานเป็นช่วงเวลาที่เด็กได้ลงมือกระทำ เล่น และแก้ปัญหาอย่างมีจุดหมาย ตั้งอกตั้งใจ และได้เรียนรู้ตามประสบการณ์สำคัญช่วงเวลาการ

ทำงานเป็นช่วงที่เด็กได้ปฏิบัติตามสิ่งที่ตั้งใจไว้ ค้นพบความคิดใหม่ๆ เป็นช่วงที่เด็กต้องเลือกและตัดสินใจ ใช้วัสดุอุปกรณ์ บริเวณและขั้นตอนในการเล่น ซึ่งทำให้เด็กเป็นทำงานอย่างจริงจัง เด็กได้เล่นอย่างมีจุดหมาย การเล่นเป็นการพัฒนาและเป็นการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นของเด็กคือความต้องการที่จะสำรวจ ทดลอง ประดิษฐ์ สร้างสรรค์ และเลียนแบบ ดังนั้นเมื่อเด็กได้วางแผนกิจกรรมจึงมีลักษณะทั้งการทำงานที่จริงจังและการเล่นที่มีความสนุกสนานและสร้างสรรค์อย่างเป็นธรรมชาติ จากการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ในช่วงสัปดาห์ที่ 3 และ 4 เด็กสามารถทำกิจกรรมตามที่ได้วางแผนไว้ได้มากขึ้น และสามารถปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมครบตามเวลาที่กำหนด ทั้งนี้เด็กยังสามารถปฏิบัติกิจกรรมจนสำเร็จ รู้จักการอดทนและรอคอย ทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามข้อตกลง ได้ สอดคล้องกับ ฐานกร เทียมทัน (2558 : 19) การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ สังคม มีโอกาสปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รู้จักอดทน ให้อภัย ทำให้รู้บทบาทของการเล่นและการอยู่ร่วมกัน เป็นการตอบสนองความต้องการธรรมชาติของเด็ก และสอดคล้องกับ ยุพาวรรณ กันภัย (2559) กล่าวว่า ชั้นปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมตามข้อตกลงและแผนการทำงานที่เด็ก ได้วางแผนไว้ ครูคอยสังเกต ช่วยเหลือ แนะนำ เมื่อเด็กต้องการ หลังจากเสร็จกิจกรรมเก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย

การจัดกิจกรรมขั้นทบทวน เด็กจะกลับมานั่งกลุ่มใหญ่ และครูเลือกตัวแทนให้เด็กนำเสนอผลงานและการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง หลังจากนั้นครูและเด็กร่วมกันทบทวนเชื่อมโยงระหว่างการวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร ในช่วงสัปดาห์ที่ 1 เด็กไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมตามที่วางแผนไว้ และในช่วงสัปดาห์ที่ 4 เด็กสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามที่วางแผนไว้ และสามารถนำเสนอผลงานได้

ตัวอย่างสถานการณ์

- ครู : เด็กๆ ได้ทำกิจกรรมตามที่วางแผนไว้หรือไม่
- เด็กๆ : ได้ทำตามที่เราวางแผนไว้
- ครู : เด็กๆ ทำกิจกรรมได้ทันเวลาหรือไม่ หากไม่เพราะอะไร
- เด็กๆ : วันนี้ทำกิจกรรม 3 อย่าง ทัน
- ครู : ขณะทำกิจกรรม เด็กๆ พบปัญหาอะไร และแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร
- เลขที่ 10 : ที่เล่นน้ำแคบ ต้องรอเพื่อนค่ะ
- เลขที่ 18 : เล่นกะลาเดินไม่ได้ค่ะ
- ครู : ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป เด็กๆ จะปรับปรุงแผนการทำงานของเรา

ตนเองอย่างไร

เลขที่ 2 : จะเปลี่ยนกิจกรรมเล่น

เลขที่ 6 : เล่นอย่างอื่นแทน

และในช่วงสัปดาห์ที่ 5 – 6 เด็กมีความกล้าแสดงอารมณ์และความรู้สึกในการนำเสนอผลงานได้ รวมไปถึงการปฏิบัติกิจกรรม โดยที่ครูไม่ต้องคอยแนะนำ สอดคล้องกับ สุพัตรา สารพันธ์ (2564) กล่าวว่า ขั้นการทบทวน เป็นการจัดกิจกรรมสนทนา อภิปรายเกี่ยวกับผลงานหรือกิจกรรมที่เด็กทำ โดยการสะท้อนพูดคุย และเล่าถึงการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนที่วางเป็นรายบุคคล โดยมีครูสนับสนุนให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตนเองและเพื่อน

ตอนที่ 3 การศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการ

วางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

การศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนของเด็กวัยอนุบาล พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.8219 แสดงว่าเด็กวัยอนุบาล มีวินัยในตนเองเพิ่มขึ้น เท่ากับ 0.8219 หรือคิดเป็นร้อยละ 82.19 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความชัดเจน โดยสังเคราะห์ขั้นตอนหลักจากรูปแบบการจัดกิจกรรมกลางแจ้งและหนุนเสริมร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน มี 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวางแผน ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ และ ขั้นที่ 3 การทบทวน ซึ่งในแต่ละขั้นแสดงให้เห็นถึงกระบวนการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่ต่อเนื่องตั้งแต่ขั้นการวางแผนจนถึงขั้นการทบทวน

ขั้นที่ 1 การวางแผน เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ครูอธิบาย สาธิต การเล่นเกม และวางแผนเลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเอง วางแผนร่วมกับเพื่อน ซึ่งมีกิจกรรมกลางแจ้งทั้งหมด 6 กิจกรรม 1) เครื่องเล่นสนาม 2) บ่อทราย 3) ที่เล่นน้ำ 4) บ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง 5) มุมช่างไม้ และ 6) เกมการละเล่น ซึ่งให้วางแผนเลือกทำกิจกรรม 3 กิจกรรม โดยวางแผนด้วยภาพหรือสัญลักษณ์ สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2560, น.77-78) กล่าวถึงประเภทของกิจกรรมกลางแจ้งไว้ดังนี้ เครื่องเล่นสนาม บ่อทราย ที่เล่นน้ำ บ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง มุมช่างไม้ และเกมการละเล่น และสอดคล้องกับ Schweinhart. (1987 อ้างถึงใน จินดา น้ำเจริญ, 2540, หน้า 20) กล่าวว่า การวางแผน (Plan) เป็นการสนทนาร่วมกันระหว่างครูกับเด็กและเด็กกับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่ เด็กต้องการทำตามความสนใจของตน รวมทั้งวิธีการที่จะดำเนินกิจกรรม หลังจากกิจกรรมหนึ่งสิ้นสุดลง เด็กจะ ทำกิจกรรมใดต่อไป ครูจะมีส่วนช่วยในการวางแผนเพื่อ

จัดเตรียมกิจกรรมสนองความคิดของเด็กอีกทั้งช่วยให้ เด็กปฏิบัติกิจกรรมด้วยความรู้สึที่ดี ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ การวางแผนกิจกรรมจะแสดงได้ด้วยภาพหรือ สัญลักษณ์ประจำตัวเด็ก

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ ครูให้เด็กเล่นกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ในขั้นวางแผนอย่างอิสระตามความสนใจตามเวลาที่กำหนด ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น ครูจดบันทึกการเล่นของเด็กตามที่วางแผนไว้ เมื่อครบกำหนดเวลาครูส่งสัญญาณให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเป็นกิจกรรมต่อไปตามที่วางแผนไว้ตามลำดับ หลังจากนั้นให้เด็กเก็บของเล่นและอุปกรณ์ให้เรียบร้อย สอดคล้องกับ กระทรงศึกษาธิการ (2560, น.78-79) กล่าวว่า แนวทางการจัดกิจกรรม กลางแจ้ง มีดังต่อไปนี้ เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง ครูจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่น ให้พร้อม การติดตั้งเครื่องเล่น ควรติดตั้งบนพื้นสนามหญ้า เพื่อว่าจะได้ปลอดภัย และควรติดตั้งให้ห่างกันพอสมควร เมื่อเกิดการพลัดตกหกล้มจะได้ไม่พาดถูกคนอื่น หรือ เครื่องเล่นอื่น ครูสาธิตการเล่นเครื่องเล่นสนามบางชนิด ให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจและให้เวลาเล่นนานพอควร ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น การอยู่ร่วมกันกับ เพื่อนของเด็ก เมื่อหมดเวลาควรให้เด็กเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย และให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น และสอดคล้องกับ Schweinhart. (1987 อ้างถึงใน จินดา น้ำเจริญ,2540,หน้า 20) กล่าวว่า การปฏิบัติ (Do) เป็นการทำกิจกรรมตามที่เด็กวางแผนไว้ โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำและ ช่วยเหลือในด้านความคิดในจังหวะที่เหมาะสม สามารถทำงานด้วยตัวของเขาเอง หรือร่วมกับเพื่อน โดยอิสระ ตามเวลาที่ครูกำหนดให้รวมทั้งช่วยกันเก็บและจัดของให้เข้าที่เรียบร้อยหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม

ขั้นที่ 3 การทบทวน ครูเลือกตัวแทนให้เด็กนำเสนอผลงานและการปฏิบัติกิจกรรม กลางแจ้ง หลังจากนั้นครูและเด็กร่วมกันทบทวนเชื่อมโยงระหว่างการวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร เมื่อนำเสนอผลงานเสร็จแล้วครูให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น สอดคล้องกับ Schweinhart. (1987 อ้างถึงใน จินดา น้ำเจริญ,2540,หน้า 20) กล่าวว่า การทบทวน (Review) เป็นการจัดกิจกรรมสนทนากิปรายถึงผลงานที่เด็กทำและทบทวน ว่าสามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร ผลงานของเด็กมี ความแตกต่างกันหรือไม่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรตระหนักและให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กและคำนึงถึงการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ครูมีบทบาทในการกระตุ้นและอำนวยความสะดวก

1.2 ควรศึกษาวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลให้มีความเข้าใจที่ชัดเจน ให้สามารถประเมินเพื่อส่งเสริมเด็กได้อย่างเหมาะสม

1.3 ควรศึกษาและทำความเข้าใจขั้นตอนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งและขั้นตอนกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ก่อนการนำไปใช้เพื่อเป็นการนำไปเสริมสร้างวินัยในตนเองของวัยอนุบาล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ควรระมัดระวังความปลอดภัยขณะเด็กทำกิจกรรมกลางแจ้งอย่างใกล้ชิด และตรวจตราสถานที่ เครื่องเล่น อุปกรณ์ที่ใช้จัดกิจกรรมกลางแจ้ง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 หากเด็กเปลี่ยนกิจกรรมไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้ ครูควรเข้าไปถามเหตุผลในการเปลี่ยนแผน และแนะนำไม่让孩子เปลี่ยนแผนบ่อยมากนัก

2.2 หากเด็กเลือกเล่นกิจกรรมเดิม ครูควรสาธิตกิจกรรมอื่นให้มีความน่าสนใจมากขึ้น

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ. (2560). รัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- จินดา น้ำเจริญ.(2540). การศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมลักษณะนิสัย แบบวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน. วิชาเอกปฐมวัย. การศึกษามหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชาติชาย ปิลาวสน์.(2544).การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยโดยใช้กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน.สาขาการศึกษาปฐมวัย.การศึกษามหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เชวง ช้อนบุญ.(2554).การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบ MATH-3C เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย.สาขาการศึกษาปฐมวัย.การศึกษามหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คารารัตน์ ทัพโต.(2554).การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน.สาขาหลักสูตรและการสอน.มหาวิทยาลัยบูรพา
- ทิสนา แคมมณี.2562.ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 23.กรุงเทพมหานคร.สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนากร เทียมทัน.(2558).การพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง โดยใช้วัสดุท้องถิ่น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย.มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- ธิดา พิทักษ์สินสุข. (2562).วิกฤตปฐมวัยกระทบอนาคตชาติ The Effects of Early Childhood Education Crisis on Thailand's Future. วารสารการจัดการทางการศึกษาปฐมวัย(ปีที่ 1 ฉบับที่ 1), 77-89.
- นฤมล เนียมหอม.(2549).การพัฒนากระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมของครูในการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัย โดยใช้แนวความคิดสะท้อนความคิดและการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายใน.ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- น้อมพร เสน่ห์ธรรมศิริ.(2551).ผลการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพฤติกรรมความมีวินัยอย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษาปีที่1.สาขาวิชาประถมศึกษา.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2553).การวิจัยสำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่ 3).สุวีริยาสาส์น.

พัชริ ผลโยธินและคณะ.(2550). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนวคิดไฮสโคป.

กรุงเทพฯ

พวงมณี ทวีรัตน์.(2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ยุพาวรรณ กันภัย. (2559).ผลการจัดกิจกรรมศิลปะแบบวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ที่มีต่อการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดท่ามะปราง จังหวัดสระบุรี.ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วรนาท รักสกุลไทยและคณะครูโรงเรียนเกษมพิทยาแผนกอนุบาล.(2539).เอกสารประกอบการอบรมเรื่องการสอนกระบวนการ:การวางแผน/ปฏิบัติ/ทบทวน. ม.ป.ท.

สุพัตรา สารพันธ์. (2564). ผลการเสริมสร้างการคิดเชิงบริหารของเด็กอนุบาลโดยใช้กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนตามแนวคิดไฮสโคป.สาขาการศึกษาปฐมวัย.การศึกษามหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยบูรพา.

สืบศักดิ์ น้อยดัด.(2555).การศึกษาพฤติกรรมวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ.สาขาการศึกษาปฐมวัย.การศึกษามหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ

อมรรัตน์ สาระหงษ์.(2553).ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง โดยใช้การเล่นของเด็กไทยที่มีต่อทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย.สาขาการจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้.มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

อรุณี แชมหิรัญ.(2561).การพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง โดยการเล่นเกมนุ้ยพัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบ้านบึง (เขื่อน้อย) จังหวัดชลบุรี.สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย.มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Gordon, A.M.,and Browne, K.M. (1996). Guiding young children in a diverse society. Marland: Allyn & Bacon.

Hohmann, M., & Weikart, D.P. (1995). Education Young Children. Ypsilanti: High/Scope Press.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความอนุเคราะห์

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

1. ดร.ฉัฐติพา แซ่มชมดาว

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย และด้านวัดผลประเมินผล

2. นางรัตนภรณ์ ศรีจำปา

หัวหน้าสายชั้นระดับอนุบาล โรงเรียนคลองบ้านพร้าว

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและด้านการศึกษาปฐมวัย

3. นางสาวสุพัตรา สารพันธ์

ครูระดับชั้นอนุบาล โรงเรียนอนุบาลวัดพิชัยสงคราม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑

ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมในระดับปฐมวัย และกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ

ทบทวน

รายนามผู้ช่วยผู้วิจัย

รายนามผู้ช่วยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการขอความสมัครใจของผู้ปกครองในการเข้าร่วมโครงการวิจัย

1. นางสาวอรทัย บุญสุภาพ

ครู ระดับชั้นปฐมวัย

โรงเรียนคลองบ้านพร้าว

สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือ

ที่ อว ๘๘๓๓๓/๐๐๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหาคบวงแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณธรรตติพา แซ่ชมเคดาว ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์ (ฉบับย่อ)
๒. เครื่องมือวิจัย

ด้วยนางสาวภัทรนพิน พวงเงิน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๓๙๒๐๐๘๙ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ ได้รับอนุมัติคำโครงการวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล” โดยมี ดร.เชวง ช้อนบุญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการเตรียมเครื่องมือการวิจัย

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์สูง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย ดังเอกสารแนบ ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิสิตตั้ง รายนามข้างต้นได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๘-๒๕๒-๐๙๙๓ หรือที่ E-mail: 63920089@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๑, ๗๐๕, ๗๐๗
E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

ที่ อว ๘๑๓๓๗/ ๐๐๒

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๔ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๓

๔ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองบ้านพร้าว

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์ (ฉบับย่อ)

๒. เครื่องมือวิจัย

ด้วยนางสาวภัทรนพิน พวงเงิน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๓๙๒๐๐๘๙ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ ได้รับอนุมัติคำโครงการวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล" โดยมี ดร.เชวง ช้อนบุญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการเตรียมเครื่องมือการวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัด คือ คุณรัตนภรณ์ ศรีจำปา ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาล ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์สูง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของ เครื่องมือวิจัย ดังเอกสารแนบ ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิสิตตั้งรายนามข้างต้นได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๘-๒๕๒-๐๙๙๓ หรือที่ E-mail: 63920089@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

สำเนาเรียน คุณรัตนภรณ์ ศรีจำปา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๑, ๗๐๕, ๗๐๗

E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

ที่ อว ๘๑๓๗/ ๐๐๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหาคบทางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดพิชัยสงคราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์ (ฉบับย่อ)
๒. เครื่องมือวิจัย

ด้วยนางสาวภัทรนพิน พวงเงิน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๓๙๒๐๐๘๙ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ ได้รับอนุมัติคำโครงการวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กอนุบาล” โดยมี ดร.เชวง ชื่นบุญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการเตรียมเครื่องมือการวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัด คือ คุณสุพัตรา สารีพันธ์ ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาล ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์สูง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของ เครื่องมือวิจัย ดังเอกสารแนบ ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิสิตดังรายนามข้างต้นได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๘-๒๕๒-๐๙๙๓ หรือที่ E-mail: 63920089@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

สำเนาเรียน คุณสุพัตรา สารีพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๑, ๗๐๕, ๗๐๗
E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

สำเนาหนังสือขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ อว ๘๑๓๗/๘๖๒

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถนนหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๓๓

๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองบ้านพร้าว

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารรับรองจริยธรรมของมหาวิทยาลัยบูรพา
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วยนางสาวภัทรนพิน พวงเงิน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๓๙๒๐๐๘๙ นิสิตหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากโครงการวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลการจัด
กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล"
โดยมี ดร.เชวง ชื่นบุญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และเสนอโรงเรียนท่านในการเก็บข้อมูลเพื่อ
ดำเนินการวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขออนุญาตให้นิสิตดังกล่าวขานามข้างต้น ดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลจากเด็กวัยอนุบาลอายุระหว่าง ๓ - ๕ ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปฐมวัยปีที่ ๑ ห้อง ๒ ปีการศึกษา
๒๕๖๕ โรงเรียนคลองบ้านพร้าว จำนวน ๒๒ คน ระหว่างวันที่ ๔ กรกฎาคม - ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ทั้งนี้
สามารถติดต่อนิสิตดังกล่าวขานามข้างต้น ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๒๕๕๒-๐๙๙๓ หรือที่ E-mail:
63920089@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจิ ชัยมงคล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๕๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๗, ๗๐๕
E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

สำเนาหนังสือรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์

สำเนา

ที่ IRB4-110/2565

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาโครงการวิจัย

รหัสโครงการวิจัย : G-HU057/2565

โครงการวิจัยเรื่อง : ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน
เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

หัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวกัททรพิน พวงเงิน

หน่วยงานที่สังกัด : คณะศึกษาศาสตร์

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ (ดูตามเอกสารตรวจสอบ)

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ฉบับที่ 2 วันที่ 22 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2565
2. เอกสารโครงการวิจัยฉบับภาษาไทย ฉบับที่ 1 วันที่ 26 เดือน เมษายน พ.ศ. 2565
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ฉบับที่ 2 วันที่ 22 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2565
4. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ฉบับที่ 2 วันที่ 22 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2565
5. เอกสารแสดงรายละเอียดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ฉบับที่ 1 วันที่ 26 เดือน เมษายน พ.ศ. 2565
6. เอกสารอื่นๆ
- 6.1 คู่มือและแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล (3-4 ปี) ฉบับที่ 1 วันที่ 26 เดือน เมษายน พ.ศ. 2565

วันที่รับรอง : วันที่ 31 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2565

วันที่หมดอายุ : วันที่ 31 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566

ลงนาม นางสาวพิมลพรรณ เลิศล้ำ

(นางสาวพิมลพรรณ เลิศล้ำ)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ชุดที่ 4 (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ (AF 06-01)

AF 06-01

แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

1. รหัสโครงการวิจัย : G-HU057/2565(C1)

1.1 ชื่อโครงการวิจัย (ไทย)

ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

1.2 ชื่อโครงการวิจัย (อังกฤษ)

EFFECTS OF OUTDOOR ACTIVITIES WITH PLAN-DO-REVIEW PROCESS TO ENHANCE SELF-DISCIPLINE OF PRESCHOOLERS.

2. คณะผู้วิจัย

2.1 หัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ - นามสกุล นางสาวภัทรนพิน พวงเงิน รหัสนิสิต 63920089

หน่วยงานที่สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย

โทรศัพท์ 0982520993 E-mail 63920089@go.buu.ac.th

2.2 อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการหลัก (สารนิพนธ์/ งานนิพนธ์/ วิทยานิพนธ์/ ดุษฎีนิพนธ์)

ชื่อ - นามสกุล อาจารย์ ดร.เชวง ช้อนบุญ ตำแหน่งทางวิชาการ -

หน่วยงานที่สังกัด คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 028327080 , 0863765860 E-mail chawengsak@go.buu.ac.th

3. โครงการวิจัยมีเนื้อหาในกลุ่มสาขาใด

☐ กลุ่มคลินิก/วิทยาศาสตร์สุขภาพ/วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

☒ กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

4. วัตถุประสงค์ของการขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ครังนี้เพื่อ

ดำเนินโครงการวิจัยให้เป็นไปตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัยจาก

แหล่งทุน : อื่นๆ

ทุน : ทุนส่วนตัว

ปีงบประมาณ : 2565

จำนวนเงิน 8,000.00 บาท

ประกอบการดำเนินงาน

☐ สารนิพนธ์

☐ งานนิพนธ์

BUU-IRB Approved

31 มี.ค. 2565

AF 06-01

- ☒ วิทยานิพนธ์
☐ ศษญานิพนธ์

ส่วนที่ 2 หลักฐานแนบประกอบการพิจารณา

- ☒ 1. โครงการวิจัยที่ผ่านการสอบเค้าโครงวิจัย (ภาษาไทย และ/หรือ ภาษาอังกฤษ)
ฉบับที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิจัยเรียบร้อยแล้ว
พร้อมแนบประวัติการศึกษาและประวัติการทำงาน (ถ้ามี) ของนิสิต
- ☒ 2. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Participant Information Sheet) (AF 06-02) -
หากนิสิตขอยกเว้นการใช้เอกสารชี้แจงฯ ไม่ว่ากรณีใด ๆ ก็ตาม
ขอให้แนบใบเหตุผลการขอยกเว้นวิชาการในการขอยกเว้น
โดยแนบไฟล์เอกสารที่มีรายละเอียดของการขอยกเว้นดังกล่าวในรูปแบบไฟล์ PDF
- ☒ 3. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Consent Form) (AF 06-03) -
หากนิสิตขอยกเว้นการใช้เอกสารแสดงความยินยอมฯ ไม่ว่ากรณีใด ๆ ก็ตาม
ขอให้แนบใบเหตุผลการขอยกเว้นวิชาการในการขอยกเว้น
โดยแนบไฟล์เอกสารที่มีรายละเอียดของการขอยกเว้นดังกล่าวในรูปแบบไฟล์ PDF
- ☒ 4. แบบเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบบันทึกข้อมูล (Data Collection Form) แบบสอบถามหรือ สัมภาษณ์
หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง - หากโครงการวิจัยนั้นไม่มีแบบเก็บรวบรวมข้อมูล
ขอให้แนบใบเหตุผลการขอยกเว้นวิชาการ โดยแนบไฟล์เอกสารที่มีรายละเอียดดังกล่าวในรูปแบบไฟล์ PDF
- ☒ 5. เอกสารสรุปผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity) ที่ใช้ในงานวิจัย
จากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ เอกสารสรุปผลความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) -
ในกรณีที่นิสิตออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเอง โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม
ให้นิสิตแนบเอกสารรับรองการตรวจคุณภาพและความเที่ยงตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิ ยกเว้น
เครื่องมือวิจัยที่เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่ม แบบสังเกตพฤติกรรม หรือ
เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ
นิสิตไม่ต้องแนบเอกสารรับรองการตรวจคุณภาพและความเที่ยงตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิ
โดยไม่จำเป็นต้องมีผลการทดลองใช้เครื่องมือมาก่อน (Try out)
- ☒ 6. หลักฐานการสอบผ่านเค้าโครง งานนิพนธ์/ วิทยานิพนธ์/ ศษญานิพนธ์
ที่ผ่านการลงนามจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว
- ☒ 7. เอกสารรายละเอียดของเครื่องมือการวิจัย เช่น คู่มือ หรือ โปรแกรมการฝึกอบรม หรือ
โปรแกรมการทดลอง หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)
- ☐ 8. เอกสารอื่นๆ เช่น หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล/ ใบประชาสัมพันธ์/ ประกาศเชิญชวนเข้าร่วมโครงการ
ฯลฯ (ถ้ามี)
- ☐ 9. แบบแสดงการขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest) (AF 06-04) (ถ้ามี)
กรณีที่โครงการวิจัยได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากหน่วยงานที่สร้างผลประโยชน์เชิงธุรกิจ
ให้แนบเอกสารด้วย เช่น บริษัทฯ

BUU-IRB Approved
31 มี.ค. 2565

AF 06-01

- ☒ 10. หลักฐานการผ่านการอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากหน่วยงานต่างๆ เช่น การอบรมหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (Human Subject Protection Course) หรือ การอบรมหลักสูตรแนวทางการดำเนินการวิจัยทางคลินิกที่ดี (Basic Good Clinical Practice (GCP) Training Course) เป็นต้น (ถ้ามี)
- ☐ 11. สำเนาใบรับรองจริยธรรมจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย (ถ้ามี)
- ☐ 12. เอกสารประกัน (Insurance) ถ้าเป็นโครงการวิจัยของบริษัทเอกชน (ถ้ามี)
- ☐ 13. เอกสารที่มีการรับรองการวิจัยในประเทศ หรือหน่วยงานอื่นอยู่แล้ว (ถ้ามี)
- ☒ 14. หลักฐานการจ่ายค่าธรรมเนียมการยื่นขอพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
- ☒ 15. แบบฟอร์มการชำระเงินค่าธรรมเนียมการยื่นเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา (BUU - IRB Payment) - สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ http://research.buu.ac.th/web2019/?page_id=3506
- ☒ 16. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา (AF 06-01) - แบบเอกสารฉบับนี้ **ในกรณีที่ผู้วิจัยไม่สามารถกรอกข้อมูลในระบบได้ครบถ้วน**
- ☒ 17. แบบบันทึกการแก้ไขเอกสารหลังการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา (AF 06-15) - แบบเอกสารภายหลังจากที่นักวิจัยได้รับผลการพิจารณาจากคณะกรรมการฯ เรียบร้อยแล้ว
- ☐ 18. สำเนาใบเสร็จรับเงิน (สำหรับงานมาตรฐานและจริยธรรมในการวิจัย เป็นผู้แนบ)
- ☐ 19. แบบรายงานการแก้ไขเพิ่มเติมโครงการวิจัย (Amendment Form) (AF 08-01)

ส่วนที่ 3 รายละเอียดของโครงการวิจัย

1. กรณีโครงการวิจัยที่เสนอขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในครั้งนี้ มีการดำเนินการวิจัยที่แบ่งเป็นระยะรวมทั้งสิ้น 1 ระยะ
2. การขอรับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ครั้งนี้ ครอบคลุมเนื้อหาการวิจัยระยะที่ 1 ของโครงการ
3. วัตถุประสงค์การวิจัยในระยะที่ขอรับรอง
 - 3.1) เพื่อศึกษาวิจัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน
 - 3.2) เพื่อเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน
 - 3.3) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

31 มี.ค. 2565

3

4. ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Participants) หรือกลุ่มตัวอย่าง (Samples / Subjects) :

การระบุรายละเอียดของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยว่าเป็นใคร จำนวนกี่คน คำนวณหรือกำหนดอย่างไร และสถานที่เก็บข้อมูลใด หากศึกษาหลายสถานที่ระบุด้วยว่าที่ละที่คน

4.1 ประชากร คือ เด็กวัยอนุบาลชั้นปีที่ 1 อายุ 3 – 4 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนคลองบ้านพร้าว

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 60 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 1 ห้อง 2 อายุ 3 – 4 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

โรงเรียนคลองบ้านพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 30 คน

4.3 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

4.3.1 ผู้วิจัยเลือกใช้การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) แบ่งประชากร

ออกเป็น 2 กลุ่ม เนื่องจาก เด็กวัยอนุบาล อายุ 3-4 ปี ทั้งหมด 60 คน จากโรงเรียนคลองบ้านพร้าว ตำบลบ้านปทุม

อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีคุณลักษณะและจำนวนสมาชิกมีความคล้ายคลึงกันทุกห้องเรียน

4.3.2 ผู้วิจัยดำเนินการจับสลากเลือก 1 ห้องเรียน จาก 2 ห้องเรียน

โดยคำนึงถึงความสมัครใจและการให้ความร่วมมือของสถานศึกษา ได้แก่ เด็กวัยอนุบาลชั้นปีที่ 1 ห้อง 2 อายุ 3 – 4 ปี

ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนคลองบ้านพร้าว จำนวน 30 คน

และกำหนดให้สมาชิกในห้องเรียนดังกล่าวทั้งหมดจะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยต่อไป

ทั้งนี้ผู้วิจัยคำนึงถึงความสมัครใจในการให้ความร่วมมือของโรงเรียนและผู้บริหารของกลุ่มตัวอย่างเป็นหลัก

4.4 สถานที่เก็บข้อมูล คือ โรงเรียนคลองบ้านพร้าว ตำบลบ้านปทุม อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี จำนวน 1

ห้องเรียน

5. การได้มาซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย / กลุ่มตัวอย่าง : การระบุรายละเอียดวิธีที่จะใช้เพื่อเข้าถึงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย /

กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งเกณฑ์การคัดเลือก - คัดออก โดยละเอียด

5.1 การได้มาซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย/กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดประชากร

วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ซึ่งผู้วิจัยสามารถกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ อนุบาลชั้นปีที่ 1 ห้อง 2 อายุ 3 – 4 ปี

ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนคลองบ้านพร้าว จำนวน 30 คน และมีการขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียน

เพื่อการประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองและนักเรียนเข้าร่วมโครงการวิจัย

เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกและเกณฑ์การคัดออกต่อไป

5.2 เกณฑ์การคัดเลือก

5.2.1 เด็กวัยอนุบาล อายุ 3 - 4 ปี

5.3 เกณฑ์การคัดออก

5.3.1 ระยะเวลาของการเข้าร่วมโครงการ คือ ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยจะต้องเข้าร่วมโครงการวิจัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ของเวลาการจัดกิจกรรมทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นจำนวน 20 ครั้งจาก 24 ครั้ง

5.3.2 การถอนตัวออกจากโครงการ คือ

มีโรคประจำตัวหรือพัฒนาการล่าช้าผิดปกติที่ไม่ควรเข้าร่วมโครงการวิจัย

6. กระบวนการดำเนินการวิจัย และกระบวนการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย /

กลุ่มตัวอย่างโดยละเอียด (หากเป็นการทดลองให้ระบุกิจกรรมการทดลองอย่างละเอียดของกลุ่ม)

BUU-IRB Approved

31 มี.ค. 2565

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบแผน One Group Pretest Posttest Design

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ

ทบทวนโดยขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและการเก็บข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

1) กำหนดและศึกษาปัญหาการวิจัย

2) การได้มาซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย/กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดประชากร

วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ซึ่งผู้วิจัยสามารถกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ อนุบาลชั้นปีที่ 1 ห้อง 2 อายุ 3 – 4 ปี

ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนคลองบางพราว จำนวน 30 คน

เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเข้าและเกณฑ์การคัดออกไป

2.1 เกณฑ์การคัดเข้า

2.1.1 ความสมัครใจในการให้ความร่วมมือของโรงเรียนต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ดำเนินการโดยผู้วิจัยประสานงานเพื่อขอความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยในระดับองค์กร

โดยติดต่อชี้แจงข้อโครงการวิจัย ชื่อผู้สอนและผู้เก็บข้อมูล วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย ห้องเรียนที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขต วิธีการวิจัย พร้อมเอกสารจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการทดลองและเก็บข้อมูล โครงร่างการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย และอื่น ๆ ที่โรงเรียนร้องขอ พร้อมทั้งการอธิบายข้อสงสัยต่าง ๆ

ด้วยความเต็มใจเพื่อประกอบการตัดสินใจ และดำเนินการขออนุญาตทำการวิจัยไปยังผู้บริหารระดับโรงเรียน

ระดับสายชั้น ระดับห้องเรียนตามลำดับ

2.1.2 ความสมัครใจในการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้วิจัยมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการขอความสมัครใจในการเข้าร่วมโครงการวิจัยแทน

เพื่อไม่ให้ผู้ปกครองเกิดความเกรงใจต่อผู้วิจัยซึ่งเป็นครูประจำชั้นห้องดังกล่าว

2) ผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง/ผู้อนุบาลของเด็กอนุบาลที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาล อายุต่ำกว่า 7 ปี จึงต้องให้บิดา/มารดา/ผู้ปกครอง/ผู้อนุบาลให้ความยินยอมแทน

ซึ่งดำเนินการประสานงานผ่านทางโทรศัพท์เป็นรายบุคคล โดยผู้ช่วยผู้วิจัยชี้แจงข้อมูลดังนี้ (2.1) ชื่อโครงการวิจัย

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย วิธีการวิจัย ประโยชน์ที่เด็กจะได้รับ ประกอบเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย (AF-06-02)

พร้อมทั้งการอธิบายข้อสงสัยต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจเป็นรายบุคคลเพื่อประกอบการตัดสินใจ (2.2)

การเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนั้นจะไม่มีผลได้ผลเสียต่อการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันและการเรียนรู้ของเด็กแต่อย่างใด

างใด (2.3) เกณฑ์การคัดออก คือ ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยจะต้องเข้าร่วมโครงการวิจัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ของเวลาการจัดกิจกรรมทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นจำนวน 20 ครั้งจาก 24 ครั้ง

และบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง/ผู้อนุบาล/เด็กสามารถถอนตัวจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยได้ตลอดเวลา

จากนั้นบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง/ผู้อนุบาลลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Consent

Form) สำหรับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 7 ปี หรือผู้ไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ตามแบบฟอร์มของมหาวิทยาลัยบูรพา (AF-

06-03)

2.1.3 ผู้วิจัยสุ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จากนั้นดำเนินการวิจัยโดยยึดถือการพิทักษ์สิทธิเด็กอนุบาลซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ตลอดการดำเนินโครงการ

ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ (1) ผู้วิจัยคำนึงถึงสิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัยเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดออก คือ

BUU-IRB Approved

31 น.ร. 2565

AF 06-01

ผู้ปกครองของเด็กอนุบาลสามารถบอกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ไม่ว่าด้วยเหตุผลใดก็ตาม
จากนั้นผู้วิจัยจะพิจารณาคัดออกโดยรายงานกลุ่มตัวอย่างที่เลือกหรือทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใหม่ตามเกณฑ์ที่กำหนด (2)

ผู้วิจัยคำนึงถึงประโยชน์ของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมและเด็กที่ไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้จะไม่ได้รับผลเสียต่อการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันและการเรียนรู้ของเด็กแต่อย่างใด

เด็กอนุบาลจะได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานของหลักสูตรอย่างเท่าเทียมกัน (3)

ผู้วิจัยต้องเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นความลับ

เปิดเผยเฉพาะในรูปแบบการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวม

ในการนี้จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือนำเสนอเป็นรายบุคคล
ต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครองของเด็กอนุบาลที่เข้าร่วมการวิจัยก่อนทุกครั้ง (4)

ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงการสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจแก่กลุ่มตัวอย่างตลอดการวิจัย

2.2 เกณฑ์การคัดออก

2.2.1 ระยะเวลาของการเข้าร่วมโครงการ คือ ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยจะต้องเข้าร่วมโครงการวิจัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
ของเวลาการจัดกิจกรรมทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นจำนวน 20 ครั้งจาก 24 ครั้ง

2.2.2 การถอนตัวออกจากการเข้าร่วมโครงการ คือ

บิดา/มารดา/ผู้ปกครอง/ผู้อนุบาล/เด็กสามารถถอนตัวจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยได้ตลอดเวลา

3) เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลาทั้งหมดทั้งสิ้น 10
สัปดาห์ โดยรวมเวลาในการสังเกตก่อนและหลังการทดลอง ดังนี้

3.1) ผู้วิจัยสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลก่อนการทดลอง (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ใช้เวลา
2 สัปดาห์ ภายใต้มาตรการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในโรงเรียน โดยการคัดกรองตรวจวัดอุณหภูมิ
สวมน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าตลอดการสังเกต ทำความสะอาดสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ด้วยแอลกอฮอล์ 70%
ทุกครั้งหลังการใช้งาน โดยใช้แบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ตรวจให้คะแนนแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาคะแนนพื้นฐาน (Baseline) ของเด็กแต่ละคนในแต่ละพฤติกรรม

3.2) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน
เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล เป็นเวลา 6 สัปดาห์ วันละ 40 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง

ในกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ภายใต้มาตรการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในโรงเรียน

โดยการคัดกรองตรวจวัดอุณหภูมิก่อนดำเนินการทดลอง เว้นระยะห่างระหว่างบุคคล

สวมน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าตลอดการดำเนินการทดลอง ทำความสะอาดสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ด้วยแอลกอฮอล์ 70%
ทุกครั้งหลังการใช้งาน และเด็กที่ผู้ปกครองปฏิเสธเข้าร่วมการวิจัย

ระหว่างการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ผู้วิจัยจะมอบหมายให้ครูผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้แผนการสอนปกติของหลักสูตรสถานศึกษาและเป็นหน่วยการเรียนรู้
เรียนรู้ร่วมกัน ในเวลาเดียวกัน

3.3) เมื่อดำเนินการทดลองครบ 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลหลังการทดลอง (Post-test)
กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ภายใต้มาตรการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
ในโรงเรียน โดยการคัดกรองตรวจวัดอุณหภูมิ สวมน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าตลอดการสังเกต

BUU-IRB Approved

31 มี.ค. 2565

- ทำความสะอาดสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ด้วยแอลกอฮอล์ 70% ทุกครั้งหลังการใช้งาน
โดยใช้แบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
ตรวจให้คะแนนและนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาคะแนนหลังการทดลอง ของเด็กแต่ละคนในแต่ละพฤติกรรม
- 3.4) นำคะแนนที่ได้จากการสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการทดลอง
มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบวินัยในตนเองก่อนและหลังการทดลอง โดยการวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่
ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย
ได้แก่ การทดสอบค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) และการทดสอบค่าที (t-test for Dependent
Sample)
- 3.5) สรุป อภิปรายและนำเสนอรายงานการวิจัยต่อไป ผู้วิจัยจะทำลายเอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับ
ผู้เข้าร่วมโครงการภายในระยะเวลา 6 เดือน หลังจบโครงการ
7. ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อสภาพร่างกายและสรีระของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย / กลุ่มตัวอย่าง
(ถ้าไม่มีความเสี่ยงให้ระบุ ว่า “ไม่มี” กรณีที่มีความเสี่ยง ผู้วิจัยมีวิธีป้องกันอย่างไร และหากมีผลเกิดขึ้นจะแก้ไขอย่างไร)
(โปรดอธิบายให้ชัดเจน)
- 7.1 การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด -19 ในการทำกิจกรรมคัดกรองตรวจวัดอุณหภูมิ
สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าตลอดการสังเกต เว้นระยะห่าง
ล้างมือด้วยแอลกอฮอล์หรือสบู่ทุกครั้งหลังจากทำกิจกรรมเสร็จ ทำความสะอาดสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ด้วยแอลกอฮอล์ 70%
ทุกครั้งหลังการใช้งาน
- 7.2 แนวทางการดูแลและป้องกันการทำกิจกรรม
- 7.2.1 หมั่นตรวจตราเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ประกอบให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยและใช้การได้ดียิ่งเสมอ
- 7.2.2 ขณะเด็กทำกิจกรรมกลางแจ้ง ครูต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อระมัดระวังความปลอดภัยในการเล่น
- 7.2.3 หากเด็กเกิดอุบัติเหตุจากการทำกิจกรรมกลางแจ้งให้เด็กหยุดพักและปฐมพยาบาลเบื้องต้นทันที
8. ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อสภาพจิตใจของผู้เข้าร่วมโครงการ / กลุ่มตัวอย่าง (ถ้าไม่มีความเสี่ยงให้ระบุ ว่า “ไม่มี”)
กรณีที่มีความเสี่ยง ผู้วิจัยมีวิธีป้องกันอย่างไร และหากมีผลเกิดขึ้นจะแก้ไขอย่างไร (โปรดอธิบายให้ชัดเจน)
ไม่มี
9. ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อสภาพสังคมหรือการดำเนินชีวิตของผู้เข้าร่วมโครงการ / กลุ่มตัวอย่าง
(ถ้าไม่มีความเสี่ยงให้ระบุ ว่า “ไม่มี”) กรณีที่มีความเสี่ยง ผู้วิจัยมีวิธีป้องกันอย่างไร และหากมีผลเกิดขึ้นจะแก้ไขอย่างไร
(โปรดอธิบายให้ชัดเจน)
ไม่มี
10. ประโยชน์ที่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย / กลุ่มตัวอย่าง จะได้รับจากการวิจัย โดยระบุประโยชน์ทางตรง
และประโยชน์ทางอ้อม
- 10.1) ประโยชน์ทางตรง คือ เด็กวัยอนุบาลที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ประกอบด้วย
การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง การควบคุมตนเอง การรับผิดชอบตนเอง และการรับผิดชอบต่อส่วนรวม
- 10.2) ประโยชน์ทางอ้อม คือ การเสริมสร้างวินัยในตนเอง ช่วยเพิ่มการควบคุมตนเอง
ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ ดำรงชีวิตร่วมกันเพื่อให้อยู่อย่างราบรื่นมีความสุข ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
ปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนดขึ้น และมีความพร้อมในการดำเนินชีวิตต่อไป
11. กรณีผู้วิจัยได้จัดค่าชดเชยค่าเสียเวลา หรือค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือของที่ระลึกให้กับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย /

AF 06-01

กลุ่มตัวอย่าง กรุณาระบุรายละเอียด และมูลค่าให้ชัดเจน (ทั้งนี้ขอให้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยด้วย และสอดคล้องกับงบประมาณในโครงการวิจัยที่วางแผนไว้)

หลังจบโครงการผู้เข้าร่วมโครงการจะได้รับสิทธิ์เงิน คนละ 1 กล้อง ราคาชุดละ 49 บาท

12. ระยะเวลาของการดำเนินโครงการวิจัย

12.1 ระยะเวลาทั้งหมดตลอดโครงการ จำนวน 2 ปี 6 เดือน

12.2 วันที่เริ่มโครงการวิจัย วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2563

12.3 วันที่คาดว่าจะเริ่มเก็บข้อมูล หรือทำการทดลองกับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย/กลุ่มตัวอย่าง

วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2565 ถึง วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2565

12.4 วันที่คาดว่าจะโครงการวิจัยจะแล้วเสร็จหรือปิดโครงการวิจัย

วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2565

13. ประเด็นที่ต้องการให้คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พิจารณาเพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษ

ไม่มี

ข้าพเจ้ารับทราบว่าคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา จะไม่พิจารณาให้การรับรองการดำเนินการเก็บข้อมูลหรือการทดลองกับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย/กลุ่มตัวอย่างไปแล้ว และข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อมูลทั้งหมดที่นำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในเอกสารนี้มีความถูกต้องทุกประการ

นางสาวกัทรพิน พวงเงิน

หัวหน้าโครงการวิจัย

วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2565

กรณีเป็นวิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/อื่นๆ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/อื่นๆ ให้การรับรองความถูกต้องของข้อมูล

อาจารย์ ดร.เชวง ช้อนบุญ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/อื่นๆ

วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2565

BUU-IRB Approved

31 พ.ค. 2565

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (AF 06-02)

AF 06-02

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Participant Information Sheet)

รหัสโครงการวิจัย : G-HU057/2565

(สำนักงานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นผู้ออกรหัสโครงการวิจัย)

โครงการวิจัยเรื่อง : ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

เรียน บิดามารดา หรือผู้ปกครอง เด็กชาย/เด็กหญิง.....ที่เข้าร่วมโครงการ

ข้าพเจ้า นางสาวภัทรนพิน พวงเงิน ตำแหน่ง นิสิตรดับบัณฑิตศึกษา หน่วยงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมโครงการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลก่อนที่ท่านจะตกลงเข้าร่วมการวิจัย ขอเรียนให้ท่านทราบรายละเอียดของโครงการวิจัย ดังนี้

โครงการวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน 2) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ซึ่งเป็นแนวทางที่เด็กได้รับการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้แนวทางในการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ด้วยการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง(กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีโอกาสได้ เคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งจะประกอบกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ ในที่โล่งหรือสนาม)ร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน (การจัดกิจกรรมแบบลงมือกระทำ ซึ่งเด็กสามารถวางแผนและคาดเดาช่วงเวลาต่อไปว่า เป็นกิจกรรมใดและเด็กสามารถจัดการ ควบคุมได้ว่าช่วงเวลาต่อไปต้องการทำกิจกรรมใด) เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล (การควบคุมตนเอง ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับเด็กวัยอนุบาลที่เข้าร่วมโครงการเป็นเวลารวมทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วยขั้นตอนการสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลก่อนการจัดกิจกรรม 2 สัปดาห์ จากนั้นจะเป็นขั้นตอนของการทดลองจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 6 หัวเรื่อง เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที ซึ่งเด็กจะได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 1 ด้วยหน่วยการเรียนรู้ตามปกติของโรงเรียน โดยใช้กระบวนการและสื่อการเรียนรู้ได้ถูกออกแบบไว้เป็นอย่างดีแล้ว ทั้งนี้เมื่อทดลองจัดกิจกรรมไปแล้วครบ 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยจะดำเนินการสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลหลังการจัดกิจกรรม 2 สัปดาห์

อย่างไรก็ตามการจัดกิจกรรมกลางแจ้งอยู่ภายใต้มาตรการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในโรงเรียน โดยการคัดกรองอุณหภูมิร่างกายของเด็กก่อนเข้าเรียนทุกวัน สวมหน้ากากอนามัยหรือ

Version 1.2/ July 1, 2021

BU-IRB Approved

31 May 2022

- 1 -

Version 2.0/ May 22, 2022

AF 06-02

หน้ากากผ้าตลอดเวลา ล้างมือทุกครั้งหลังการจัดกิจกรรม ทำความสะอาดสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ด้วยแอลกอฮอล์ 70% ทุกครั้งหลังการใช้งาน

การเข้าร่วมโครงการนี้เป็นไปด้วยความสมัครใจ ไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ และมีของที่ระลึกมอบให้หลังจากจบโครงการ เมื่อบิดามารดา/ผู้ปกครอง/ผู้อนุบาล ตกลงให้ความยินยอมให้เด็กเข้าร่วมโครงการแล้ว เด็กจะได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้หัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ดังนั้นผู้เข้าร่วมโครงการจะได้รับการจัดกิจกรรมที่มีเป้าหมายเดียวกับการเรียนรู้ของเด็กที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ เพียงแต่เป็นการเรียนรู้ที่ต่างวิธีการโดยยังคงไว้ซึ่งวัตถุประสงค์การเรียนรู้หลักเดียวกัน แต่ผู้เข้าร่วมโครงการนี้จะได้รับการเสริมสร้างวินัยในตนเองเพิ่มเติมไปด้วย ทั้งนี้หากผู้เข้าร่วมโครงการไม่ประสงค์จะเข้าร่วมหรือต้องการจะถอนตัวจากการเข้าร่วมโครงการสามารถดำเนินการได้ตลอดเวลา โดยสามารถแจ้งกับครูประจำชั้นหรือผู้วิจัยได้โดยตรง ทั้งนี้จะไม่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการหรือถอนตัวแต่อย่างใด และเด็กที่ผู้ปกครองปฏิเสธเข้าร่วมการวิจัย ระหว่างการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ผู้วิจัยจะมอบหมายให้ครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมโดยใช้แผนการสอนปกติของหลักสูตรสถานศึกษาและเป็นหน่วยการเรียนรู้คู่ขนานกัน ในเวลาเดียวกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการวิจัยครั้งนี้ คือ ประโยชน์ทางตรง เด็กวัยอนุบาลได้รับการส่งเสริมวินัยในตนเอง ประโยชน์ทางอ้อม ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้แนวทางการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล และการศึกษาปฐมวัยได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลที่เกิดจากการสังเคราะห์การใช้กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นความลับ การเผยแพร่ผลการวิจัยจะกระทำในภาพรวม โดยผู้วิจัยจะไม่นำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยออกเปิดเผยไม่ว่าในทางใด ๆ เว้นแต่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยจะยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยได้อนุญาตไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น และผู้วิจัยจะทำลายเอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมโครงการภายในระยะเวลา 6 เดือน หลังจบโครงการ

ทั้งนี้หากผู้วิจัยไม่ปฏิบัติตามที่ได้ชี้แจงไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยฉบับนี้ ท่านสามารถแจ้งมายังคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา กองบริหารการวิจัยและนวัตกรรม หมายเลขโทรศัพท์ 038-102620

ข้าพเจ้า นางสาวภัทรนพิน พวงเงิน ตำแหน่ง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หัวหน้าโครงการวิจัยนี้ มีความยินดีและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่จะได้รับความร่วมมือในการเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยในกระบวนการวิจัย หรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเข้าร่วมโครงการใดๆ ติดต่อได้ที่หมายเลขโทรศัพท์มือถือและไลน์ 0982520993 หรือด้วย e-mail address :

63920089@go.buu.ac.th ได้ตลอดระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการ

BUU-IRB Approved

31 May 2022

- 2 -

Version 2.0/ May 22, 2022

Version 1.2/ July 1, 2021

เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (AF 06-03.4)

AF 06-03.4

เอกสารแสดงความยินยอม ของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Consent Form) (สำหรับผู้ที่อายุต่ำกว่า 7 ปี หรือผู้ไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง)

รหัสโครงการวิจัย : G-HU057/2565

(สำนักงานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นผู้ออกรหัสโครงการวิจัย)

โครงการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้าง
วินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

ให้คำยินยอม วันที่ เดือน พ.ศ.

ข้าพเจ้า บิดามารดา/ผู้ปกครอง/ผู้อนุบาล ของ
..... ซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ได้รับการอธิบายถึงวัตถุประสงค์
ของโครงการวิจัย วิธีการวิจัย และรายละเอียดต่างๆ ตามที่ระบุในเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย
ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ไว้แก่ข้าพเจ้า และข้าพเจ้าเข้าใจคำอธิบายดังกล่าวครบถ้วนเป็นอย่างดีแล้ว และผู้วิจัยรับรองว่า
จะตอบคำถามต่างๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยเกี่ยวกับการวิจัยนี้ด้วยความเต็มใจ และไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ
ข้าพเจ้าจึงยินยอมให้ เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ด้วยความสมัคร
ใจ และมีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ การบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนั้นไม่มี
ผลกระทบต่อการเรียนการสอนและการประเมินพัฒนาการของเด็กทั้งสิ้นที่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยจะพึงได้รับ
ต่อไป

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นความลับ จะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่
เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลภาพรวมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต้อง
ได้รับอนุญาตจากข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้ว และมีความเข้าใจดีทุกประการ จึงได้ลงนามในเอกสารแสดง
ความยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

กรณีที่ข้าพเจ้าไม่สามารถอ่านหรือเขียนหนังสือได้ ผู้วิจัยได้อ่านข้อความในเอกสารแสดงความยินยอม
ให้แก่ข้าพเจ้าฟังจนเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้าจึงลงนามหรือประทับลายนิ้วหัวแม่มือของข้าพเจ้าในเอกสาร
แสดงความยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม

(.....)

BUNNAPRO/ผู้ปกครอง/ผู้อนุบาล

31 May 2022

AF 06-03.4

ลงนาม พยาน

(.....)

หมายเหตุ : กรณีที่บิดามารดา/ผู้ปกครอง/ผู้อนุญาตให้ความยินยอมด้วยการประทับลายนิ้วหัวแม่มือ ขอให้พยาน
ลงลายมือชื่อรับรองด้วย

BUU-IRB Approved
31 May 2022

Version 1.2/ July 1, 2021

- 1 -

Version 2.0/ May 22, 2022

เอกสารจากระบบการขอรับการพิจารณาจริยธรรมวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ค

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือในการวิจัย

คู่มือและแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาผู้เรียนให้มีวินัยในตนเองแนวทางหนึ่งที่ใช้ในการจัดการศึกษาคือการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ซึ่งเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมที่让孩子ได้เลือกตัดสินใจและทำกิจกรรมต่างๆ ปฏิบัติตามมารยาททางสังคมด้วยตนเอง ซึ่งส่งเสริมให้เด็กมีวินัยในตนเอง โดยบูรณาการขั้นตอนของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ซึ่งมีกระบวนการกิจกรรม ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวางแผน เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ครูอธิบาย สาธิตการเล่นกิจกรรม และวางแผนเลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเอง วางแผนร่วมกับเพื่อน ซึ่งมีกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม 1) เครื่องเล่นสนาม 2) บ่อทราย 3) ที่เล่นน้ำ 4) บ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง 5) มุมช่างไม้ และ 6) เกมการละเล่น ซึ่งในแต่ละกิจกรรมจะมีกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่เพื่อให้เด็กเลือกทำกิจกรรม และกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรมเด็กต้องวางแผนเลือกทำกิจกรรม 3 กิจกรรม โดยวางแผนด้วยภาพหรือสัญลักษณ์ ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ เด็กปฏิบัติตามกิจกรรมตามที่วางแผนเป็นรายบุคคลและปฏิบัติร่วมกับกลุ่ม เมื่อหมดเวลาควรให้เด็กเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย ขั้นที่ 3 การทบทวน เด็กสะท้อนสิ่งที่ได้กระทำหรือการจัดกิจกรรมสนทนากิปรายถึงผลงานที่เด็กทำและทบทวน มีการเชื่อมโยงระหว่างการวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร และให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น

จุดมุ่งหมาย

เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ประกอบด้วย

1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง
2. การควบคุมตนเอง
3. การรับผิดชอบต่อตนเอง
4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม

หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. การจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน มีขั้นตอนทั้งหมด 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นที่ 1 การวางแผน
2. ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ

3. ขั้นที่ 3 การทบทวน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมทั้งสิ้น 40 นาที โดยแบ่งระยะเวลาเป็น

ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน ระยะเวลา 10 นาที

ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติ ระยะเวลา 20 นาที

ขั้นที่ 3 ขั้นการทบทวน ระยะเวลา 10 นาที

3. ผู้วิจัยดำเนินการสังเกตโดยใช้แบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล เป็นการสังเกตระหว่างทำกิจกรรม และนำผลที่ได้มาบันทึกผลลงในแบบบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม

4. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การวางแผน เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง ชักชวนข้อตกลง ครูอธิบาย สาธิต การเล่นเกม และวางแผนเลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเอง วางแผนร่วมกับเพื่อน ซึ่งมีกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม ได้แก่

- 1) เครื่องเล่นสนาม
- 2) บ่อทราย
- 3) ที่เล่นน้ำ
- 4) บ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง
- 5) มุมช่างไม้
- 6) เกมการละเล่น

ในแต่ละกิจกรรมจะมีกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่เพื่อให้เด็กเลือกทำกิจกรรม และต้องวางแผนเลือกทำกิจกรรม 3 กิจกรรม ซึ่งในแต่ละวันเด็กต้องเลือกทำกิจกรรมใหม่อย่างน้อย 1 กิจกรรม โดยวางแผนด้วยภาพหรือสัญลักษณ์

ขั้นที่ 2 เด็กปฏิบัติกิจกรรม 3 กิจกรรมตามที่ได้วางแผนทั้งกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่ตามที่วางแผนเป็นรายบุคคลและปฏิบัติร่วมกับกลุ่ม ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น ครูจดบันทึกการเล่นของเด็กตามที่วางแผนไว้ เมื่อครบกำหนดเวลาครูส่งสัญญาณให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเป็นกิจกรรมลำดับที่ 2 และ 3 ตามที่วางแผนไว้ตามลำดับ หากเด็กเปลี่ยนใจจากแผนที่กำหนดไว้ ครูต้องถามเหตุผลในการเปลี่ยน และไม่ควรให้เด็กเปลี่ยนแผนบ่อยนัก หากหมดเวลาให้เด็กอบอุ่นร่างกายหลังเล่นเสร็จและเก็บของเล่นอุปกรณ์ให้เรียบร้อย

ขั้นที่ 3 การทบทวน เด็กสะท้อนสิ่งที่ได้กระทำหรือการจัดกิจกรรมสนทนาอภิปรายถึงผลงานที่เด็กทำและทบทวน มีการเชื่อมโยงระหว่างการวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่าสามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร และให้เด็ก

ทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น โดยจัดในกิจกรรมกลางแจ้ง ซึ่งสามารถสรุปโครงสร้างกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ดังตารางต่อไปนี ตารางที่ 22 โครงสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ตารางที่ 22 โครงสร้างการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	การจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน
ขั้นที่ 1 การวางแผน	
1. สร้างข้อตกลง	เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงเพื่อความเป็นระเบียบ
2. ชักชวนข้อตกลง	ครูสุ่มเลือกเด็กให้บอกข้อตกลง
3. อธิบายและสาธิตการเล่นกิจกรรมนั้นๆ	ครูอธิบายและสาธิตการเล่นกิจกรรมนั้นๆ
4. การวางแผน	เด็กวางแผนเลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเองและวางแผนกับเพื่อน ซึ่งมีกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม ดังนี้ 1) เครื่องเล่นสนาม 2) บ่อทราย 3) ที่เล่นน้ำ 4) บ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง 5) มุมช่างไม้ และ 6) เกมการละเล่น ซึ่งให้วางแผนเลือกทำกิจกรรม 3 กิจกรรมซึ่งในแต่ละวันเด็กต้องเลือกกิจกรรมใหม่อย่างน้อย 1 กิจกรรมวางแผนด้วยภาพหรือสัญลักษณ์
ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ	
5. การปฏิบัติกิจกรรมและการสังเกต	เด็กปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้วางแผนเป็นรายบุคคลและปฏิบัติร่วมกับกลุ่มขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น การอยู่ร่วมกันกับเพื่อนของเด็ก ครูจดบันทึกการเล่นของเด็กตามที่วางแผนไว้
6. การเปลี่ยนกิจกรรม	เมื่อครบกำหนดเวลาครูส่งสัญญาณให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเป็นกิจกรรมลำดับที่ 2 และ 3 ตามที่วางแผนไว้ตามลำดับ หากเด็กเปลี่ยนใจจากแผนที่กำหนดไว้ ครูต้องถามเหตุผลในการเปลี่ยนและไม่ควรให้เด็กเปลี่ยนแผนบ่อยนัก
7. การเก็บของเล่น	เมื่อหมดเวลาควรให้เด็กเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย

ตารางที่ 22 (ต่อ) โครงสร้างการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	การจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน
ขั้นที่ 3 การทบทวน	
8. นำเสนอผลงานหรือกิจกรรม	ครูให้เด็กสะท้อนสิ่งที่เด็กได้กระทำหรือการจัดกิจกรรมสนทนาอภิปรายถึงผลงานที่เด็กทำและทบทวน
9. การทบทวนการปฏิบัติกิจกรรม	เชื่อมโยงระหว่างกระบวนการวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่าสามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร
10. การทำความสะอาดร่างกาย	ให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อย

บทบาทครูและบทบาทเด็กในการทำกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

บทบาทครู

1. ศึกษาหลักการและขั้นตอนการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง และกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ตามแนวคิดไฮสโคป
2. ครูจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในแต่ละกิจกรรม

ตารางที่ 23 บทบาทครูและบทบาทเด็ก

ขั้นการจัดกิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทเด็ก
ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน	- สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก - สุ่มเลือกเด็กทบทวนข้อตกลง - จัดพื้นที่สำหรับการวางแผน - จัดหาสื่อและอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม - อธิบายและสาธิตการปฏิบัติกิจกรรม - จัดบันทึกการวางแผนของเด็ก	- สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรมร่วมกับครู - ทบทวนข้อตกลงกับครู - วางแผนการปฏิบัติกิจกรรมทั้งกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่จาก 6 กิจกรรมวางแผนเลือก 3 กิจกรรม

ตารางที่ 23 (ต่อ) บทบาทครูและบทบาทเด็ก

ขั้นการจัดกิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทเด็ก
ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติ	- ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก ช่วยกระตุ้นและสนับสนุนแผนในการทำ	- ลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามที่วางแผนไว้
	กิจกรรมของเด็ก - ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในจังหวะที่เหมาะสม สังเกตการทำกิจกรรมของเด็ก - ครูจัดบันทึกการเล่นของเด็กตามที่ได้วางแผนไว้ - ครูส่งสัญญาณให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเมื่อครบกำหนด	- เมื่อครบกำหนดเวลาเด็กเปลี่ยนกิจกรรมเป็นกิจกรรมลำดับที่ 2 และ 3 ตามที่วางแผนไว้ตามลำดับ
ขั้นที่ 3 ขั้นการทบทวน	- ครูเป็นผู้รับฟังและตั้งคำถามเพื่อให้เด็กได้ทบทวน ทำความเข้าใจกิจกรรม เชื่อมโยงแผนงานและผลการทำกิจกรรมของเด็ก	- สะท้อนถึงสิ่งที่ได้ทำกิจกรรม

โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

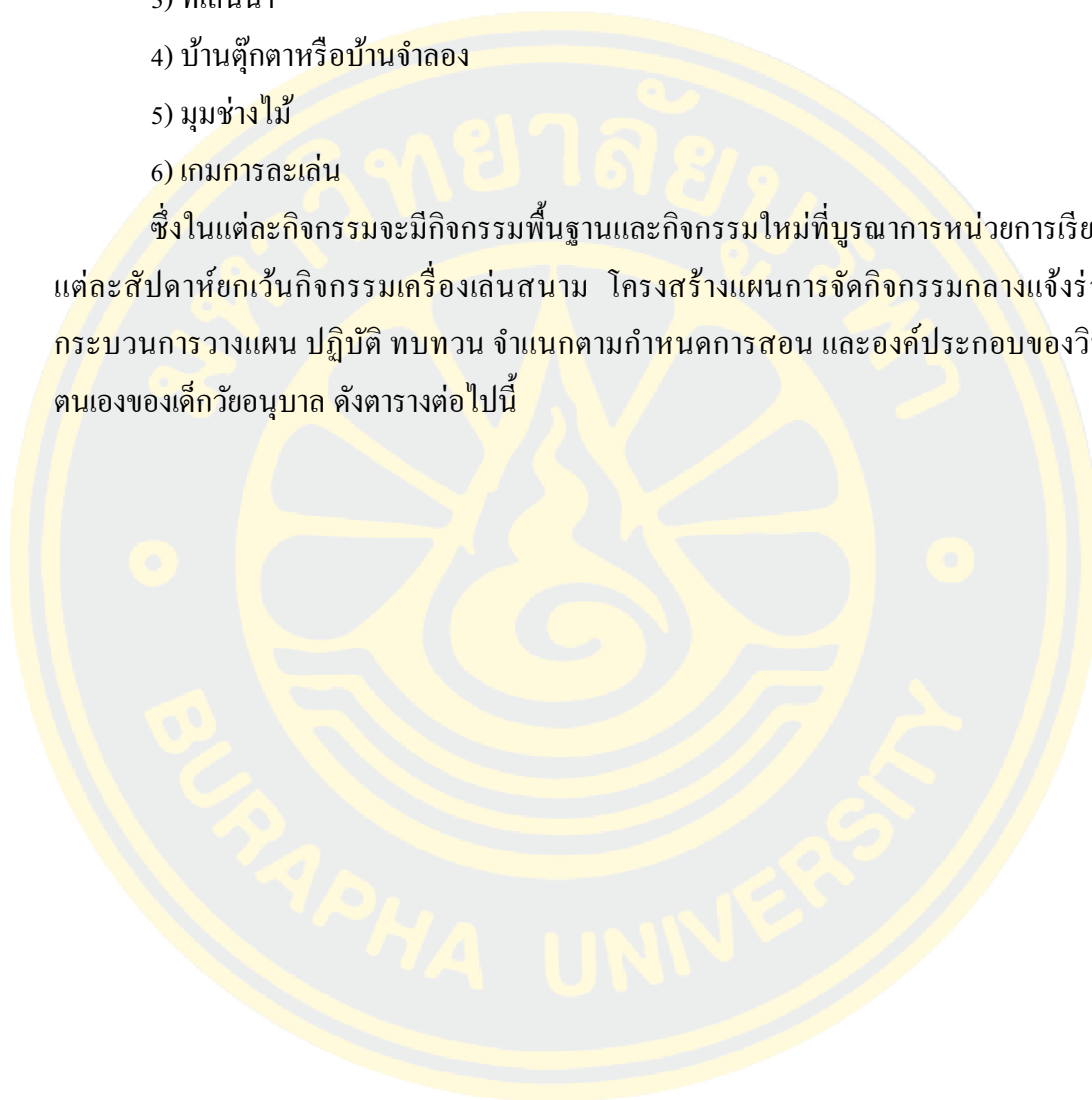
การจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ใช้นักเรียนเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนคลองบ้านพร้าว รวมทั้งสิ้น 6 หน่วย ประกอบด้วย

- 1) ถิ่นบัวหลวง
- 2) สัตว์น่ารัก
- 3) เศรษฐกิจพอเพียง
- 4) คณิตคิดสนุก
- 5) วิทยาศาสตร์น่ารู้
- 6) สีสันสดใส

และมีกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม ได้แก่

- 1) เครื่องเล่นสนาม
- 2) ป่อทราย
- 3) ที่เล่นน้ำ
- 4) บ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง
- 5) มุมช่างไม้
- 6) เกมการละเล่น

ซึ่งในแต่ละกิจกรรมจะมีกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่ที่บูรณาการหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์เกี่ยวกับกิจกรรมเครื่องเล่นสนาม โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน จำแนกตามกำหนดการสอน และองค์ประกอบของวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 24 โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนจำแนกตามหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้	กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน					
	การเล่นน้ำ	การเล่นทราย	การเล่นเครื่องเล่น	การเล่นบทบาทสมมติ	การเล่นช่างไม้หรือบล็อกไม้	การเล่นเกม
ถื่นบัวหลวง	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นน้ำอิสระ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นทรายอิสระ	1. กระดานเดิน 2. ชิงช้า 3. ไม้กระดก 4. เครื่องเล่นปีนป่าย	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นบทบาทสมมติตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. บล็อกไม้ขนาดใหญ่ตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. กระโดดเชือก ประกอบคำคล้องจองบัวหลวง
	กิจกรรมใหม่ 2. ดอกบัวหลวงใช้ลอยกระทงหรือเล่นกับน้ำในรูปแบบอื่นๆ 3. บัวรดน้ำที่มีปริมาณการไหลที่แตกต่างกัน	กิจกรรมใหม่ 2. ดอกบัวหลวงใช้ประกอบการเล่น 3. พิมพ์รูปดอกบัวสำหรับสร้างสรรค์ทราย	5. เครื่องเล่นลอด 6. เครื่องเล่นรื้อข้าม 7. เครื่องเล่นการเดินทรงตัว	กิจกรรมใหม่ 2. อุปกรณ์และสื่อร้านค้าขายดอกบัว	กิจกรรมใหม่ 2. ช่างไม้สร้างอ่างบัวด้วยบล็อกไม้จำลอง	กิจกรรมใหม่ 2. การเล่นเกมตั้งแต่เก็บดอกบัว

ตารางที่ 24 (ต่อ) โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน จําแนกตามหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้	กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน					
	การเล่นน้ำ	การเล่นทราย	การเล่นเครื่องเล่น	การเล่นบทบาทสมมติ	การเล่นช่างไม้หรือบล็อกไม้	การเล่นเกม
สัตว์น่ารัก	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นน้ำอิสระ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นทรายอิสระ	1. กระดานลื่น 2. จิงช้า 3. ไม้กระดก 4. เครื่องเล่นปีนป่าย 5. เครื่องเล่นลอด	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นบทบาทสมมติตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. บล็อกไม้ขนาดใหญ่ตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. กระโดดเชือก ประกอบคำคล้องจองสัตว์ 2. การละเล่นตั้งแต่
	กิจกรรมใหม่ 2. หุ่นสัตว์จำลองลอยน้ำหรือเล่นกับน้ำในรูปแบบอื่นๆ	กิจกรรมใหม่ 2. สร้างสวนสัตว์ด้วยทราย และพิมพ์ภาพสัตว์	6. เครื่องเล่นรื้อข้าม 7. เครื่องเล่นการเดินทรงตัว	กิจกรรมใหม่ 2. บทบาทสมมติเลียนแบบสัตว์ต่างๆตามที่อยู่อาศัยของสัตว์	กิจกรรมใหม่ 2. ช่างไม้สร้างสวนสัตว์ด้วยบล็อกไม้จำลอง	กิจกรรมใหม่ 3. การละเล่นเดินกะลา

ตารางที่ 24 (ต่อ) โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน จำแนกตามหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้	กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน						
	การเล่นน้ำ	การเล่นทราย	การเล่นเครื่องเล่น	การเล่นบทบาทสมมติ	การเล่นช่างไม้หรือบล็อกไม้	การเล่นเกม	
เศรษฐกิจพอเพียง	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นน้ำอิสระ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นทรายอิสระ	1. กระดานเดิน 2. จิงช้า 3. ไม้กระดก 4. เครื่องเล่นปีนป่าย 5. เครื่องเล่นลอด 6. เครื่องเล่นร้วข้าม 7. เครื่องเล่นการเดินทรงตัว	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นบทบาทสมมติตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. บล็อกไม้ขนาดใหญ่ตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. กระโดดเชือกประกอบคำคล้องจองเศรษฐกิจพอเพียง 2. การเล่นเกมตั้งเต 3. การเล่นเกมเดินกะลา	
	กิจกรรมใหม่ 2. รดน้ำต้นไม้	กิจกรรมใหม่ 2. สร้างสรรค์ทรายด้วยเศษวัสดุเหลือใช้		กิจกรรมใหม่ 2. บทบาทสมมติปลูกผัก	กิจกรรมใหม่ 2. ช่างไม้สร้างแปลงผักด้วยบล็อกไม้จำลอง	กิจกรรมใหม่ 4. การเล่นฟองสบู่	

ตารางที่ 24 (ต่อ) โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน จำแนกตามหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้	กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน						
	การเล่นน้ำ	การเล่นทราย	การเล่นเครื่องเล่น	การเล่นบทบาทสมมติ	การเล่นช่างไม้หรือบล็อกไม้	การเล่นเกม	
คณิตคิดสนุก	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นน้ำอิสระ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นทรายอิสระ	1. กระดานเดิน 2. ชิงช้า 3. ไม้กระดก 4. เครื่องเล่นปีนป่าย 5. เครื่องเล่นลอด 6. เครื่องเล่นรื้อข้าม 7. เครื่องเล่นการเดินทรงตัว	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นบทบาทสมมติตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. บล็อกไม้ขนาดใหญ่ตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. กระโดดเชือก ประกอบคำคล้องจอง หนึ่ง - สอง 2. การละเล่นดั้งเดิม 3. การละเล่นเดินกะลา 4. การเล่นฟองจรวด	
	กิจกรรมใหม่ 2. ตักน้ำใส่ขวดที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน	กิจกรรมใหม่ 2. พิมพ์ภาพจากทรายจากรูปทรงต่างๆ		กิจกรรมใหม่ 2. บทบาทสมมติการเล่นขายของ	กิจกรรมใหม่ 2. สร้างรูปร่างและรูปทรงเรขาคณิตด้วยบล็อกไม้จำลอง	กิจกรรมใหม่ 5. การละเล่นตีลูกกลิ้ง	

ตารางที่ 24 (ต่อ) โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน จําแนกตามหน่วยการเรียนรู้

กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน						
หน่วยการเรียนรู้	การเล่นน้ำ	การเล่นทราย	การเล่นเครื่องเล่น	การเล่นบทบาทสมมติ	การเล่นช่างไม้หรือบล็อกไม้	การเล่นเกม
วิทยาศาสตร์น่ารู้	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นน้ำอิสระ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นทรายอิสระ	สนาม 1. กระดานเดิน 2. ชิงช้า 3. ไม้กระดก 4. เครื่องเล่นปีนป่าย 5. เครื่องเล่นลอด 6. เครื่องเล่นร้วข้าม 7. เครื่องเล่นการเดินทรงตัว	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นบทบาทสมมติตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. บล็อกไม้ขนาดใหญ่ตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน กิจกรรมพื้นฐาน 1. กระโดดเชือกประกอบคำคล้องจองแสงแดด 2.การละเล่นตั้งแต่ 3. การละเล่นเดินกะลา 4. การเล่นฟองจรวด 5. การละเล่นตีลูกกล้อ
	กิจกรรมใหม่ 2. ทดลองการจมนลอย	กิจกรรมใหม่ 2. สร้างบ้านด้วยทราย		กิจกรรมใหม่ 2. บทบาทสมมติ นักวิทยาศาสตร์	กิจกรรมใหม่ 2. ช่างไม้สร้างบ้านด้วยบล็อกไม้จำลอง	กิจกรรมใหม่ 6. การละเล่นน้ำกันกล้วย

ตารางที่ 24 (ต่อ) โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนจำแนกตามหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้	กิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน					
	การเล่นน้ำ	การเล่นทราย	การเล่นเครื่องเล่นสนาม	การเล่นบทบาทสมมติ	การเล่นช่างไม้หรือบล็อกไม้	การเล่นเกมการละเล่น
สีคันสไล	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นน้ำอิสระ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นทรายอิสระ	1. กระดานลื่น 2. จิงช้า 3. ไม่กระดก 4. เครื่องเล่นปั่นปาย 5. เครื่องเล่นลอด 6. เครื่องเล่นเร็วข้าม 7. เครื่องเล่นการเดินทรงตัว	กิจกรรมพื้นฐาน 1. เล่นบทบาทสมมติตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. บล็อกไม้ขนาดใหญ่ตามจินตนาการ	กิจกรรมพื้นฐาน 1. กระโดดเชือกประกอบคำคล้องจองสายรุ้ง 2. การละเล่นตั้งแต่ 3. การละเล่นเดินกะลา 4. การเล่นฟองจรวด 5. การละเล่นตุ๊กต้อ 6. การละเล่นม้านก ก๊วย
	กิจกรรมใหม่ 2. สักตีสักจากธรรมชาติ	กิจกรรมใหม่ 2. วาดภาพบนทราย		กิจกรรมใหม่ 2. บทบาทสมมติอาชีพ	กิจกรรมใหม่ 2. ช่างไม้สร้างสวนสนุกด้วยบล็อกไม้จำลอง	กิจกรรมใหม่ 7. การละเล่นปิดท้ายตุ๊กตา

รูปแบบในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อ
เสริมสร้างวินัยในตนเอง

วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง
ร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน ดังนี้

1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง
 - 1.1 การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง
 - 1.2 การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก
2. การควบคุมตนเอง
 - 2.1 การอดทนและรอคอย
 - 2.2 การปฏิบัติตามข้อตกลง
3. การรับผิดชอบต่อตนเอง
 - 3.1 การช่วยเหลือตนเอง
 - 3.2 การปฏิบัติงานในหน้าที่
4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม
 - 4.1 การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - 4.2 การปฏิบัติตามมารยาทสังคม

ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมทั้งสิ้น 40 นาที โดยแบ่งระยะเวลาเป็น

ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน ระยะเวลา 10 นาที

ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติ ระยะเวลา 20 นาที

ขั้นที่ 3 ขั้นการทบทวน ระยะเวลา 10 นาที

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนของเด็กวัย
อนุบาล มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน

1. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงเพื่อความเป็นระเบียบ
2. ครูชักชวนข้อตกลงกับเด็ก โดยสุ่มเลือกเด็กให้บอกข้อตกลง

3. อธิบายและสาธิตการเล่นกิจกรรมนั้นๆ

4. ให้เด็กวางแผนเลือกกิจกรรม 3 กิจกรรมซึ่งในแต่ละวันเด็กต้องเลือกกิจกรรมใหม่อย่างน้อย 1 กิจกรรม ตามความสนใจของตนเองและวางแผนกับเพื่อน วางแผนด้วยภาพหรือสัญลักษณ์

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ

5. ให้เด็กปฏิบัติกิจกรรม 3 กิจกรรมตามที่ได้วางแผนทั้งกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่เป็นรายบุคคลและปฏิบัติร่วมกับกลุ่ม ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น การอยู่ร่วมกันกับเพื่อนของเด็ก ครูจดบันทึกการเล่นของเด็กตามที่วางแผนไว้

6. เมื่อครบกำหนดเวลาครูส่งสัญญาณให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเป็นกิจกรรมลำดับที่ 2 และ 3 ตามที่วางแผนไว้ตามลำดับ หากเด็กเปลี่ยนใจจากแผนที่กำหนดไว้ ครูต้องถามเหตุผลในการเปลี่ยน และไม่ควรให้เด็กเปลี่ยนแผนบ่อยนัก

7. เมื่อหมดเวลาครูให้เด็กเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย

ขั้นที่ 3 การทบทวน

8. สะท้อนสิ่งที่เด็กได้กระทำหรือการจัดกิจกรรมสนทนาอภิปรายถึงผลงานที่เด็กทำและทบทวน

9. เชื่อมโยงระหว่างการวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร

10. ให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น

การประเมินวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

เกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

3 หมายถึง อยู่ในระดับดี

2 หมายถึง อยู่ในระดับพอใช้

1 หมายถึง อยู่ในระดับควรเสริม

โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลมีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง

1.1 การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง

1.2 การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก

2. การควบคุมตนเอง

2.1 การอดทนและรอคอย

2.2 การปฏิบัติตามข้อตกลง

3. การรับผิดชอบต่อตนเอง

- 3.1 การช่วยเหลือตนเอง
- 3.2 การปฏิบัติงานในหน้าที่
- 4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม
 - 4.1 การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - 4.2 การปฏิบัติตามมารยาทสังคม

**การจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเอง
สำหรับเด็กวัยอนุบาล หน่วยถิ่นบัวหลวง**

มีการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง
 - 1.1 การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง
 - 1.2 การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก
- 2. การควบคุมตนเอง
 - 2.1 การอดทนและรอคอย
 - 2.2 การปฏิบัติตามข้อตกลง
- 3. การรับผิดชอบต่อตนเอง
 - 3.1 การช่วยเหลือตนเอง
 - 3.2 การปฏิบัติงานในหน้าที่
- 4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม
 - 4.1 การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - 4.2 การปฏิบัติตามมารยาทสังคม

แผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

สัปดาห์ที่ 4 คณิตคิดสนุก

ระดับปฐมวัยปีที่ 1 อายุ 3-4 ปี ปีการศึกษา 2565

สาระสำคัญ

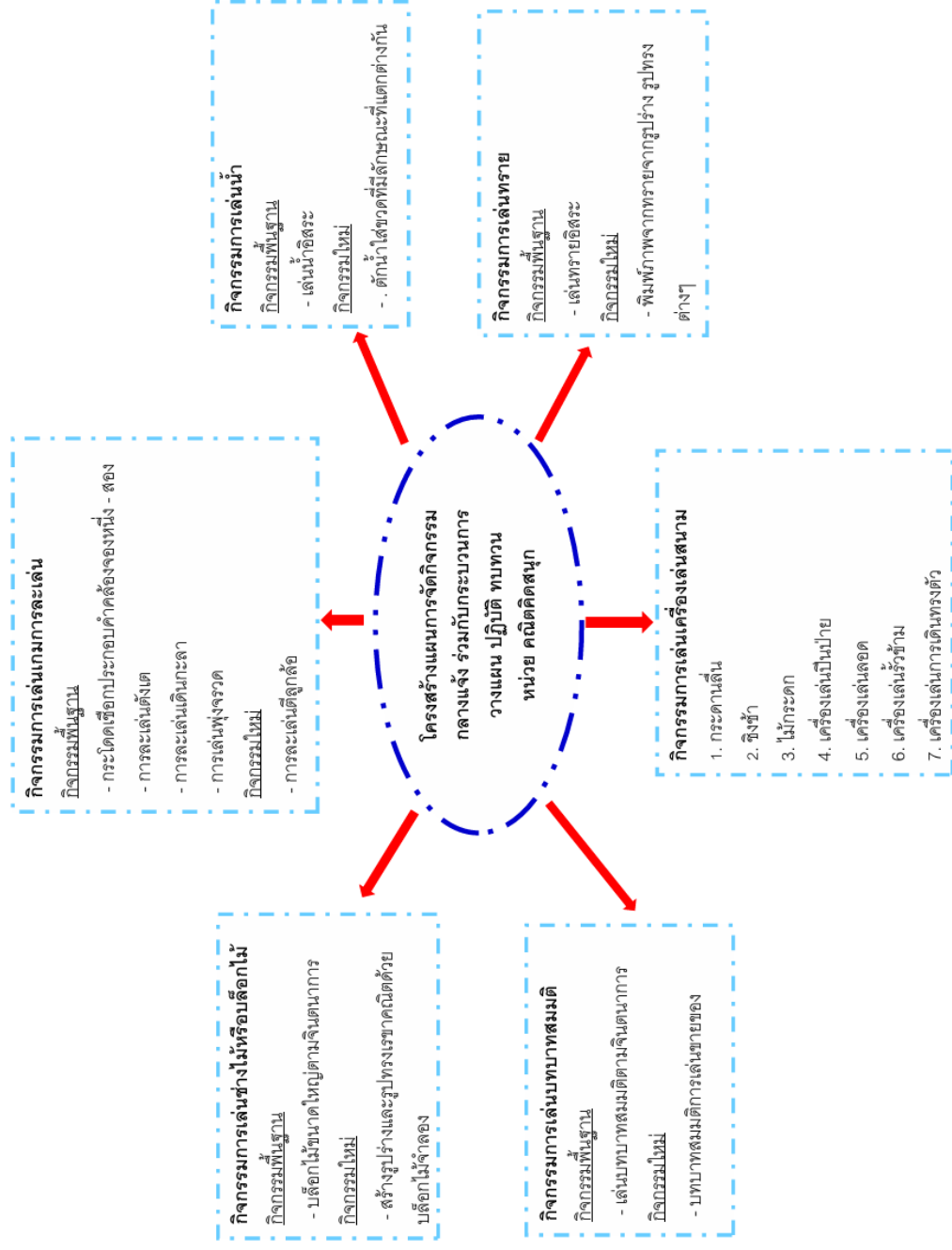
กิจกรรมกลางแจ้งในหน่วยคณิตคิดสนุกเป็นกิจกรรมที่เด็กจะได้เล่นผ่านกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อให้เด็กได้เสริมสร้างวินัยในตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

- มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
ตัวบ่งชี้ 5.2 มีความรับผิดชอบ
สภาพที่พึงประสงค์ 5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ
- มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ 6.2 มีวินัยในตนเอง
สภาพที่พึงประสงค์ 6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่
สภาพที่พึงประสงค์ 6.2.2 เข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง
- มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ตัวบ่งชี้ 8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
สภาพที่พึงประสงค์ 8.3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง

ตัวบ่งชี้นัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง
 - 1.1 การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง
 - 1.2 การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก
2. การควบคุมตนเอง
 - 2.1 การอดทนและรอคอย
 - 2.2 การปฏิบัติตามข้อตกลง
3. การรับผิดชอบต่อตนเอง
 - 3.1 การช่วยเหลือตนเอง
 - 3.2 การปฏิบัติงานในหน้าที่
4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม
 - 4.1 การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - 4.2 การปฏิบัติตามมารยาทสังคม

ภาพที่ 17 โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการทางนันทนาการ หน่วยคณิตคิดสนุก

ตารางที่ 25 (ต่อ) แผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การประเมินผล
3. รับผิดชอบต่อตนเอง 3.1 ช่วยเหลือตนเอง 3.2 ปฏิบัติงานในหน้าที่ 4. รับผิดชอบต่อส่วนรวม 4.1 ช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น 4.2 ปฏิบัติตามมารยาทสังคม	สาระที่ควรเรียนรู้ การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กจากการเล่น กลางแจ้งรู้จักวิธีการเล่นที่ถูกต้องและปลอดภัย	4. ครูอธิบายและสาธิตการเล่นกิจกรรม ดังนี้ 1. การเล่นน้ำ 2. การเล่นทราย 3. การเล่นเครื่องเล่นสนาม 4. การเล่นบทบาทสมมติ 5. การเล่นช่างไม้หรือบล็อกไม้ 6. การละเล่นดั้งเดิม, กระโดดเชือก, เคนกะลา, จรวด และตุลูล้อ 5. เติ้ลวางแผนการทำกิจกรรม 3 กิจกรรมซึ่งในแต่ละวันเด็กต้องเลือกกิจกรรมใหม่อย่างน้อย 1 กิจกรรม และเลือกโดยวางสัญลักษณ์ประจำตัวเด็กลงใน กระดานวางแผนเป็นกลุ่มย่อย ครูจัดบันทึกการวางแผนของเด็ก (ตัวบ่งชี้ 1.1) - วันนี้เด็กอยากทำกิจกรรมอะไรบ้าง - เด็กๆ มีเป้าหมายอะไรที่จะเข้าไปทำกิจกรรมนั้น	14. "ไม้" (สำหรับตุลูล้อ) 15. กระดานวางแผน 16. สัญลักษณ์ประจำตัวเด็ก	4.2 การปฏิบัติตามมารยาทสังคม

ตารางที่ 25 (ต่อ) แผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การประเมินผล
		- เด็กๆ จะทำกิจกรรมนี้ได้อย่างไร ในกิจกรรมนี้มีสื่ออะไรบ้าง - หลังจากทำกิจกรรมนี้เสร็จแล้ว เด็กๆ จะทำกิจกรรมอะไรต่อไป ขั้นการปฏิบัติ (20 นาที) 6. ครูให้เด็กเล่นเกมกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ วางแผนอย่างอิสระตามความสนใจตามเวลาที่กำหนด ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัย และตั้งกฎพฤติกรรมการเล่น ครูจัดบันทึกการเล่นของเด็กตามที่วางแผนไว้ (ตัวบ่งชี้ 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 4.1 และ 4.2) 7. เมื่อครบกำหนดเวลาครูส่งสัญญาณให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเป็นกิจกรรมลำดับที่ 2 และ 3 ตามที่วางแผนไว้ตามลำดับ หากเด็กเปลี่ยนใจจากแผนที่กำหนดไว้ครูต้องถามเหตุผลในการเปลี่ยน และไม่ควรให้เด็ก		

ตารางที่ 25 (ต่อ) แผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การประเมินผล
		เปลี่ยนแผนบอยน์ก (ตัวบ่งชี้ 2.1,2.2,3.1,3.2,4.1 และ 4.2) 8. เมื่อหมดเวลาให้เด็กอบอุ่นร่างกายหลังเล่นเสร็จและเก็บของเล่นอุปกรณ์ให้เรียบร้อย (ตัวบ่งชี้ 3.2) ขึ้นการทบทวน (10 นาที) 9. ครูเลือกตัวแทนให้เด็กนำเสนอผลงานและการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง (ตัวบ่งชี้ 1.2) - เด็กๆ ได้เลือกทำกิจกรรมได้บ้าง - เด็กๆ มีขั้นตอนในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมอย่างไร 10. ครูและเด็กร่วมกันทบทวนเชื่อมโยงระหว่างการวางแผน การปฏิบัติและผลงานที่เด็กทำว่า สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานแต่ละครั้งอย่างไร (ตัวบ่งชี้ 2.1 และ 3.2) - เด็กๆ ได้ทำกิจกรรมตามที่วางแผนไว้หรือไม่		

ตารางที่ 25 (ต่อ) แผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การประเมินผล
		- เด็กๆ ทำกิจกรรมได้ทันเวลาหรือไม่ หากไม่เพราะอะไร - ขณะทำกิจกรรม เด็กๆ พบปัญหาอะไร และแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร - ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป เด็กๆ จะปรับปรุงแผนการทำกิจกรรมของตนเองอย่างไร 11. ครูให้เด็กทำความเข้าใจความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น (ตัวบ่งชี้ 3.1)		

“กิจกรรมการเล่นน้ำ”

สื่อ - อุปกรณ์ที่ใช้

กิจกรรมพื้นฐาน

1. บ่อน้ำ
2. ผ้ากันเปือก

กิจกรรมใหม่

1. บ่อน้ำ
2. ขวดน้ำที่มีขนาดแตกต่างกัน
3. ผ้ากันเปือก

วิธีการเล่น

1. ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ในกิจกรรมการเล่นน้ำทั้งกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่
2. เมื่อเด็กเลือกกิจกรรมการเล่นน้ำ มีกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่ เด็กสามารถเลือกทำกิจกรรมได้ 2 กรณี

1. เลือกทำได้ทั้งกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่
2. เลือกทำกิจกรรมพื้นฐานหรือกิจกรรมใหม่เพียง 1 กิจกรรม

กิจกรรมพื้นฐาน “เล่นน้ำอิสระ”

1. สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม

- ทำกิจกรรมให้ถูกวิธี
- เมื่อมีผู้อื่นเล่นอยู่ให้รอคอย หรือเล่นกิจกรรมใหม่
- ไม่ทำลายของเล่น
- ใส่ผ้ากันเปือกทุกครั้งที่เลือกเล่นกิจกรรมการเล่นน้ำ

2. ให้เด็กเล่นน้ำอย่างอิสระ เช่น การตักน้ำ การเทน้ำ การตวงน้ำ เป็นต้น

กิจกรรมใหม่ “ตักน้ำใส่ขวดที่มีขนาดแตกต่างกัน”

1. สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม

- เล่นอย่างถูกวิธี
- เมื่อมีผู้อื่นเล่นอยู่ให้รอคอย หรือเล่นกิจกรรมใหม่
- ไม่ทำลายของเล่น
- ใส่ผ้ากันเปือกทุกครั้งที่เลือกเล่นกิจกรรมการเล่นน้ำ

2. เมื่อเด็กเลือกกิจกรรมให้ตักน้ำใส่ขวดที่มีขนาดแตกต่างกันหรือเล่นในรูปแบบอื่นตามจินตนาการ เช่น สังเกตปริมาณน้ำในแต่ละขวด เป็นต้น

3. เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเป็นกิจกรรมต่อไป

“กิจกรรมการเล่นทราย”

สื่อ - อุปกรณ์ที่ใช้

กิจกรรมพื้นฐาน

1. บ่อทราย

กิจกรรมใหม่

1. บ่อทราย

2. แม่พิมพ์รูปทรงเรขาคณิต

วิธีการเล่น

1. ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ในกิจกรรมการเล่นทรายทั้งกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่

2. เมื่อเด็กเลือกกิจกรรมการเล่นทราย กิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่ เด็กสามารถเลือก

ทำกิจกรรมได้ 2 กรณี

1. เลือกทำได้ทั้งกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่

2. เลือกทำกิจกรรมพื้นฐานหรือกิจกรรมใหม่เพียง 1 กิจกรรม

กิจกรรมพื้นฐาน “เล่นทรายอิสระ”

1. สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม

- เล่นอย่างถูกวิธี

- เมื่อมีผู้อื่นเล่นอยู่ให้รอคอย หรือเล่นกิจกรรมใหม่

- ไม่ทำลายของเล่น

- เล่นทรายอย่างระมัดระวังความปลอดภัย

2. ให้เด็กเล่นทรายอย่างอิสระ เช่นการวาดภาพ การขีดเขียนบนทราย เป็นต้น

กิจกรรมใหม่ “สร้างสรรค์ทรายแม่พิมพ์รูปทรงเรขาคณิต”

1. สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม

- เล่นอย่างถูกวิธี

- เมื่อมีผู้อื่นเล่นอยู่ให้รอคอย หรือเล่นกิจกรรมใหม่

- ไม่ทำลายของเล่น

- เล่นทรายอย่างระมัดระวังความปลอดภัย

2. ให้เด็กเล่นทรายด้วยการสร้างสรรค์ทรายรูปทรงเรขาคณิต เช่น การก่อทรายด้วยรูปทรงเรขาคณิตต่างๆ ให้เป็นรูปบ้าน เป็นต้น

3. เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเป็นกิจกรรมต่อไป

“กิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นสนาม”

สื่อ - อุปกรณ์ที่ใช้

1. กระดานลื่น
2. ชิงช้า
3. ไม้กระดก
4. เครื่องเล่นปีนป่าย
5. เครื่องเล่นลอด
6. เครื่องเล่นรื้อข้าม
7. เครื่องเล่นการเดินทรงตัว

วิธีการเล่น

1. สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม
 - เล่นอย่างถูกวิธี
 - เมื่อมีผู้อื่นเล่นอยู่ให้รอคอย หรือเล่นเครื่องเล่นสนามอื่น
 - เล่นอย่างระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
2. ให้เด็กเลือกเล่นเครื่องสนามตามที่ตนเองสนใจ
 - 2.1 กระดานลื่น
 - 2.2 ชิงช้า
 - 2.3 ไม้กระดก
 - 2.4 เครื่องเล่นปีนป่าย
 - 2.5 เครื่องเล่นลอด
 - 2.6 เครื่องเล่นรื้อข้าม
 - 2.7 เครื่องเล่นการเดินทรงตัว
3. หากมีผู้อื่นเล่นให้รอคอยหรือเลือกเล่นเครื่องเล่นสนามอื่น
4. ให้เด็กเล่นเครื่องเล่นจนครบ
5. เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเป็นกิจกรรมต่อไป

“กิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติ”

สื่อ - อุปกรณ์ที่ใช้

กิจกรรมพื้นฐาน

1. ของเล่น
2. ตุ๊กตา

กิจกรรมใหม่

1. แปลงผักจำลอง
2. ผักจำลอง

วิธีการเล่น

1. ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ในกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติทั้งกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่
2. เมื่อเด็กเลือกกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติ กิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่ เด็กสามารถเลือกทำกิจกรรมได้ 2 กรณี

1. เลือกทำได้ทั้งกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่
2. เลือกทำกิจกรรมพื้นฐานหรือกิจกรรมใหม่เพียง 1 กิจกรรม

กิจกรรมพื้นฐาน “เล่นบทบาทสมมติตามจินตนาการ”

1. สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม
 - ทำกิจกรรมให้ถูกวิธี
 - รอคอยการทำกิจกรรม
 2. ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติอย่างอิสระตามจินตนาการ เช่น การเล่นเลียนแบบ เป็นต้น
- ### กิจกรรมใหม่ “เล่นบทบาทสมมติขายของ”
1. สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม
 - ทำกิจกรรมให้ถูกวิธี
 - รอคอยการทำกิจกรรม
 2. ให้เด็กเลือกเล่นบทบาทสมมติแม่ค้า พ่อค้า หรือลูกค้า
 3. เด็กเล่นบทบาทสมมติเป็นพ่อค้า แม่ค้า ลูกค้า หรือเล่นในรูปแบบอื่น เช่น ลูกค้าเดินไปซื้อของโดยใช้เงินสมมติ สลับบทบาทจาก พ่อค้า แม่ค้า เป็นลูกค้า หรือ จากลูกค้าเป็นพ่อค้า แม่ค้า เป็นต้น
 3. เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเป็นกิจกรรมต่อไป

“การเล่นช่างไม้หรือบล็อกไม้”

สื่อ - อุปกรณ์ที่ใช้

กิจกรรมพื้นฐาน

1. บล็อกไม้

กิจกรรมใหม่

1. บล็อกไม้จำลอง

วิธีการเล่น

1. ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ในกิจกรรมการเล่นช่างไม้หรือบล็อกไม้ทั้งกิจกรรมพื้นฐานและ
กิจกรรมใหม่

2. เมื่อเด็กเลือกกิจกรรมการเล่นช่างไม้หรือบล็อกไม้ กิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่
เด็กสามารถเลือกทำกิจกรรมได้ 2 กรณี

1. เลือกทำได้ทั้งกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่

2. เลือกทำกิจกรรมพื้นฐานหรือกิจกรรมใหม่เพียง 1 กิจกรรม

กิจกรรมพื้นฐาน “บล็อกไม้ขนาดใหญ่ตามจินตนาการ”

1. สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม

- ทำกิจกรรมให้ถูกวิธี

- รอคอยการทำกิจกรรม

- ระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในการเล่นบล็อก

2. ให้เด็กเล่นบล็อกไม้อย่างอิสระ เช่น สร้างบ้าน หรือสร้างถนน เป็นต้น

กิจกรรมใหม่ “สร้างรูปร่างและรูปทรงเรขาคณิตด้วยบล็อกไม้จำลอง”

1. สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม

- ทำกิจกรรมให้ถูกวิธี

- รอคอยการทำกิจกรรม

- ระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในการเล่นบล็อก

2. ให้เด็กสร้างรูปร่างและรูปทรงเรขาคณิตด้วยบล็อกไม้จำลองที่มีขนาดใหญ่

3. เมื่อได้ชิ้นเสียงสัญญาณให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเป็นกิจกรรมต่อไป

“การเล่นเกมการละเล่น”

สื่อ - อุปกรณ์ที่ใช้

กิจกรรมพื้นฐาน

1. เชือก
2. คำคล้องจองหนึ่ง - สอง

คำคล้องจองหนึ่ง - สอง

ไม่ทราบนามผู้แต่ง

หนึ่ง สอง มือตีกลอง ตะลือก ต้อกแด็ก
สาม สี่ ดูให้ดี
ห้า หก สองกระจาก
เจ็ด แปด ถือปิ่นแฝด
เก้า สิบ กินกล้วยดิบ ปวดท้องร้องโอย โอย

3. ตารางดั่งเต

ภาพที่ 18 ตารางดั่งเต

4. รูปทรงสี่เหลี่ยม
5. อุปกรณ์เดินกะลา

1. จรวด
- กิจกรรมใหม่
1. ลูกล่อ
2. ไม้ (สำหรับตีลูกล่อ)

วิธีการเล่น

1. ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ในกิจกรรมการเล่นเกมการละเล่นทั้งกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่
2. เมื่อเด็กเลือกกิจกรรมการเล่นเกมการละเล่น กิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่ เด็กสามารถเลือกทำกิจกรรมได้ 2 กรณี

1. เลือกทำได้ทั้งกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมใหม่
2. เลือกทำกิจกรรมพื้นฐานหรือกิจกรรมใหม่เพียง 1 กิจกรรม

กิจกรรมพื้นฐาน

กิจกรรมที่ 1 กระโดดเชือกพร้อมคำคล้องจองหนึ่ง - สอง

1. สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม

- ทำกิจกรรมให้ถูกวิธี

- ระวังความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น

2. ให้เด็กกระโดดเชือกระดับ 2 เชือกที่ขึงตามความสูงต่างๆ ได้แก่ เข้า พร้อมคำคล้องจองหนึ่ง – สอง

คำคล้องจองหนึ่ง - สอง

ไม่ทราบนามผู้แต่ง

หนึ่ง สอง มือตีกลอง ตะลือก ต้อกแตก

สาม สี่ คูให้ดี

ห้า หก สองกระจก

เจ็ด แปด ถือปิ่นแฝด

เก้า สิบ กินกล้วยดิบ ปวดท้องร้องโอย โอย

กิจกรรมที่ 2 การละเล่นดั้งเดิม

1. สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม

- ทำกิจกรรมให้ถูกวิธี

- รอคอยการทำกิจกรรม

2. ให้เด็กโยนรูปทรงสี่เหลี่ยมไปช่องที่ 1

3. ให้เด็กกระโดดไปตามช่อง โดยช่องหมายเลข 1-3 ให้กระโดดขาเดียว ,4-5

กระโดด 2 ขา, หมายเลข 6 กระโดดขาเดียว, หมายเลข 7 – 8 กระโดดสองขา และหมายเลข 9-10 กระโดดขาเดียว

4. เมื่อกระโดดถึงช่องหมายเลข 10 ให้กลับหลังหันและกระโดดย้อนกลับ

กิจกรรมที่ 3 การละเล่นเดินกะลา

1. สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม

- ทำกิจกรรมให้ถูกวิธี

- รอคอยการทำกิจกรรม

2. ให้เด็กยืนบนกะลา โดยใช้นิ้วหัวแม่เท้าและนิ้วชี้เท้าหนีบเชือก และใช้มือจับเชือกไว้

3. เมื่อขึ้นได้แล้ว ให้เด็กเดินกะลาจากจุดเริ่มต้นไปถึงจุดสิ้นสุด

กิจกรรมที่ 4 การเล่นฟุ้งจรวด

1. สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม

- ทำกิจกรรมให้ถูกวิธี
- รอคอยการทำกิจกรรม

2. ให้เด็กเลือกจรวดกระดาษและ เล่นฟุ้งจรวดไปตามทิศทางที่กำหนด

กิจกรรมใหม่ (การตีลูกล้อ)

2. สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม

- ทำกิจกรรมให้ถูกวิธี
- รอคอยการทำกิจกรรม

2. ให้เด็กนำลูกล้อยมายังจุดเริ่มต้น

3. ให้เด็กเล่นตีลูกล้อโดยการนำไม้ตีลูกล้อให้กลิ้งไปข้างหน้าให้ถึงจุดสิ้นสุด

3. เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเป็นกิจกรรมต่อไป

คู่มือและแบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

ผู้วิจัย นางสาวภัทรนพิน พวงเงิน รหัส 63920089
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชวง ช้อนบุญ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พุทธิกุล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กอนุบาลที่เข้าร่วมการวิจัย ดังนี้

1. มีการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง
2. มีการควบคุมตนเอง
3. มีการรับผิดชอบต่อตนเอง
4. มีการรับผิดชอบต่อส่วนรวม

กลุ่มตัวอย่าง

เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 1 ห้อง 2 อายุ 3 – 4 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนคลองบ้านพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 22 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest และผู้วิจัยประเมินวินัยในตนเองของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองในช่วงเวลาการจัดกิจกรรมปกติเป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยใช้แบบสังเกตฉบับเดิม แล้วจึงนำกลุ่มตัวอย่างมาทำการทดลอง โดยการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลเป็นเวลา 6 สัปดาห์ วันละ 40 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง และทำการสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลหลังการทดลองโดยใช้แบบสังเกตฉบับเดิม

นิยามศัพท์

วินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล คือ การควบคุมตนเอง ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ ดำรงชีวิตร่วมกันเพื่อให้อยู่อย่างราบรื่นมีความสุข ไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน ตามข้อตกลงที่กำหนดขึ้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จำแนกโครงสร้างออกเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 คือ การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1.1) การยอมรับอารมณ์ ความรู้สึกของตนเอง 1.2) การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก องค์ประกอบที่ 2 คือ การควบคุมตนเอง มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 2.1) การอดทนและรอคอย 2.2) การปฏิบัติตามข้อตกลง องค์ประกอบที่ 3 คือ การรับผิดชอบต่อตนเอง มี 2 ตัวบ่งชี้ 3.1) การช่วยเหลือตนเอง 3.2) ปฏิบัติงานในหน้าที่ และองค์ประกอบที่ 4 คือ การรับผิดชอบต่อส่วนรวม มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 4.1) การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น 4.2) การปฏิบัติตามมารยาทสังคม

คำชี้แจง

1. แบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล (3-4 ปี) มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลที่แสดงออกตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยสังเกตเป็นรายบุคคล
2. โครงสร้างแบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล อายุ 3-4 ปี ทั้งฉบับก่อนการทดลองสอนและฉบับหลังการทดลองจัดกิจกรรมมีองค์ประกอบของวินัยในตนเอง ตัวบ่งชี้ และพฤติกรรมการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 26 โครงสร้างแบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล อายุ 3-4 ปี

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	พฤติกรรมที่ประเมิน
1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง	1.1 การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง	1.1.1 เด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้ 1.1.2 เด็กสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกอย่างเหมาะสม
	1.2 การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก	1.2.1 เด็กสามารถกล้าพูด กล้าแสดงออกกับบุคคลคุ้นเคย 1.2.2 เด็กสามารถแสดงความภาคภูมิใจในความสำเร็จ
2. การควบคุมตนเอง	2.1 การอดทนและรอคอย	2.1.1 เด็กสามารถรอคอยตามลำดับก่อนหลังได้ 2.1.2 เด็กสามารถร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบได้
	2.2 การปฏิบัติตาม	2.2.1 เด็กสามารถสร้างข้อตกลงได้
	ข้อตกลง	2.2.2 เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้
3. การรับผิดชอบต่อตนเอง	3.1 การช่วยเหลือตนเอง	3.1.1 เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันได้ 3.1.2 เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้
	3.2 การปฏิบัติงานในหน้าที่	3.2.1 เด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ 3.2.2 เด็กสามารถเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่ได้
4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม	4.1 การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.1.1 เด็กสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น 4.1.2 เด็กสามารถช่วยเหลืองานของผู้ใหญ่
	4.2 การปฏิบัติตามมารยาทสังคม	4.2.1 เด็กสามารถแสดงความเคารพได้ 4.2.2 เด็กสามารถแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

3. แบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับ 3, 2 และ 1

ตารางที่ 27 เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน		
	3	2	1
1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง			
1.1 การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง			
1.1.1 เด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้	เด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้บางครั้งเมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
1.2 การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก			
1.1.2 เด็กสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกอย่างเหมาะสม	เด็กสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกได้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมตามวัยได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมตามวัยได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมตามวัยได้บ้างสถานการณ์เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
1.2.1 เด็กสามารถกล้าพูด กล้าแสดงออกกับบุคคลคุ้นเคย	เด็กสามารถกล้าพูด กล้าแสดงออกได้อย่างชัดเจนกับบุคคลคุ้นเคยได้ด้วยตนเอง	เด็กสามารถกล้าพูด กล้าแสดงออกได้อย่างชัดเจนกับบุคคลคุ้นเคยได้ด้วยตนเองบางสถานการณ์	เด็กสามารถกล้าพูด กล้าแสดงออกได้อย่างชัดเจนกับบุคคลคุ้นเคยได้ด้วยตนเองบางสถานการณ์เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
1.2.2 เด็กสามารถแสดงความรู้สึกในความสำเร็จ	เด็กสามารถแสดงความรู้สึกในความสำเร็จได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถแสดงความรู้สึกในความสำเร็จได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถแสดงความรู้สึกในความสำเร็จได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น

ตารางที่ 27 (ต่อ) เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน		
	3	2	1
2. การควบคุมตนเอง			
2.1 การอดทนและรอคอย			
2.1.1 เด็กสามารถรอคอยตามลำดับก่อนหลังได้	เด็กสามารถรอคอยตามลำดับก่อนหลังในช่วงสั้นๆ ได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถรอคอยตามลำดับก่อนหลังในช่วงสั้นๆ ได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถรอคอยตามลำดับก่อนหลังในช่วงสั้นๆ ได้ด้วยตนเองบางครั้งเมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
2.1.2 เด็กสามารถร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบได้	เด็กสามารถร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบอย่างต่อเนื่องได้ทั้งกิจกรรมรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่มใหญ่ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบทั้งกิจกรรมรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่มใหญ่ได้ด้วยตนเองบางครั้ง ไม่จดจ่อ แต่เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้นจะกลับเข้าร่วมกิจกรรม	เด็กสามารถร่วมกิจกรรมรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่มใหญ่เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้นกระตุ้นก็ยังไม่จดจ่อ
2.2 การปฏิบัติตามข้อตกลง			
2.2.1 เด็กสามารถสร้างข้อตกลงได้	เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลงกับครูได้ถูกต้องอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลงกับครูได้ถูกต้องกับสถานการณ์โดยมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น	เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลงกับครูได้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์โดยมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
2.2.2 เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้	เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้ด้วยตนเองครบทุกข้อ	เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้ด้วยตนเองบางข้อ	เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้ไม่ครบทุกข้อแม้มีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น

ตารางที่ 27 (ต่อ) เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน		
	3	2	1
3. การรับผิดชอบตนเอง			
3.1 การช่วยเหลือตนเอง			
3.1.1 เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันได้	เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัยครบทุกกิจกรรม	เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัยได้บางกิจกรรม	เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันได้บางกิจกรรมเมื่อมีผู้กระตุ้นหรือชี้แนะ
3.1.2 เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้	เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามวัยได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามวัยได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามวัยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
3.2 การปฏิบัติงานในหน้าที่			
3.2.1 เด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ	เด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายที่เหมาะสมตามวัยจนสำเร็จครบทุกขั้นตอนได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายที่เหมาะสมตามวัยจนสำเร็จบางขั้นตอนได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายที่เหมาะสมตามวัยจนสำเร็จบางขั้นตอนได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
3.2.2 เด็กสามารถเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่ได้	เด็กสามารถเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่ได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่ได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่ได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น

ตารางที่ 27 (ต่อ) เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน		
	3	2	1
4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม			
4.1 การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น			
4.1.1 เด็กสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น	เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้แต่ต่างคนต่างเล่น
4.1.2 เด็กสามารถช่วยเหลืองานของผู้ใหญ่	เด็กสามารถช่วยเหลืองานของผู้ใหญ่ได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถช่วยเหลืองานของผู้ใหญ่ได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถช่วยเหลืองานของผู้ใหญ่ได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
4.2 การปฏิบัติตามมารยาทสังคม			
4.2.1 เด็กสามารถแสดงความเคารพได้	เด็กสามารถแสดงความเคารพได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	เด็กสามารถแสดงความเคารพได้ด้วยตนเองบางครั้ง	เด็กสามารถแสดงความเคารพได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
4.2.2 เด็กสามารถแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	เด็กสามารถแสดงสีหน้าท่าทางรับรู้ลึกของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ทุกครั้ง	เด็กสามารถแสดงสีหน้าท่าทางรับรู้ลึกของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์บางครั้ง	เด็กสามารถแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น

4. โครงสร้างและน้ำหนักของแบบสังเกต จำแนกได้ดังนี้

ตารางที่ 28 โครงสร้างน้ำหนักของแบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

วินัยในตนเอง	น้ำหนัก (ร้อยละ)	จำนวนข้อ	คะแนน
1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง	25	4	12
2. การควบคุมตนเอง	25	4	12
3. การรับผิดชอบต่อตนเอง	25	4	12
4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม	25	4	12
รวม	100	16	48

5. การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการนำคะแนนดิบจากแบบสังเกตก่อนและหลังการทดลองมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยรายข้อระดับพฤติกรรม รายตัวบ่งชี้ รายด้าน และโดยรวม

6. การแปลผล คือ นำช่วงคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้เทียบกับเกณฑ์เพื่อระบุระดับวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล โดยแบ่งเกณฑ์อัตราก้าวหน้าเป็น 3 ช่วงคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน 2.34 – 3.00 หมายถึง อยู่ในระดับดี

ช่วงคะแนน 1.67 – 2.33 หมายถึง อยู่ในระดับพอใช้

ช่วงคะแนน 1.00 – 1.66 หมายถึง อยู่ในระดับควรปรับปรุง

7. ระยะเวลาในการใช้แบบสังเกตในตนเองของเด็กวัยอนุบาล ใช้ระยะเวลาของการสังเกตตลอดการทำกิจกรรมประจำวัน ต่อการประเมินเด็กเป็นรายบุคคล โดยจำแนกเป็นใช้ฉบับก่อนการทดลองสอน (Pre-test) ใช้ประเมินช่วงก่อนการทดลอง 2 สัปดาห์และฉบับหลังการทดลองสอน (Post-test) ใช้ประเมินช่วงหลังการทดลอง 2 สัปดาห์

8. ขั้นตอนการสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

8.1 ศึกษาวิธีใช้แบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลและเกณฑ์การให้คะแนนให้เข้าใจ

8.2 ปฏิบัติตามรายละเอียดในการใช้แบบประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนน

8.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยทำการสังเกตวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลเป็นรายบุคคล ในขณะที่ทำกิจกรรมตลอดทั้งวัน

8.4 บันทึกคะแนนพฤติกรรมที่พบในแบบสังเกตเกี่ยวกับวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล จากนั้นคำนวณหาคะแนนรวมวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล โดยแยกเป็นรายชื่อ รายด้านและคะแนนรวม

การสังเกต

แบบสังเกตวินัยในตนเองจัดทำโครงสร้างการประเมินและแบบสังเกตการประเมินที่ผู้วิจัยได้กำหนด คัดเลือก ร้อยเรียงสถานการณ์การประเมินให้สัมพันธ์กับสภาพจริงมากที่สุด รายละเอียดของแบบสังเกต พฤติกรรมที่ต้องการวัด และเกณฑ์การประเมิน มีดังนี้

ตารางที่ 29 กรอบความคิดของพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล	ช่วงเวลาที่สังเกต
1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง	
1.1 การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง	เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์พิเศษ และหากไม่มีครูสามารถจัดสถานการณ์เพื่อสังเกตได้
1.2 การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก	เมื่อเด็กแสดงความต้องการกับเพื่อน ครู หรือบุคคลที่คุ้นเคยและเมื่อเด็กแสดงความภูมิใจเมื่อทำงานสำเร็จ
2. การควบคุมตนเอง	
2.1 การอดทนและรอคอย	เมื่อส่งงาน การต่อแถวคิมนม รับประทานอาหาร และเมื่อร่วมกิจกรรมทั้งกิจกรรมรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่มใหญ่
2.2 การปฏิบัติตามข้อตกลง	เมื่อเด็กสร้างข้อตกลงร่วมกับครูและเมื่อปฏิบัติตามข้อตกลงในกิจกรรมต่างๆ หรือสถานการณ์ต่างๆ

ตารางที่ 29 (ต่อ) กรอบความคิดของพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล	ช่วงเวลาที่สังเกต
3. การรับผิดชอบต่อตนเอง	
3.1 การช่วยเหลือตนเอง	เมื่อเด็กช่วยเหลือตนเองตามวัยในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (การเข้าห้องน้ำ รับประทานอาหาร ดื่มนม) และกิจกรรมประจำวัน (การทำกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม)
3.2 การปฏิบัติงานในหน้าที่	เมื่อเด็กทำงานที่ครูมอบหมาย และเมื่อเก็บอุปกรณ์ ของเล่นเข้าที่
4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม	
4.1 การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น	เมื่อเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น และช่วยเหลืองานผู้ใหญ่
4.2 การปฏิบัติตามมารยาทสังคม	เมื่อเด็กเจอผู้ใหญ่ (ช่วงเช้า ช่วงเย็น หรือเมื่อเจอผู้ใหญ่) และเมื่อแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (เช่น เมื่อเพื่อนล้มเด็กเข้าไปปลอบ)

ภาคผนวก ง

การหาค่าเฉลี่ยและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การหาค่าเฉลี่ยและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน เพื่อเสริมสร้าง
วินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล

1. ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผนปฏิบัติ ทบทวน					
รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. จุดประสงค์ของแผนฯ มีความชัดเจน	5	5	4	4.67	ใช้ได้
2. เนื้อหาสาระของแผนฯ มีความเหมาะสม	5	5	5	5.00	ใช้ได้
3. ประสิทธิภาพสำคัญสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5.00	ใช้ได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์	5	5	4	4.67	ใช้ได้
5. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม มีความชัดเจน					
5.1 ขั้นที่ 1 การวางแผน					
1.1) สร้างข้อตกลง					
1.2) ชักชวนข้อตกลง	5	5	4	4.67	ใช้ได้
1.3) อธิบายและสาธิตการเล่นกิจกรรมนั้นๆ					
1.4) การวางแผน					
5.2 ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ					
2.1) การปฏิบัติกิจกรรมและการสังเกต	5	5	5	5.00	ใช้ได้
2.2) การเปลี่ยนกิจกรรม					
2.3) การเก็บของเล่น					
5.3 ขั้นที่ 3 การทบทวน					
3.1) นำเสนอผลงานหรือกิจกรรม	5	5	5	5.00	ใช้ได้
3.2) การทบทวนการปฏิบัติกิจกรรม					
3.3) การทำความสะอาดร่างกาย					

1. ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผนปฏิบัติ ทบทวน					
รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
6. กิจกรรมมีความเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก	5	4	4	4.33	ใช้ได้
7. บทบาทของครูเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	5	5	5	5.00	ใช้ได้
8. กิจกรรมมีความสอดคล้องกับหลักการของการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล	5	5	5	5.00	ใช้ได้
9. สื่อและวัสดุอุปกรณ์มีความเหมาะสม	5	5	5	5.00	ใช้ได้
10. ระยะเวลาของขั้นตอนการจัดกิจกรรมเหมาะสม	5	5	5	5.00	ใช้ได้
11. การประเมินผลมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	5	4	4	4.33	ใช้ได้

2.ค่าเฉลี่ยความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (IOC) ของ แบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล					
รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. การตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง					
1.1 การยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง					
1.1.1 เด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้					
1 หมายถึง เด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้บางครั้งเมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2 หมายถึง เด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้ด้วยตนเองบางครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3 หมายถึง เด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ใหม่ได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.1.2 เด็กสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกอย่างเหมาะสม					
1 หมายถึง เด็กสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมตามวัยได้บางสถานการณ์เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2 หมายถึง เด็กสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมตามวัยได้ด้วยตนเองบางครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3 หมายถึง เด็กสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองแล้วแสดงออกได้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมตามวัยได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.2 การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก					
1.2.1 เด็กสามารถกล่าวพูด กล่าวแสดงออกกับบุคคลคุ้นเคย					
1 หมายถึง เด็กสามารถกล่าวพูด กล่าวแสดงออกได้อย่างชัดเจนกับบุคคลคุ้นเคยได้ด้วยตนเองบางสถานการณ์เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2 หมายถึง เด็กสามารถกล่าวพูด กล่าวแสดงออกได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้

2.ค่าเฉลี่ยความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (IOC) ของ แบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล					
รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
อย่างชัดเจนกับบุคคลอื่นเคยได้ด้วยตนเองบาง สถานการณ์					
3 หมายถึง เด็กสามารถเล่าพูด กล่าวแสดงออกได้ อย่างชัดเจนกับบุคคลอื่นเคยได้ด้วยตนเอง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.2.2 เด็กสามารถแสดงความภาคภูมิใจในความสำเร็จ					
1 หมายถึง เด็กสามารถแสดงความภาคภูมิใจใน ความสำเร็จได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2 หมายถึง เด็กสามารถแสดงความภาคภูมิใจใน ความสำเร็จได้ด้วยตนเองบางครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3 หมายถึง เด็กสามารถแสดงความภาคภูมิใจใน ความสำเร็จได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. การควบคุมตนเอง					
2.1 การอดทนและรอคอย					
2.1.1 เด็กสามารถรอคอยตามลำดับก่อนหลังได้					
1 หมายถึง เด็กสามารถรอคอยตามลำดับก่อนหลัง ในช่วงสั้นๆ ได้ด้วยตนเองบางครั้งเมื่อมีผู้ชี้แนะหรือ กระตุ้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2 หมายถึง เด็กสามารถรอคอยตามลำดับก่อนหลัง ในช่วงสั้นๆ ได้ด้วยตนเองบางครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3 หมายถึง เด็กสามารถรอคอยตามลำดับก่อนหลัง ในช่วงสั้นๆ ได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.1.2 เด็กสามารถร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบได้					
1 หมายถึง เด็กสามารถร่วมกิจกรรมรายบุคคลและ กิจกรรมกลุ่มใหญ่ เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้นกระตุ้นก็ยัง ไม่จ้อ	1	0	1	0.67	ใช้ได้

2.ค่าเฉลี่ยความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (IOC) ของ แบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล					
รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2 หมายถึง เด็กสามารถร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ ทั้งกิจกรรมรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่มใหญ่ได้ด้วย ตนเองบางครั้ง ไม่จ้อจ่อ แต่เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้นจะ กลับเข้าร่วมกิจกรรม	1	0	1	0.67	ใช้ได้
3 หมายถึง เด็กสามารถร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ อย่างต่อเนื่องได้ทั้งกิจกรรมรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่ม ใหญ่ด้วยตนเองทุกครั้ง	1	0	1	0.67	ใช้ได้
2.2 การปฏิบัติตามข้อตกลง					
2.2.1 เด็กสามารถสร้างข้อตกลงได้					
1 หมายถึง เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลงกับครู ได้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์โดยมีผู้ชี้แนะหรือ กระตุ้น	1	1	0	0.67	ใช้ได้
2 หมายถึง เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลงกับครู ได้ถูกต้องกับสถานการณ์โดยมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น	1	1	0	0.67	ใช้ได้
3 หมายถึง เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลงกับครู ได้ถูกต้องอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	1	1	0	0.67	ใช้ได้
2.2.2 เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้					
1 หมายถึง เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของ ห้องเรียนได้ไม่ครบทุกข้อแม้มีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2 หมายถึง เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของ ห้องเรียนได้ด้วยตนเองบางข้อ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3 หมายถึง เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของ ห้องเรียนได้ด้วยตนเองครบทุกข้อ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. การรับผิดชอบต่อตนเอง					
3.1 การช่วยเหลือตนเอง					

2.ค่าเฉลี่ยความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (IOC) ของ แบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล					
รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
3.1.1 เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันได้					
1 หมายถึง เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัยได้บางกิจกรรมเมื่อมีผู้กระตุ้นหรือชี้แนะ	1	0	1	0.67	ใช้ได้
2 หมายถึง เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัยได้บางกิจกรรม	1	0	1	0.67	ใช้ได้
3 หมายถึง เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัยครบทุกกิจกรรม	1	0	1	0.67	ใช้ได้
3.1.2 เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้					
1 หมายถึง เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามวัยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2 หมายถึง เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามวัยได้ด้วยตนเองบางครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3 หมายถึง เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามวัยได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.2 การปฏิบัติงานในหน้าที่					
3.2.1 เด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ					
1 หมายถึง เด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายที่เหมาะสมตามวัยจนสำเร็จบางขั้นตอนได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น	1	0	1	0.67	ใช้ได้
2 หมายถึง เด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายที่เหมาะสมตามวัยจนสำเร็จบางขั้นตอนได้ด้วยตนเองบางครั้ง	1	0	1	0.67	ใช้ได้

2.ค่าเฉลี่ยความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (IOC) ของ แบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล					
รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
3 หมายถึง เด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายที่เหมาะสมตามวัยจนสำเร็จครบทุกขั้นตอนได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	1	0	1	0.67	ใช้ได้
3.2.2 เด็กสามารถเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่					
1 หมายถึง เด็กสามารถเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่ได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2 หมายถึง เด็กสามารถเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่ได้ด้วยตนเองบางครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3 หมายถึง เด็กสามารถเก็บอุปกรณ์และของเล่นเข้าที่ได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4. การรับผิดชอบต่อส่วนรวม					
4.1 การช่วยเหลือและทำงานร่วมกับผู้อื่น					
4.1.1 เด็กสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น					
1 หมายถึง เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้แต่ต่างคนต่างเล่น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2 หมายถึง เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยตนเองบางครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3 หมายถึง เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.1.2 เด็กสามารถช่วยเหลืองานของผู้ใหญ่					
1 หมายถึง เด็กสามารถช่วยเหลืองานของผู้ใหญ่ได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น	1	1	0	0.67	ใช้ได้
2 หมายถึง เด็กสามารถช่วยเหลืองานของผู้ใหญ่ได้ด้วยตนเองบางครั้ง	1	1	0	0.67	ใช้ได้
3 หมายถึง เด็กสามารถช่วยเหลืองานของผู้ใหญ่ได้	1	1	0	0.67	ใช้ได้

2.ค่าเฉลี่ยความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (IOC) ของ แบบสังเกตวินัยในตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาล					
รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้วยตนเองทุกครั้ง					
4.2 การปฏิบัติตามมารยาทสังคม					
4.2.1 เด็กสามารถแสดงความเคารพได้					
1 หมายถึง เด็กสามารถแสดงความเคารพได้เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2 หมายถึง เด็กสามารถแสดงความเคารพได้ด้วยตนเองบางครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3 หมายถึง เด็กสามารถแสดงความเคารพได้ด้วยตนเองทุกครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.2.2 เด็กสามารถแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น					
1 หมายถึง เด็กสามารถแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์เมื่อมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น	1	1	0	0.67	ใช้ได้
2 หมายถึง เด็กสามารถแสดงสีหน้าท่าทางรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์บางครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3 หมายถึง เด็กสามารถแสดงสีหน้าท่าทางรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ทุกครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

คะแนนวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาลของกลุ่มตัวอย่าง

รายละเอียดคะแนนวินัยในตนเองของเด็กวัยอนุบาล

เลขที่เด็กวัยอนุบาล	คะแนนก่อนการทดลอง ด้านการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง	คะแนนหลังการทดลอง ด้านการตระหนักและเชื่อมั่นในตนเอง	คะแนนก่อนการทดลอง ด้านความควบคุมตนเอง	คะแนนหลังการทดลอง ด้านความควบคุมตนเอง	คะแนนก่อนการทดลอง ด้านการรับผิดชอบต่อตนเอง	คะแนนหลังการทดลอง ด้านการรับผิดชอบต่อตนเอง	คะแนนก่อนการทดลอง ด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม	คะแนนหลังการทดลอง ด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม	คะแนนก่อนการทดลองวินัยในตนเอง	คะแนนหลังการทดลองวินัยในตนเอง
1	7	9	5	8	4	8	6	8	22	33
2	4	10	4	11	4	11	4	11	16	43
3	4	12	4	9	4	12	5	12	17	45
4	4	12	5	12	4	12	5	12	18	48
5	4	10	4	10	4	9	4	11	16	40
6	4	12	4	9	4	9	4	11	16	41
7	4	10	4	10	4	9	4	11	16	40
8	4	11	4	12	4	12	5	11	17	46
9	5	10	4	10	4	11	4	8	17	39
10	6	12	5	12	4	12	6	12	21	48
11	7	11	4	12	4	12	6	12	21	47
12	7	12	5	12	4	12	6	12	22	48
13	4	12	5	12	4	12	4	12	17	48
14	5	10	4	12	4	12	6	12	19	46
15	4	10	4	11	4	11	4	8	16	40
16	6	11	4	11	4	11	4	12	18	45
17	4	10	5	10	4	10	6	9	19	39
18	4	10	4	10	4	10	4	10	16	40
19	4	10	4	10	4	9	4	10	16	39
20	4	10	4	8	4	8	4	8	16	34
21	4	12	4	11	4	10	4	12	16	45
22	4	9	4	12	4	10	4	12	16	43

ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับกระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน

$$\begin{aligned} \text{ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)} &= \frac{\text{ผลรวมคะแนนหลังเรียนของทุกคน} - \text{ผลรวมคะแนนก่อนเรียนของทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมคะแนนก่อนเรียนของทุกคน}} \\ &= \frac{937 - 388}{(22 \times 48) - 388} \\ &= 0.8219 \end{aligned}$$

ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) = 0.8219

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	Post1.1.1	2.8636	22	.35125	.07489
	Pre1.1.1	1.0000	22	.00000	.00000
Pair 2	Post1.1.2	2.4545	22	.50965	.10866
	Pre1.1.2	1.1818	22	.39477	.08417
Pair 3	Post1.2.1	2.6364	22	.49237	.10497
	Pre1.2.1	1.2727	22	.45584	.09719
Pair 4	Post1.2.2	2.7273	22	.45584	.09719
	Pre1.2.2	1.2273	22	.42893	.09145
Pair 5	Post2.1.1	2.6364	22	.49237	.10497
	Pre2.1.1	1.0000	22	.00000	.00000
Pair 6	Post2.1.2	2.6364	22	.49237	.10497
	Pre2.1.2	1.0000	22	.00000	.00000
Pair 7	Post2.2.1	2.5909	22	.50324	.10729
	Pre2.2.1	1.0000	22	.00000	.00000
Pair 8	Post2.2.2	2.7727	22	.42893	.09145
	Pre2.2.2	1.2727	22	.45584	.09719
Pair 9	Post3.1.1	2.5455	22	.50965	.10866
	Pre3.1.1	1.0000	22	.00000	.00000
Pair 10	Post3.1.2	2.5455	22	.50965	.10866
	Pre3.1.2	1.0000	22	.00000	.00000
Pair 11	Post3.2.1	2.5455	22	.50965	.10866
	Pre3.2.1	1.0000	22	.00000	.00000
Pair 12	Post3.2.2	2.9091	22	.29424	.06273
	Pre3.2.2	1.0000	22	.00000	.00000
Pair 13	Post4.1.1	2.7727	22	.42893	.09145
	Pre4.1.1	1.3182	22	.47673	.10164
Pair 14	Post4.1.2	2.7273	22	.45584	.09719
	Pre4.1.2	1.0000	22	.00000	.00000
Pair 15	Post4.2.1	2.7273	22	.45584	.09719
	Pre4.2.1	1.3636	22	.49237	.10497
Pair 16	Post4.2.2	2.5000	22	.51177	.10911
	Pre4.2.2	1.0000	22	.00000	.00000
Pair 17	Post1.1	2.6591	22	.35812	.07635
	Pre1.1	1.0909	22	.19739	.04208
Pair 18	Post1.2	2.6818	22	.32898	.07014
	Pre1.2	1.2500	22	.42956	.09158

Pair 19	Post2.1	2.6364	22	.38365	.08179
	Pre2.1	1.0000	22	.00000	.00000
Pair 20	Post2.2	2.6818	22	.32898	.07014
	Pre2.2	1.1364	22	.22792	.04859
Pair 21	Post3.1	2.5455	22	.48573	.10356
	Pre3.1	1.0000	22	.00000	.00000
Pair 22	Post3.2	2.7273	22	.33549	.07153
	Pre3.2	1.0000	22	.00000	.00000
Pair 23	Post4.1	2.7500	22	.40089	.08547
	Pre4.1	1.1591	22	.23837	.05082
Pair 24	Post4.2	2.6136	22	.43457	.09265
	Pre4.2	1.1818	22	.24618	.05249
Pair 25	Post1	2.6705	22	.26034	.05550
	Pre1	1.1705	22	.28228	.06018
Pair 26	Post2	2.6591	22	.33225	.07084
	Pre2	1.0682	22	.11396	.02430
Pair 27	Post3	2.6364	22	.35125	.07489
	Pre3	1.0000	22	.00000	.00000
Pair 28	Post4	2.6818	22	.38716	.08254
	Pre4	1.1705	22	.22343	.04763
Pair 29	POST	2.6619	22	.27660	.05897
	PRE	1.1023	22	.13159	.02806

Paired Samples Test

Paired Differences													
95% Confidence Interval of the Difference													
				Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	Lower	Upper	t	df	Sig. (2-tailed)		
Pair 1	Post1.1.1 - Pre1.1.1			1.86364	.35125	.07489	1.70790	2.01937	24.886	21	.000		
Pair 2	Post1.1.2 - Pre1.1.2			1.27273	.70250	.14977	.96126	1.58420	8.498	21	.000		
Pair 3	Post1.2.1 - Pre1.2.1			1.36364	.49237	.10497	1.14533	1.58194	12.990	21	.000		
Pair 4	Post1.2.2 - Pre1.2.2			1.50000	.59761	.12741	1.23503	1.76497	11.773	21	.000		
Pair 5	Post2.1.1 - Pre2.1.1			1.63636	.49237	.10497	1.41806	1.85467	15.588	21	.000		
Pair 6	Post2.1.2 - Pre2.1.2			1.63636	.49237	.10497	1.41806	1.85467	15.588	21	.000		
Pair 7	Post2.2.1 - Pre2.2.1			1.59091	.50324	.10729	1.36779	1.81403	14.828	21	.000		
Pair 8	Post2.2.2 - Pre2.2.2			1.50000	.59761	.12741	1.23503	1.76497	11.773	21	.000		
Pair 9	Post3.1.1 - Pre3.1.1			1.54545	.50965	.10866	1.31949	1.77142	14.223	21	.000		
Pair 10	Post3.1.2 - Pre3.1.2			1.54545	.50965	.10866	1.31949	1.77142	14.223	21	.000		
Pair 11	Post3.2.1 - Pre3.2.1			1.54545	.50965	.10866	1.31949	1.77142	14.223	21	.000		
Pair 12	Post3.2.2 - Pre3.2.2			1.90909	.29424	.06273	1.77863	2.03955	30.432	21	.000		
Pair 13	Post4.1.1 - Pre4.1.1			1.45455	.67098	.14305	1.15705	1.75204	10.168	21	.000		
Pair 14	Post4.1.2 - Pre4.1.2			1.72727	.45584	.09719	1.52516	1.92938	17.773	21	.000		
Pair 15	Post4.2.1 - Pre4.2.1			1.36364	.65795	.14028	1.07192	1.65536	9.721	21	.000		
Pair 16	Post4.2.2 - Pre4.2.2			1.50000	.51177	.10911	1.27310	1.72690	13.748	21	.000		
Pair 17	Post1.1 - Pre1.1			1.56818	.44442	.09475	1.37114	1.76523	16.551	21	.000		
Pair 18	Post1.2 - Pre1.2			1.43182	.41677	.08886	1.24703	1.61661	16.114	21	.000		

Pair 19	Post2.1 - Pre2.1	1.63636	.38365	.08179	1.46626	1.80646	20.006	21	.000
Pair 20	Post2.2 - Pre2.2	1.54545	.37509	.07997	1.37915	1.71176	19.326	21	.000
Pair 21	Post3.1 - Pre3.1	1.54545	.48573	.10356	1.33010	1.76081	14.924	21	.000
Pair 22	Post3.2 - Pre3.2	1.72727	.33549	.07153	1.57852	1.87602	24.149	21	.000
Pair 23	Post4.1 - Pre4.1	1.59091	.45346	.09668	1.38986	1.79196	16.456	21	.000
Pair 24	Post4.2 - Pre4.2	1.43182	.47045	.10030	1.22323	1.64040	14.275	21	.000
Pair 25	Post1 - Pre1	1.50000	.37001	.07889	1.33595	1.66405	19.015	21	.000
Pair 26	Post2 - Pre2	1.59091	.33225	.07084	1.44360	1.73822	22.459	21	.000
Pair 27	Post3 - Pre3	1.63636	.35125	.07489	1.48063	1.79210	21.851	21	.000
Pair 28	Post4 - Pre4	1.51136	.41888	.08931	1.32564	1.69708	16.924	21	.000
Pair 29	POST - PRE	1.55966	.27648	.05895	1.43707	1.68224	26.459	21	.000

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวภัทรนพิน พวงเงิน
วัน เดือน ปี เกิด	26 มกราคม 2537
สถานที่เกิด	จังหวัดลำพูน
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	99/327 หมู่ 3 ตำบลเชียงรากใหญ่ อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี 12160
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2561 - ปัจจุบัน ตำแหน่ง ครู โรงเรียนคลองบ้านพร้าว
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2561 การศึกษาระดับบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2567 การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยบูรพา